

Bibliothèque numérique

medic@

**Schegk, Jacob. De causa continente
medicorum liber**

Basileae : apud Jacobum Parcum, 1558.

Cote : 33427(1)

Iacobi Scheg

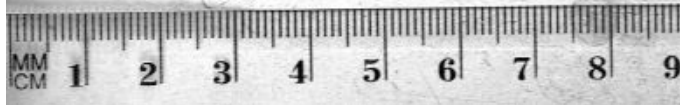
kij Schorndorffensis de causa
cōtinēte Medicorū liber, quo
docet, eam esse in morbis; re-
fellens opinionem scriptoris
cuiusdā Anonymi, qui eam
prorsus in morbis nul-
lam esse contendit.

*Cum rerum & uerborum
memorabilium indice.*

BASILEÆ, APVD
Iacobum Parcum,

E. nusab. Sc. Bll.

I A C O B V S

Schegkii Schorn-

dorffensis,

Studioſo & pio Lectori

S. P.

Equum est, opti-
me Lector, & ho-
nestū, ut laboran-
ti & oppresse ue-
ritati quisque pro
sua uirili succur-
rat, & opituletur: non tam, quia sit
omnib. alijs rebus praefenda ue-
ritas, quam ut fallitatis fucus dete-
gatur, ne penes eam sit autoritas,
quae plurimum ualet ad fallendos
imperitiores. Ego uerò, qui mul-
tum delector philosophiae studijs,
frustra sanè in ijs me elaborasse
existimarem: siquidem uel ad in-
telligenda obscura & difficilia ue-
terum scripta, uel ad controuersias
disceptandas, nihil praesidij uel ad-

A 2

iumentum adferrent. Accedit eodem, quod nonnullos uideam, quos praesertim conueniebat diligenter philosophari, tam inhumanos & agrestes, ut palmarium quoddam se consecutos putent, si publice & priuatim detrahant philosophiae studio, sine quo reliqua manca & inutilia esse uidemus. In causa fortassis est, quia ueram illam & solidam non didicerunt, quum nemo possit id quod facile praestantissimum esse intelligit, non etiam maxime admirari & colere. Quid autem facias huic homini, qui non necessariam philosophiam medico, aut etiam inutilem esse dicat? Profecto tali, haud scio, inscitia ne magis an impudentia sit exprobranda. Quid enim impudentius, quam uituperare, quam contemnere, quod omnes docti, omnibus seculis, maximo semper studio coluerunt, summisque laudibus extulerunt, & homini quidem

dem à deo immortalì nihil melius
aut præstantius datum atq; dona-
tum uno ore dixerunt: Neq; uerò
ullì disciplinæ obest philosophia,
quã hæc ipsa nihil aliud sit, quàm *In Politicis.*
iusq; rei uim & naturam accuratè
diligenterq; contemplari. Ipsa ue-
rò princeps philosophia fõtes om-
nes ueri aperit, ut nihil sit de quo
ratione & uia disputetur, cui se co-
gnitio hæc non admisceat. Ac ne
sacra quidem Theologia, quæ su-
pra captum est humanum, si non
præcuntem, saltem pedissequam
non recusat philosophiam. Exce-
ptis enim nonnullis, quæ fide re-
ligiosa, & non demonstratione ap-
prehendimus: nihil ferè est, in quo
non plurimùm cognitio philoso-
phica prosit magis, quàm uel grã-
matica, uel historica. Si contẽplan-
dus & cognoscendus nobis Deus
ex admirabilitate operum suorũ,
certè de his nulla tractat uberius.

6 AD LECTOREM

nulla est quæ magis hæc ponat ob oculos, quàm physica. Si quæ ab homine cognosci possunt de Deo, & rebus diuinis, quàm multa præclare & consentaneè dicuntur religioni nostræ sacræ à Platone et Aristotele, summis philosophis. Quorum alter trinam quoque diuinitatem, ut alter necessariam Dei unitatem, grauissimis quasi demonstrat argumentis. Homo autem quid & quantum præstare uiribus & uirtute sua possit, quis melius uidet Ethico philosopho? quæ cognitio omnino necessaria sit Theologo, cum de iustitia hominis, qua coram Deo sit sistendus iudice, disputatur. An deformitatem naturæ corruptæ hominis non eleganter & scite Plato expressit, in libro quodam de Repub. in quo hominis imaginem genuinam sic uitij corruptam scribit, ut uix pristina ipsius species agnoscat: comparans hominem
Glauco

Glauco in mari submerso, qui con-
 chis, arena, alga, sic totus fuerit refer-
 tus & deformatus, ut proiectus in
 littore uix agnosci potuerit à fami-
 liarissimis? Sed ut reliquis omis-
 sis, de Logica philosophia dicam,
 quæ ad omnes disciplinas minime
 fallax instrumentum cognoscendi
 iudicandiq; ueri adhibetur, ut si
 eius præcepta uera non sint & ada-
 mantina, ne sacrorum quidem con-
 stans interpretatio cōtra hereticos
 locū habere possit. Nec est quod
 hoc loco mihi quispiā abusum ob-
 iiciat. Quis enim non optimis etiā
 rebus potest abuti? ut si abusus fa-
 ciat rem contemnendam, ne sacre
 quidem literæ quemadmodū non
 ab abusu, ita nec à contemptu uin-
 dicari possint. Faceat ergo ridi-
 cula istius hominis opinio, qui ex
 Medicorum & Theologorū scho-
 lis profligandam philosophiam ni-
 mis inuerecundè scribit: & suæ te-

meritatis quasi testem D. Paulum adducit, qui tamen philosophiam nusquam dicit inanem: sed præcipit suis, ne patiantur se seduci inani philosophia: ut si quis me moneat, ne inani medicinæ dem operam, is ob id ipsum non prohibeat, ne medicinæ incumbam. De his admonere pios lectores uolui, propter scriptorem quendam Libelli de Causa continente, contra quem in præsentia scripsi: qui ut propositum suum tueri rationibus philosophicis, id est, ueris & consentaneis nequit, passim tanquam inanem & inutilem damnat philosophiam: quod sanè non faceret, si diligenter ei aliquando operam nauasset. De cætero autem, omnino redarguendus is mihi philosophicè fuit: quoniam argumenta ipsius, tanquam arena (ut dicitur) sine calce, nulla ratione philosophica coherent: ut uel inde appareat, quantus

tus

tus philosophiæ sit usus explican-
dis tractandisque difficilibus & per-
plexis quæstionibus, quam ipse ta-
men exterminandam e scholis me-
dicorum opinatur. Sed de homi-
ne illo dictum satis: nunc ipsam de
Causa continente disputationem
aggrediar, quam ego nulla ipsius
cõtumelia exequar: quãquam ipse
me subinde incessit, & aliàs Sophi-
stam, aliàs *φίλαυτον*, aliàs aliud quid
esse dicit: cui facile ignosco, quia
aliter facere non potest. Non
enim ut pilos, ita mores
quoque mutare potest
uulpes. Valete.

A 5

CONFVTATIO
 SCRIPTORIS ANONYMI
 CVIVSDAM, QVI CAU-
 sam in morbis continentem, seu
 coniunctam, nullam esse, nuper
 edito quodam libello, co-
 natus est ostendere.

I Ametsi pro asserēda causa con-
 tinente in morbis, nihil reli-
 qui fecisse mihi uidear, eo in
 libro quem ante aliquot an-
 nos de cōtrouersia hac edidi,
 & satis litigatum hactenus de re admodum ma-
 gni momenti in arte medica putauerim: nibilo-
 minus Aristarchi cuiusdam censura iniquissima
 me mouit atq; impulit, ut denuò causam illam
 suscipere: non tam ut eam cōtra aduersarium
 pertinacem defenderem, quàm ut cum ipsi, tum
 alijs ostenderem, quàm facile & quàm turpiter
 absq; cognitione Philosophiæ contingat homi-
 nes in obscurarum & difficilium questionum
 tractatione hallucinari. Pergratum sanè mihi
 esset, si coram eruditis & intelligentibus phi-
 losophiæ, hanc mihi causam agere liceret. Nam
 & breuius eam explicarem: minoreq; negotio
 me rectè

De causa continente. 11

me rectè sentire, & illum falli opinione sua, argumentis ostenderem. Sed cum id facere haud liceat, & quibusuis tum cognitoribus, tum iudicibus sit satisfaciendum, alius nimirum quædam erunt repetenda: & non tam, qui nam error in aduersarij opinione uersetur, demonstrandum, quam ueritas huius disputationis, suis quibusdam rationibus tractanda mihi, & explicanda erit. Primum igitur, quid mihi (ut opinor) rectè, deinde quid aduersario perperâ & falsò uideatur, declarare institui, non longis uerborum ambagibus totam rem complexurus.

In libello de Causa continente, fontes huius disputationis satis aperuisse, & quomodo usurpata eius ratio à Medicis Stoicorum æmulis fuerit, opinor me docuisse planissimè: quæ sanè nunc in præsentia omittam, & duntaxat quæram, utrum rectè causa hæc ab Arabibus sit adhibita numero causarum à Galeno constituto, qui duas duntaxat causas esse dicat, Incipientem scilicet, & Antecedentem: an uerò peccatum ab illis sit huius tertiæ causæ adiectione. Aut si reprehendendi illi non sint, in Galeno'ne culpa hæreat, ut qui hanc omittens, nempe Coniunctam, duas tantum morbificas causas posuerit.

Galenus uocabulo Causæ, sic utitur, ut significet quippiã, quod sit efficax generationis gratia ad

Questio præsentis disputationis.

Prima hypothesis.

Secunda hypothesis. *Secunda hypothesis.*
 tia ad constituendum effectum, qui nimirum effectus sit posterius quiddam tempore, & ^{causa} causa hac, qua fieri & nasci dicitur. Ita sane uulgo causam efficaciam suam priorē esse dicimus effectui. Præterea, Causam & Efficiēs, pro eodem usurpari plerunq; & uulgo liquet. Quod ipsum Plato quoq; in Philebo ostendit, sic scribens: *ἡ τῆ μοῖρας ἡ φύσις ἡ δὲ πῶς ἐπιφέρει τὴν ἀρχὴν ἀναφύσει.* Qua significatione uocula Causæ usus etiam Galenus, causas eas quibus fierent non existētes morbi, dixit geminas: nempe unā extrinsecus occurrentē & efficientem, alteram uerò intrinsecus in corpore excitātem affectus morbidos. Harum quidē neutra sine motu constituit effectum: qua nimirum ratione per se causæ illæ dicuntur esse rerum, non quatenus

Causa & efficiens, pro eodem plerunq; usurpantur.

SUNT res illæ, sed quatenus FIUNT.

Quomodo præincipiens & antecedēs, per se causæ dicantur.

Quando enim factæ fuerint res, siue effectus sunt cōstituti, tum desinunt motus. Quod si perdurant etiam motiones, aut illæ conseruare effectum, uel augere dicuntur, non autem simpliciter efficere. Verum enim est quod noster Aristoteles dicit (quem profligandū tamen è schola censet aduersarius) præsentibus habitibus desinere motus. Ceterum causæ quæ tantisper durant, donec effectus cōstituitur, sunt duæ: Efficiens scilicet, unde principium motionis accessit: &

De causa continente. 13

cessit: & Finis, gratia cuius mouetur quidpiam.

Quinetiam obseruandum illud est, Causam, Tertia hypo-
actu, cum eo quod fit actu, simul esse, & simul thesis.
desinere. Quando autem facultatis & Aboliturus
gratia conferuntur Agens & Patiens, tum non
necesse est simul ambo esse, sed faciēs potest esse
absq; eo quod fit: nec simul desinunt etiam, ut
eo qui potest edificare perempto, simul abole-
ri edificium non est necesse. Nec si patiens ma-
teria sit abolita, propterea fabri quoq; facul-
tatem edificandi e medio tolli oportet. Verū-
tamen non in omnibus idem usu uenit. Nam in
quibusdam patientis facultate sublata, perimi-
tur quoq; agentis potētia, ut in corporibus ac-
cidit animalis. In his, si facultas (gratia cuius Aristo. libr. 2.
mobile corpus est animatū) priuatione perimi- phys.
tur, etiam animæ uim motricē talis partis, non
causa substantiæ quidē, sed actionis gratia peri-
mi simul cōtingit. Sed potentiæ illius habitu, id
est sanitate abolita, non simul etiā perire poten-
tiā & uim animæ motricis est necesse. Quarta hy-
Cōside pothesis.
randū etiam illud est, In causa qua fiat aliquid
& generetur, energiæ rationem esse duplicem,
Vnam, Perfectionis: quæ nimirum Actio appel-
latur, eaq; partibus est indiuidua: cum quicquid
fit Actio, id totum & seipso perfectum esse di-
catur. ut ipsum calefacere in igne, non minus
initio,

in itio quàm postremo, perfecta energiea est:
 quo in genere sunt etiam energiea sensuum.
 Alteram energiea constat habere rationem im-
 perfectionis, quae nimirum inest patienti, & mo-
 tionis seu passionis habet appellationem, par-
 tibusque dissimilibus diuidua est. Quonia subitò
 nihil fit, sed per gradus quosdam ab agente pro-
 mouetur patiens ad extremi effectus speciem, ut
 nimirum motionis continuatio possit innumeris
 partitionibus, secundum FACTA esse, distri-
 bui: quorum quoduis FACTVM, seu Muta-
 tum, non sit cõiunctum cum proxime sequente
 alio Mutato: nec si prius sit, ex necessitate po-
 sterius subsequitur, sed contingit subsequi. Inter
 prius enim & posterius FACTVM quum
 motio interueniat, unum cum altero nequit con-
 tinuari: quemadmodum inter quaelibet duo pun-
 cta aliud potest interponi punctum, nec punctum
 ullum alij proximum est puncto, cum inter que-
 libet duo linea interueniat. Quod ipsum ut
 plenius & commodius intelligatur, exemplo
 quodam explanabo. Aqua feruens, effectus quidam
 est. Is motu alterationis qui ab igne excitatur,
 gradibus uarie distributo secundum FACTA, uel
 Alterata esse, prouenit. Quibus gradibus sem-
 per ex minore calore seu remissione fit transitio
 in magis intensum, eisque quasi causis & medijs
 ad per-

De causa continentē. 15

ad perfectū peruenitur calorē: ut interim nihil
FACTVM seu *γεννησις*, proxima sit & pri-
ma causa FACTI, seu effectus postremi. Quo-
niam omne posterius FACTVM, tempore
distinguitur à quouis cōsignato priore & præ-
cedente FACTO. Quantumuis enim pro-
pinquum uideatur, non tamen erit proximum:
nec simul unquam erunt ambo, sed posterius re-
spectu prioris, ut futurum à præterito, distin-
guitur. Proinde genus illud Causarū, quo non
existens quidpiam generatur, non esse necessa-
rium & fatale (ut sic loquar) partim ex eo per-
spicitur, quòd impediri possunt: ut nimirum
existente causa, necesse non sit subsequi effectū.
Siquidem (ut physici dicunt) necesse non est
posterius esse, si prius fuerit: ut si lapides sint,
& ligna, contingit domum, non autem necesse
est edificari. Pariim, quia in his fictibus rebus,
si cause omnes per se essent & necessariae: tum
fanē nihil non esset quod non fieret ex neces-
sitate: quod tamē ipsum falsum esse, cōingens re-
rum effectus & euentus declarat. Quinetiam si
cause omnes sunt necessariae: fore tum ut accide-
tis natura perimatur: Aristoteles autor est lib. 5.
primæ philosophiæ. Stoici antecedentes causas
ita ex sese mutuo nexas, & inter se consertas
atq; cōtextas dicūt: ut prior posterioris ex ne-
cessitate

Aristo. lib. 2.
φυσικῶν.

Quinta hypo-
thesis.

Quid sit con-
iuncta, seu cō-
tinens causa.

Efficienter
antecedens est
συνηναιον
ακρως.

cessitate sit efficiens: nec aliquem euentum esse
opinantur, qui secundum accidens causis gene-
retur, sed omnia necessarijs & ineuitabilibus
causis dicunt euenire. Hanc necessitatem uerò
gignentibus causis nos haudquaquam adscribi-
mus, aliud enim præter has genus est causæ, nõ
cum generatione & motu rerum nascentium:
sed cum essentia coniunctum, quod ob id ipsum
Aristoteles *ἐμὴναιον*, Galenus *συνηναιον* uel *ακρως*
ακρως, inter Latinos Cicero in libello de Fato,
efficienter antecedentem nominat. Ergo quæ
pars essentiæ non erit: aut *ἐμὴναιον* causa, ead-
em etiam per se non erit causa essentiæ: sed ge-
nerationis duntaxat essentiæ per se causa erit,
ipsius autem essentiæ seu effectus causa erit secun-
dum accidens. Ex quo par est intelligi, Antece-
dentes causas non esse necessarias, nec per se cū
effectu coniunctas, quo nimirum differunt ipso
inter se coniuncta: seu *ἐμὴναιον*: & antecedens,
ut modò dictum fuit, quam differentiam Cicero
in libello de Fato declarauit his uerbis. Causa
autem ea est, quæ id efficit: cuius est causa, ut uul-
nus mortis, cruditas morbi, ignis ardoris. Itaque
nõ sic causa intelligi debet, ut quod cuique ante-
cedat: id ei causa sit, sed quod cuique efficienter
antecedat. Hactenus Cicero. Ex quo perspicuum
est, aliud causam esse antecedentem, & aliud ef-
ficienter

ficienter antecedentem, illam ab effectu separatam esse, hanc uero cum eodem coniunctam: illam esse quæ rem factura sit, hanc uero quæ rem iamiam efficiat & constituat, sitq; pars definitionis effectus, & per eam quoq; demonstratur. Sed antecedens causa si sit, non est necesse effectum esse, sed contingit, nec causa tali demonstrari quicquam potest, ut paulò antè ostendimus. Quinetiam Aristoteles lib. 12. Metaphy.

causas eas quibus mouentibus fiat aliquid, non simul cum effectu iunctas ait, sed tempore esse priores: ad hunc scribens modum, τὰ μὲν κινήματα τὰ αἰτίαι ὡς ἡ ποσειδωνίδα ἔβρα, τὰ δ' ὡς ἡ δόρυ, αἴτια.

Hoc est, Mouentes causæ essentia priores sunt effectu. Sed quæ sunt ut forma rei, simul sunt cum effectu. In Analyticis autem posterioribus, ἐπιπέτρα hæc αἰτία appellat, quibus demonstrari & defini rerum essentia debeât.

Quis porro tam ignarus Dialecticæ est, qui sua causa coniuncta defini apoplexian, paralytin, epilepsin, melancholiam, & similes morbos: quibus ut sint materia & humore quodam opus est, nesciat? Qui uero causam & effectum pro eodem numeret, inuentus adhuc est, præter Anonymum hunc nostrum aduersarium, nemo: qui ut errorem suum defendat, incredibiles ponit hypotheses, & cælum terræ (quod dicitur)

Quæ sint
ἐπιπέτρα
αἰτία.

Aduersarius
ad absurdas

hypotheses o
mnia reuocat.

Aristoteles
lib. 3. de celo.

Quid conti-
nens causa sit
secundū Stoi-
cos.

De hac aliās
diximus co-
piorē in quo-
dam libro de
causa conti-
nente.

confundit. Est autem is ex hoc genere hominū
qui per fas & nephas contumaciter suam the-
sin propugnant, qui (ut Aristoteles ait) ἀπαρ-
ύπομύθεσι ὡς ἀληθείας ἔχοντες ἀρχὰς, ἡγεῖ πάντα βέλ-
λουσαι πρὸς τινὰς διέξας ὁρισμῶν ἀνάγκη. Con-
stat ex his quæ diximus, causam hanc de qua di-
sputamus, esse (ut Galenus scribit) λυρωτάτην,
eamq; in primo libro de Causis pulsuum, consi-
derandam in omnibus præcipit, quod ipsum
quoq; repetit & admonet lib. 3. Commen. 20.
in Commētarijs, in sexto Epidemiorum. Quid
multis opus est? Nusquam non Galenus eius me-
minit causæ, ut qui testimonia desideret, igna-
rus omnino scriptorum ipsius uideatur. Alia est
Stoicorum continens causa, qui effectū omnem
subsistere arbitrantur, externa quasi cōtimente
& deuinciente partes compositi: causa, quæ
pars essentiæ ipsa non sit, sed duntaxat partes
illas præsentia sua deuinciat. Hac contineri di-
cūt omnia: nec esse quicquam quod illius nexū
effugiat, componendis & constituendis omni-
bus efficacem, ipsamq; indissolubilem per dis-
solubiles rerū & mutabiles essentias penetran-
tem. Causa hæc secundum Stoicos, uel Deus est,
uel ignis artificiosus, uel necessitas, & Fatum,
uel πέρυσια, hanc à re nulla abesse censent, quia
sit cathena: & quasi uinculū omnium rerum ca-
ducarum.

ducarum. Hęc *scilicet* copulatricę temerę & frustra fingi à Stoicis, in lib. de Causa cōtinente, plannū fecimus. Hęc negat uspiā esse Galenus, neq; in natura alicubi, neq; in morbis cōsistere, quoniā in essentia morborū non sit aliquid, quod nō sit pars essentię morbi, quibus frustra adhibeatur uinculū illud externę causę: quoniā suapte natura ex partibus, ratione potētię & actus, una totius & compositi essentia generetur: quemadmodum Aristoteles luculentē libro 5 Metaphys. docet. Stoicę huic causę similis est Antecedens ea causa, quam sua definitione expressit Anonymus, quādo dicit eam esse per se, & proximam atq; immediatam effectuum causam, inter quam & effectum nulla possit intercedere alia. De hac finitione postea uidebimus, nunc interpretari & explicare nostras hypotheses uolumus. Admonēdum etiā illud, ratione Antecedentium causarum fieri morbos, dupliciter dici. Vno modo, quando prius non existentes, per Antecedentes inchoant fieri. Alio modo, si momentanei & leuiculi morbi, hac fieri ratione dicantur, non qua omnino nunc non sint, sed qua permulentur propter motum in durabiles morbos, ut uidelicet respectu durabiliū **FIERI** & generari adhuc morbi ab antecedente causa dicantur, sed propter momentaneam & tenui-

Actus & potentia faciunt unum ex materia et forma, non autē causa quędā extrinsecus continens.

Sexta hypothesis.

Duplex ratio sententiarum morborum.

ter impressam affectionem dicatur esse quidem morbus, sed ita ut ei nihilominus efficiente causa sit opus, qua sublata protinus evanescat, præsente uerò, adfit, molestissimis interdum symptomatibus hominem crucians. Proinde FIENS

Fiens morbus
necitur qui-
dam & causa
antecedente,
uel procatar-
tica.

Antecedens,
respectu mo-
tus, dicitur
quoq; con-
iuncta.

omnis morbus prima significatione, itemq; secunda, ex necessitate: causæ Antecedenti adscribetur respectu perfecti morbi, quæ tamen ipsa causa, ratione motus, quem affert corpori, non Antecedens, sed Coniuncta sit appellanda, ut liquet ex hypothesi quadam superius proposita. FACTVS autem morbus: non nisi ex hypothesi causam habet cõiunctam, respuens Antecedentem: cuius tamen antecedentis materiæ accidit interdum ut subijciatur propter morbû rationi causæ cõiunctæ, qua per se, proxima, et à μωσος effectus causa exiit. Ut ergo FIENS omnis antecedentem habet, ita non omnis factus Cõiunctam habebit. Ephemera coniunctam nullam habet, sed putrida habet. Vtrisque febribus ut generentur: opus est quadam efficiente uel extrinsecus, uel intrinsecus causa alterate corpus. Sequitur hac in re Galenum, qui κατά σχισιν affectus, interdum γινόμενα νοσήματα appellat, aliquando παθήματα, ut in primo libro de locis affectis ἀρα γὰρ διάφοροι ἔσθ' οἱ μόνιμοι καὶ γιγνομένοι μὲν ἐστὶ, τὸ δ' ἐ μόνιμον ἔπαι πρὸς ἀληφία.

ἀφ' ἑαυτῆς. Quòd si quispiam contendat, *παθὲν μὲν*
ἔστιν ἰν' ἄλλοις, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἰν' αὐτῷ inter morbos non habenda (siquidē mor-
 bum interpretetur et definiat *διὰ τὸν ἰσὺν μὲν ἰσὺν*)
 id ei quidem concedam libenter. At quòd om-
 nino (nempe causa generis) non sint appellan-
 di morbi, ne Galenus quidem ipse concesserit,
 quandoquidem *παθὲν μὲν ἔστιν* hęc grauiſſimis in-
 terdum Symptomatis inſeſten: quę proſectō
 ſine morbo tam eſſe nō poſſunt, quàm propria
 non poſſunt eſſe ſine ſubiecto. Ex quo conclu-
 dendum: Morbum quatenus ſit genus, ſub ſe
 ſpecies complecti: *μὲν μὲν* morbum, *ἔστιν*
ἑαυτῆς ſeu ſientem, quoad is ſecūdo modo ſiens
 ſuprà dicebatur. De morbi definitione propo-
 ſita à Galeno, *ἔτι* præterea de his quę dubita-
 tionem hoc loco habent quandam, diſſerui-
 mus in Commentarijs noſtris in librum ſextum
 Topicorum Ariſtot. cōmento loci 32. Qui uo-
 let, inde requirat: causa breuitatis hęc in præ-
 ſentia libet omittere. Præterea dicitur etiam
F I E N S morbus, non quatenus præſentia effi-
 cientis cauſe ſpecies ipſius ſubſiſtit, ſed quoad
 augetur *ἔτι* ſtabilis ſit, ab eo, quo cepit initio,
 diſſerens magnitudine: autore Galeno in libro
παθὲν ἔστιν ἰν' αὐτῷ ἢ ἰν' ἄλλοις. Haſtenus quę noſtra
 de cauſa continente in morbis ſit ſententia, pla-
 num ſecimus, quam cauſam nos affirmamus eſ-

Morbus ſiens
 quidam, con-
 tinetur gene-
 re morbi.

Tertia ſigni-
 ficatio morbi
 ſientis.

Quibus nam
in morbis sit
causa coniun-
cta.

Declaratur
falsitas hypo-
thesicon An-
onymi.

se in morbis nonnullis: quibus uidelicet adiun-
ctum aliquid est, quod ipsum non primò impe-
diat actionem, sed propter quoddam con-
tra naturam, quod sua presentia causa ta-
lis conciliat corpori animato. Ut pituitosus hu-
mor cerebro conciliat obstructionem, qua sen-
sus et motus priuatio (nempe symptoma) ob-
oritur in corpore, quæ sine humore illo nulla
possit esse obstructio. Restat ut Anonymi scri-
ptoris, primum hypotheses, deinde inde dedu-
cta argumenta, quibus causam hanc Coniunctam
profigare uult, quoad breuitas patitur, accu-
rate consideremus. Pleraque illius, quæ nihil ad
rem faciunt, omittam: et item quibus in argu-
mentis apparebit idem et similis error uersa-
ri, ea uno erroris et reprehensionis capite per-
stringam, ne uidelicet idem mihi sepius sit repe-
tendum: quippe cum plurima simus executi etiam
eo in libro, qui à nobis de causa continente est
inscriptus. Igitur quæ definitio sit Continentis,
item nota hæc et uulgaria de differentijs causa-
rum, morborum, symptomatum, non comemoro-
rabo: tametsi Anonymus sese unum ista omnia
recte intelligere opinatur, quod tamen ipsum
quæ decenter sibi arroget, deinceps uidebimus.
Causas morborum de Galeni sententia dicit
esse duas Anonymus: quod et ipsi nos confite-
mur: easque

mur, easq; sic definit, ut sit morbifica causa, quæ quocunq; modo aliquid ad morbi constitutionem conferat, scopum sui libelli his declarat uerbis:

Id in hac nostra disceptatione demonstrabimus, si quis Galeni de causis morbificis, ac ipso morbo dogma sequi uelit, eum morbi causam prorsus nullam statuere posse.

Recte me Hercle Anonymus ille, præter morbificas causas duas, secundum Galeni decreta, nullam præterea causam esse arbitratur. Numerat enim duntaxat Galenus *ἀτρία προκαταρξεντα & ποσυχύμωρα* in morbis, nec addit *ενεργητικὴν αἰτίαν*. Rationem ab initio exposuimus. Non enim quatenus sunt, sed quatenus fiunt nondum existentes morbos cōsiderat Galenus, Dupliciter Anonymus peccat in huius materiæ tractatione. Primum quod non ostendit rationem propter quam Galenus non nisi duabus causis morbificis est contentus. Deinde, quod tota tractatione hac, quam instituit, non probat secundum Galeni sententiam & hypotheses esse nullam continentem, sed omnino & simpliciter esse nullam. Nec uero posse esse aliquam, nititur argumentis asruere, tam alienis a uero & absurdis, quam nimirū propositum ipsius est absurdū. Non enim si continens causa

Quare Galenus duntaxat duas ponat causas morbificas.

sit nulla morbi, secundum hypothesen quibus
 utitur Galenus: idcirco secundum Arabum hy-
 pothesin quoque nulla erit. Quemadmodum Ara-
 bes non tantum quoad sit et generatur, sed etiam
 quoad est: causam habere dicunt morbum. Itaque
 aduersarius scopum suum obliuiscitur, et non
 probat quod secundum Galenum nulla sit Con-
 tinens, sed quod omnino sit nulla, demonstrare
 conatur. Galenus Causam genere et in uniuersum
 sic definit, ut sit quod suapte natura rei na-
 scenti pro parte conferat aliquid ad ipsius or-
 tum. Deinde ostendit, causas alias propiores
 esse alijs, constituendo effectum. Illam uero in-
 ter quam et effectum nihil interueniat, esse pri-
 mam et per se causam. Quae autem proximam
 hanc praecedat, secundum accidens causam dici
 effectus, ut quae non per se, sed propter aliud
 effectum constituat. Ex quo perspicuum est, mor-
 bum per se causam esse symptomatis, et mor-
 bi cuiusdam: ut Paralyseos, causam proximam
 esse humorem obstruentem. Is enim humor, est
 αἰμαγενής, quo demonstratur et definitur
 morbus ille. Si uidebitur, appellemus sane (ut
 Cicero solet) efficienter Antecedentem, aut
 αἰμαγενή, seu αἰμαγενή, Quonia autem Ga-
 leno in primo libro de Causis pulsuum, causa
 haec est: qua primo et principaliter constitui-
 tur essentia

Quid sit cau-
 sa secundum
 Galenum.

Secundum
 Galenum

tur essentia rei, non autem Antecedens, neque primitius, ut quæ nō sint causæ, quibus aliquid fit, sed quibus fiat aliquid, quasq; rebus generatis iam existentibus, non amplius esse oporteat. Quandoquidem autore Aristotele, præsentibus habitibus, desinant motiones, quarum motionum causæ sunt: duo hæc (ut dictum est) genera causarum, quæ coniuncta cum effectu nullo modo esse possunt. Nam quo FIT aliquid, simul tempore id cum eo quod factū est, esse nequit: siquidē simul esse nequeūt FIBRI & FACTVM esse. Vi ergo Obstructio, quæ est morbus in Paralyti: per se & primò creans symptoma amissi & perempti motus & sensus, ita humor obsidens nervos & præcludens transitum; primò & per se obstructionem, id est, morbum constituit, eiusq; proxima, id est, coniuncta est causa, & à morbo separari nequit. Galenus aliquando, ut (uerbi gratia) pituitam in obstructione, naminat Antecedentē causam: quæ tamē respectu morbi non simpliciter Antecedit, sed efficienter antecedit, id est Coniunctæ rationem obtinet. Nec propter morbum dicitur Antecedere, quo cum proximè est iuncta, sed propter symptoma, quod creat pituita huiusmodi: non ipsa per se, sed interuentu obstructionis: nempe morbi, qui proximè itidem iun-

ritur & primitius, ut quæ nō sint causæ, quibus aliquid fit, sed quibus fiat aliquid, quasq; rebus generatis iam existentibus, non amplius esse oporteat.

Antecedens & præcipientis causæ non sunt per se cum effectu iunctæ.

Quo pacto sepe à Galeno, appellatur Antecedens.

gitur cum symptomate. Homonymia hanc Antecedentis causæ, non animaduertens Anonymus, eam perpetuò interpretatur pro ea qua **F I A T** morbus, & non pro ea qua **S I T** morbus, quæ (ut dixi) non respectu morbi, sed symptomatis à Galenò dicatur Antecedens, quam Cicero quoq; Coniunctam causam subinde efficienter Antecedentem appellat. Idem humor numero est quo generatur obstructio, & quo est obstructio, utroq; modo & Antecedens & coniuncta causa existens. Nam si consideres illum respectu futuri morbi, causa est Antecedens simpliciter: sin uerò cõsideres respectu motionis, qua **F I T** morbus, coniunctæ habebit

Motio omnis habet causam constantem, quia simul sũt Mous & motum actu.

Antecedere dupliciter dicitur causa, ordine videlicet generationis, & ordine partium est: nix effe-
aus.

rationem, quia motio omnis coniunctam habet causam. Ita quoq; cum humorem si consideres quoad pars est morbi, cõiuncta erit & proxima causa: sin autem referas eum ad symptomatum suo quodam modo antecedit, & cõiuncta symptomatis causa erit Morbus. At secundum Anonymum pituita quãdo participat ratione morbi seu obstructionis, subita quadam metamorphosi causa permutatur in effectũ, & substantia in Accidens. Quoniam ipso autore Anonymo, pituita est ipsamet obstructio, sed de hoc paralogismo, suo dicturi sumus loco. Galenus libro primo de Differentijs morborũ, Obstructionem

tionem morbum esse dicit, crassos humores non esse morbum, sed causam. Interpretatur causam Anonymus, qua morbus fiebat, nempe Antecedentem, non qua Est: siquidem humorem, morbum ipsum dicit esse, & non causam, quoniam nulla sit permanentium, sed duntaxat EFFICIENTIUM causa. Quæro ex te Anonyme, num humoris substantia sit ad numerum eadem: qua fiebat morbus, & item qua nunc esse dicitur? Si numero idem est humor, & morbus aliud nihil est quam humor ille, sequi necesse est ut quando substantia humoris antecessit morbum, ipse seipsum morbus antecesserit, quod dictu quidem absurdissimum est. Quod si humor, non quatenus substantia est, sed quod ei accidit quidpiam, morbus est, necesse est ut concedas morbum non esse ipsum humorem, sed accidens ipsius quoddam. Et ut ratione futuri morbi, adeoque motionis, accidit humori ut antecedens causa appelletur, ita eidem propter morbum cuius pars est, & non totus ipse morbus, accidet, ut causæ coniunctæ participet ratione, quæ si Galenus etiã appellet Antecedentem: homonymos utatur uocabulo, pro efficienter nimirum antecedenti, ut à nobis dictum supra fuit. Antecedentem porro etiã causam nominat in primo libro de Symptomatum differentijs, constituentem

Falsa hypothesis Anonymi qua statuit permanentium non esse causam.

Galenus utitur æquidocet interdum uocabulo Antecedentis.

tuentem morbum causam, non quidem respectu morbi, sed respectu symptomatis, quia humor non semetipso & sua substantia, sed intercedente morbo, nempe obstructione, impedit actionē. Nō enim primò cum symptomate iuncta est causa, sed morbus, quare morbi coniuncta erit causa humor, sed idē symptomatis gratia dicetur Antecedere. Quia ut definitione prior est morbus symptomate, ita causa coniuncta præcedit morbum, tametsi temporis gratia simul esse dicantur. Obtendit nobis Aduersarius falsam definitionem Antecedentis causæ, qua fit & generatur morbus, qua fretus tanquam sacra (ut dicitur) anchora, paradoxum illud suum tuetur. Nec mirum est, eum qui ausit dicere morbum esse ipsam substantiam, eundem quoq; sic definire causam Antecedentē qua generetur morbus, ut inter eam & morbū, planē nulla causa alia possit interuenire. Ex quo concludit Cōiunctā esse nullā, et humorē in obstructione si non sit causa, ex necessitate esse ipsam obstructionē. At Galenus in libro de Differentijs febrium, negat humorem obstruentem, esse ipsam obstructionem, ad hūc scribens modum, μία μὲν ἔστιν ἡ ἰδίαν ἀποφύγιον τὸ τὸν ὄγκον ἰσχυρῶς σφραγίζον, ἢ μὴ τὸ νόσημα ἔσται τὸ κατὰ τὸν ἐμφραξίον, αὐτὰ δ' ἀντὶ ἑκαστοῦ νόσημα ἔστι ἢ τὸ τὸν ὄγκον

Alia hypothesis falsa, qua nimirum est definitio Antecedentis proposita ab Anonymo.

ἕναι τὸ ἕναι τὸ σὺματὸς διὰ τὸς. Vnum hoc est
 erroris Anonymi fundamentum, ex quo re-
 liqui omnes, tanquam ex capite hydræ Sophi-
 striæ (ut uerbo utar Platonis) pullulant. Atque
 illud est primū quod ponit ut notissimum, nem-
 pe permanentium rerum non esse causam: de
 quo tamen in hac controuersia unice conten-
 ditur, nec intelligit se probare controuersiam
 suam, eo tanquam argumento, quod tamen ar-
 gumentum nequaquam sit: sed propositum seu
 πρὸς τὸν μὲν, quod argumentis sit astruendū præ-
 cipue aut refellendum. An hoc non est Andaba-
 tarum more pugnare? Quis unquam ad demon-
 strandum adhibuit tanquam principium, quod
 ipsum maxime demonstratum & probatum o-
 portuit? Huic pronunciato similis est definitio
 causæ Antecedentis quam affert. Ea uerò est,
 ut sit causa morbi, inter quam & morbū nulla
 alia possit interuenire, cum sit per se causa im-
 mediata & proxima. Bene me herclè mihi ces-
 sit magisterium illud definiendi quod sibi inius-
 su Dialecticorum arrogat: quontam Antecedentem
 quoq; causam mihi pro coniuncta obtru-
 dit: & ut paulò antè substantiam, nempe cau-
 sam, morbum ipsum dixit esse, ita nunc sua de-
 finitione quasi prestigijs quibusdam, causam
 Antecedentem permutauit in Coniunctam. Quid
 obsecro

Præcipuum
 erroris funda-
 mentum quo
 Anonymus
 nititur.

Falsa defini-
 tio Anonymi
 reprehenditur.

Multò refert
 ut aliquid rite

finatur. Galenus lib. 2. de differ. pulsuu.

obsecro est causa coniuncta aliud, quam quod loco, tempore, definitione ab effectu separari nequit? Hæ uerò nō sunt aliæ causæ, quæ quibus constituitur effectus primò, per se, immediatis, & proximè adiunctis, quibus cum definias tu Antecedentē, pro Antecedente nobis definiisti Cōiunctā. His ergo fretus hypothesib. rationes & syllogismos tuos cōtexuisti, quibus fidem is habeat sanè, qui non recusat principijs tuarum demonstrationum credere, quarum tamen conclusa falsa esse quiuis intelligat, qui uel mediocriter artis Dialecticæ præcepta degustarit. Doctis fortasse, quæ diximus hactenus, possent satisfacere: ut plura in medium afferre non sit opus ad conuincendum aduersariū: sed cum sit humanitatis errantes reducere in uiam, conabor ire per singula, omnibusq; uestigijs latitantia sophismata insequi, atq; hydræ quidem illius capita omnia rescabo: ne si unum aut alterum amputatum non sit, periclitari rursus ueritatem cōtingat: quam nihil est certè quod magis obscuret, quam fucus falsorum argumentorum in disputationibus. Ergo morbum non sic antecedit causa effectrix, ut ipsius per se sit, & proxima causa, ut uidetur Anonymo. Nam quod per se est, respectu alterius, id necessariū est. Quare si per se causa sit Antecedēs, morbū efficiens

Antecedentē causam nō esse per se & immediatam causam.

efficiens, necesse erit (hac existente causa) morbum ipsum aut esse, aut fieri, & causam efficiētem sui subsequi. At liquet ex Physicis, *ἡ ἀρχὴ* prioribus causis (quas ego genere Antecedentis causae perstringo) neq; esse neq; fieri effectum ex necessitate. Alioqui enim causae fatales omnes erunt, & pars altera Medicæ artis, nempe *προφύλαξις* nequaquam usurpabitur, si cautioni non erit locus, siquidem per se (autore Anonymo) constituuntur morbi causis, quæ ipsos nimirum Antecedunt. Quod si præcaueri possunt, morborum causae illæ contingentes certè erunt, & secundum accidens, quod tamen non uidetur aduersario nostro. Quasi uerò causa quælibet respectu cuiusq; per se causa dici debeat: & non quæuis suum proprium habeat effectum, ratione cuius per se & proxima dicatur esse: respectu uerò aliorū, mediata aut secundum accidens causa existat. Suprà ostendimus Antecedentis causae effectum per se, esse motionem, id est, morbum fientem, seu quoad fiat. Ergo morbi, quoad est, secundum accidens causa erit, siquidem motū & generationem effectus Causa antecedens, per se: non autem essentiam effectus respicit. Quomodo enim **PER SE** causa erit essentiae effectus, cum desinente ipsius energia, incipiat tandem esse

Causæ antecedentes respectu effectus, nō per se sed per accidens esse dicuntur.

Antecedentis causae per se effectus est motus, per accidens, habitus.

Quod per se
necessario iun-
gitur cum eo
cuius respectu
dicitur per se
esse

dem effectus esse, eadē uerō causa actu existen-
te, non ESS E, sed fieri duntaxat necesse sit
effectum? At quod PER SE est, necessario
iungitur cum eo cuius respectu dicitur per se:
quod omnibus modis, PER SE, ab Aristote-
le expositis, est euidentis. Itaq; ut FIENTIS
per se causam morbi, Antecedentem hanc re-
ctē quispiam dixerit: ita FACTI morbi, non
nisi secundum accidens, dicitur causa. Quō re-
spiciens Galenus: non nisi duas morborū, quō-
ad fiunt, causas esse dixit, quo in numero sci-
licet, nequit esse proxime cum morbo con-
iuncta causa, de qua queritur & disputatur in
presentia, an ne essentia quidē (quoad est con-
iuncta) morborum pars interdum esse queat,
cum eorūdem quoad Antecedens causa, per se
nulla esse possit. Quare si quæ facti morbi cau-
sa est, ea ex necessitate Coniuncta ipsius erit,
& non Antecedens. Hactenus demonstratum
est, morbi (quoad sit existens quiddam) causam
per se non esse Antecedentem, sed Anonymus
esse dicit, & nihilominus negat eam esse partē
essentia morbi. Tametsi essentia morbi presen-
tia causæ ipsius cōstituatur, quoad ei per se &
proxime adest: quæ ratio magis quadrat Con-
tinenti Stoicorū causæ, quā Antecedenti Ga-
leni. Nam Stoicis autoribus, causa Cōtinens est:
quæ pars

Anonymi de
finito, quæ de
finit causam
Antecedentē,
magis quæ
dicit Cōtinen-
ti Stoicorum.

que pars non sit essentia totius, sed extrinsecus
 accedens sit vinculum quoddam, quo connectan-
 tur partes essentia, sic ut ex multis fiat unum.
 Quod si causa Antecedens per se constituit esse
 etiam, et pars tamen essentia effectus non est,
 quid queso aliud erit quam Stoicorum Conti-
 nens hec fictitia, qua per se rerum essentias
 deunctas et connexas inaniter illi fingunt?
 Hunc errorem Aristoteles libro 7. Metaphys.
 confutat, et inde profectum esse scribit, quod
 videlicet unitatis in rebus causam per se nullam
 intelligere potuerint nonnulli, quam tamen nos,
 quoad generatur res, Efficientem seu Antece-
 dentem appellamus, quatenus vero sunt res, ac-
 tum et potentiam pro causa unitatis assigna-
 mus, et non externum quendam spiritum qui
 ex multis, nempe materia, et forma, faciat u-
 num. Fingitur itaque continens haec a Stoicis,
 ἢ τὸ συνεχόμενον καὶ ἀντιληχτικὸν παντὸς λόγου ἕννοια
 24, quos imitatur Anonymus, quoniam defini-
 tio haec Antecedentis causae quadrare potest
 etiam Continenti Stoicorum causae. Antecedens igitur
 per se et proxima dicitur causa effectus, nem-
 pe morbi, aut quia pars est ipsius, qua ratione
 ἢ μετέωρον erit et συνκτινόμενον αὐτῆς, siue coniuncta
 cum morbo. Aut si non est pars essentia, sed vin-
 culum continens partes ipsius, accedens extrin-

Vnde nota sit
 opinio causae
 continentis
 Stoicorum.

Metaphys. 7.

Antecedens,
 prout ea defi-
 nit Anony-
 mus, aut est
 Aristotelis,
 αὐτὸ συνέκτινόμενον
 Stoicorum.

ε

secus, causa per se erit effectuum, secundum Stoicos continens. Viderit ergo nunc aduersarius, ne dum in suo libello id unice laborat, ut nullam esse probet continentem, hanc Stoicorum causam defendat, damnatam à Galeno, & ab omnib. eruditis philosophis explosam: quã tantum abest ut nullam esse doceat, ut potius astruat eam in omnibus rebus, quarumcũq; sint Antecedentes causæ, reperiri. Inscitia Dialecticæ artis accidit sepe numero, ut nolens ac nesciens quispiam probet & astruat, quæ refellendâ tamen susceperat: id ipsum accidisse etiam Anonymo ostendam, qui causam Antecedentem his explicuit uerbis:

Quorumcũq; est antecedens, eorumdẽ quoque cõiuncta est causa secũdum Stoicos. At secundum rectè sentientes nũnullorũ duntaxat effectuum est cõiuncta, non omniam.

Fol. 22.

Altera morbifica causa, Græcis *πρὸνυμῖον*, Latini præcedens, iunioribus Antecedens, non certè quod aliam causam morbo magis proximam (ut magna pars aduersariorũ existimat) sed quòd morbum nulla alia intercedente causa antecedit.

Galenus certè quãdocunq; causas morborũ dicit esse dicit, non ad essentiam, sed ad generationem morborum respexit. Morborum igitur, quatenus generatur, causæ sunt per se due, eadẽ morborum, quoad sunt, causæ non dicuntur esse per se, neq; immediatæ, neq; proximæ. Nequit enim una eademq; causa per se esse & im-

et immediata rei quatenus fit, et quatenus est. Quocirca perperam interpretatur Galenum, qui non essentiae morborum, sed generationis ipsorum has per se causas esse dixit. Postea haec subiicit uerba:

Ut hinc manifestum sit, Galenum praecedentem morbi causam uocare hanc, quae in animalis corpore haeret atque consistit, affectuique ipsi, qui functionem laedit, proxima, et (ut sic dicam) immediata, ita sane ut inter hanc et morbum nihil interueniat, existit. Quod phlegmones exemplo sit manifestissimum. Nam inter sanguinem confluentem, qui causa praecedens est, et tumorem, quem ille excitauit, quique phlegmone seu morbus appellatur, nihil est quod interueniat.

Galenus commento primo libri secundi de natura humana, plethoran ostendit non esse continentem morbi causam, sed Antecedentem: quia si fuerit plethora, necesse non sit morbum esse. Ergo secundum Anonymum, nisi morbo proxima sit Antecedens et immediate cum eo nexa, non erit Antecedens, quo refellitur dogma Galeni negantis, causam hanc esse, quoad nihil inter ipsam et morbum queat interuenire, cum praesertim sit Antecedens, quando scilicet morbus nondum est. Et paulo post demonstrabimus

Antecedens causa per se ad res quatenus sunt. Ergo quatenus sunt, earum per se non dicitur antecederens esse causa.

Si causa antecedens per se causa morbi esset, tum immediate plethora iugiter

tur cum morbo, quod contra Galenum est.

Antecedentem non esse proximam morbi & per se causam.

Antecedentem tantisper durare, donec inter ipsam & morbum aliquid interueniat, desinatque tum primum esse, quando morbus incipit. Nam illud ipsum est morbum Antecedere, non simul esse cum morbo, quod Continenti, non Antecedenti causae quadrat. Ergo quandiu causa Antecedens est, morbus non est: sed fit. Quomodo igitur proxima erit affectui seu morbo, si morbo existente ipsa nequaquam sit? quando quidem proximum esse, nihil possit dici, nisi quod sit etiam, siquidem relata simul sunt, & simul etiam desinunt esse? Galeno profecto definitio haec Antecedentis causae non arridebit, non enim proximam sed remotam a morbo causam hanc uult intelligi. Ergo non nisi scientis morbi per se & immediata causa erit Antecedens, & cum habitu terminetur motus, seu Alteratio, quemadmodum priuationem nemo proximam habitui, neque causam per se ipsius esse dicit, ita nec motionem, quae semper coniuncta est cum priuatione, nec Antecedentem etiam causam, a qua motus ille proficiscitur, proximam habitui dixerit quisquam esse. Quapropter non immediate & per se esse cum morbo Antecedentem causam dicere debuit, sed eam immediate potius desinere si sit morbus. Non ob id tamen perfectus morbus, si motu careat, essentiae suae causam

Sam interdum non habebit. Nec solum fit propter causam, & morbi: uerum ne esse quidem nonnulli morbi possunt nullius interuentu causæ, quod absurdum tamen esse noster putat aduersarius, hac in re non Galenū, sed Democritum imitans. Is rerum quatenus sunt, & non generantur, nullam arbitratur esse causam. Siquidem omne quod est, quatenus est, omnino fieri nequit, ac nec generari scilicet, nec interire potest. Quamobrem quod est (quatenus intelligitur esse) æternum sit oportet. At æternorum, ut principium nullum: ita ne causa quidem existit, quæ Democriti est sententia. Idem uidetur Anonymo, qui morborum quatenus sunt, causam nullam existimat esse. Nos uerò quorundam essentiæ quoque causam esse dicimus. Democriti uerò & Anonymi opinione non modò quorundam essentiæ tollitur e medio, uerum etiam scientia & demonstratio negatur esse, quæ iam pridem explosa est sententia, nec digna que refellatur accuratius argumentis aut disputatio. Respondebit Anonymus, motuum quibus generentur morbi, & symptomatum item quæ sequantur morbos, esse coniunctas causas. Sed permanentium, id est morborum, nullas esse dicit. Quæro: permanentiū quare nullam essentiæ causam existimet, cum

Aristo. libr. 1.
 de genera. ani
 malium.

Anonymus
 dum dicit eorum
 quæ sunt
 & permanent
 nullā esse cau
 sam, Democri
 tum imitatur,
 nō Galenū.

Permanen-
tium etiā cau-
sas esse, utro-
q̄ cōcedit Ano-
nymus,

permanentium quoq; symptomatum (que gene-
nere *diabioras* complexus est Galenus) causas
tamen coniunctas morbos esse dicat? Quid ni
morborem etiam nonnullorum, quantumuis
permaneāt, causas esse fateris, non quibus fiat,
sed quibus existant, & in disciplinis etiam de-
monstrētur? Ut enim nihil est quod ipsum sese
moueat, sed omnem motum necesse est à qua-
dam proficisci causa: sic nō omne quod **B S T**,
absolutam in subiecto, sed cum causa quadam
coniunctam interdum essentiam habebit. Que
licet in omnibus disciplinis notissima sint, ta-
men propter Anonymum prolixius de his dis-
ferendum in presentia putavi, quo rectius ni-
mirum de principijs iudicaret, quibus nituntur
ueræ demonstrationes, quæ si nulla sint, ne con-
clusa quidem esse poterunt. Verum supra osten-
dimus, plurimorum effectuum rationes & de-
finitiones causis, cum essentia ipsorū cōiunctis,
explicari solere, quod ipsum Anonymus si ani-
maduertisset quā sit absurdū negare, nunquā
profecto in animū induxisset, tantopere princi-
pem hanc causam, irridendis potius quā con-
futatōis argumentis, e medio profligare. Sed da-
bimus operam, ut opinio falsa magis explosa
uerè & consentaneè, quā ratio continentis
eausē disputatione ipsius ad nihilum redacta ui-
deatur

De causa continente.

deatur eruditus: quorum unus & alter, ut Heraclitus dicere solebat, erūt mihi instar aliquot myriadū, qui sine ratione ueritati oggannūt. Primum igitur negamus, inter morbum quemlibet & subiectum morbi, causam nullam interuenire. Vt phlegmone ^{est} est, nempe calor & tumor contra naturam in carne, uel aliquaquam parte corporis tāquam subiecto inherens. Sanguis uerò neutrum est, quia nec subiectum, nec ^{est} seu qualitas, sed causa est ut qualitas huiusmodi (nempe inflammatio) insit subiecto, quam causam in sua definitione complectitur phlegmone, & pars est phlegmones sanguis, non autem tota phlegmone, ut uidetur Anonymo, existit. Deinde negamus etiam Antecedentem causam, qua generatur phlegmone, per se causam & proximā phlegmones esse, quoniam causa ipsius proxima, non profluens, sed impactus sanguis est, quā aliā coniunctam appellamus. Profluens uerò, & efficiens phlegmonem sanguis, causa per se generationis phlegmones est, non essentia phlegmones: quemadmodum nulla priuatio per se causa est essentia effectus, sed secundum accidens, ut docet Aristoteles in *Physicis*: ita motus etiā qui semper cum priuatione habitus est conatus, non nisi secundum accidens causa est

Sanguis in phlegmone caus. est con iuncta diatheseos, nēpe inflammationis & tumoris.

Motus & priuatio sūt principia rerū per accidens.

essentiae habitus seu effectus. Quod si motum Antecedentis causae consideramus ratione partium, in quas diuiduus est, tum perfectio nulla pars ipsius reperietur proxima. Nam qualibet designata propior dari poterit, quoniam inter extremum **MUTATUM** (quod est habitus rei) et quodlibet praecedens ipsum Mutatum, motio intercedit, ut Antecedens causa, nullius partis motus respectu, proxima queat dici habitui: seu extremo Mutato. Quocirca posita causa Antecedente, semper contingit effectum esse, nec demonstrari per hanc causam potest effectus, quemadmodum ex effectu posito, demonstramus ex necessitate ea quae praesuerunt, et effectus si sit, causam Antecedentem praesuisse oportet. Causa uero haec si fuerit, non est necesse effectum esse, sed contingit esse. Quod si ita est, quomodo per se et proxima, id est, necessaria effectus causa erit Antecedens? Hactenus demonstratum est, motum Antecedentis causae, siue consideremus totum et uniuersum, siue ratione partium, per se causam effectus essentiae non posse dici, quod ipsum praecipuum fundamentum est (ut dixi) erroris aduersarij. Ergo quod probandum erat, id tanquam concessum et uerum Anonymus usurpat, et dictatorem se, non disputatorem, probadis propositis

Si consideretur totus motus Antecedentis causae, tum per accidens est causa essentiae effectus. Si partes motus, tum nulla reperietur immediata effectus.

Antecedens non est per se causa effectus. Quia si sit, contingit, non necesse est effectum esse.

fitis exhibet. Tum uero superioribus simile est
 erratum, quo censet, non nisi quæ moueantur
 habere causam coniunctam. Sic autem arguta-
 tur: Quicquid mouetur, habet causam coniun-
 ctam, id est, actu mouentem causam: quando-
 quidem autore Aristotele lib. 7. Physicorum, τὰ
 κίνητα πάντα ἔχουσιν αἰτίαν ἢ ἀρχὴν τὴν ἐν ἑαυτοῖς ἀμείνω
 μέρει, ἀμείνω δὲ τὸ ἴδιον αἰτίαν ἢ ἀρχὴν ἑαυτῶν μὴ ἔχειν.
 Sed permanentia non mouentur, Ergo non ha-
 bent causam coniunctam permanentia. Premissa
 uera est utraq; sed conclusio nulla, quia formu-
 la est ἀνεπαρκής. Illi sunt fere præcipui pa-
 ralogismi, quibus sibi et alijs conatur fucum
 facere. Quid multa? inquit, Quum rerum per-
 manentium et constantium non sint causæ con-
 tinentes, morbi autem sint res permanentes. Igi-
 tur causas continentis nullas habeant necesse
 est. μάλα λίαν τὸ ἀίτημα, ut Aristotelis uerbo
 utar, exprobratis Empedocli argumenti cuius-
 dam temeritatem: quando id quod maxime du-
 bitatur, id sibi primum credi postulat Anony-
 mus. Ego uero miror quibus oculis, aut qua fron-
 te possit Anonymus legere uerba hæc Galeni,
 quæ nunc subscribam, et nihilominus abnega-
 re causam in morbis permanentem et coniun-
 ctam. Sic Galenus scribit libro primo de Cau-
 sis morborum, τὰ μὲν αἰτίαι τῶν κινήτων ἢ ἀδύνατον ἔχειν

A syllogismo
 in prima figu-
 ra, si maior est
 uniuers. affirm.
 & minor uni-
 uers. negatiua.

γῆρας βλάπτῃ πρώτως, τὸ δ' αἰτίον αὐτῷ μὴ βλάπτῃ,
 πῶς μὲν διαθήσειν νόσημα, τὸ δ' ὑποβόησον πῶς
 πῶς αἰτίαν ἰσομάτην καὶ νοσήματος, ὡς κινῆσι τὸ
 τῶν γλίσχρων ἕως χυμῶν καὶ τῶν ἰμφορέων. Quādo
 inquit diathesis primò lædit actionē, sed causa
 non lædit primò, diathesin appellamus morbū,
 quā aut̄ facit eā, causam morbi appellare oportet,
 quemadmodū res cōparata est in lentis suc-
 cis, & obstructione. Aliud ergo obstructio
 est, autore Galeno, & aliud humor. Nam hu-
 morem negat esse Diathesin, sed ipsum causam
 esse affirmat. Tam enim humor non est διαθή-
 σις, quā substantia non potest esse accidens.
 Quoad simul sunt loco & tempore comparat
 Galenus inter se obstructionem & humorem,
 ut intelligamus partem obstructionis unam,
 διαθήσειν appellari, alteram uerò causam. Nam
 si humor ipse sit obstructio per sese, tum ubi-
 cunq; erit, & quantuluscunq; in corpore, illic
 morbum esse oportebit: quod non est causas
 morborū declarare, sed fingere rationes quas-
 dam, quibus astruatur ἀσθένεια. Ergo humori
 quia accidit ut fluat, ut augetur, idcirco ante-
 cedens erit morbi causa. Eidem quia accidit, ut
 propter ipsum obstruatur trāsitus alterius cor-
 poris, propterea idem obstructionis causa erit
 συνικμά. Quòd si obstructio nihil aliud sit
 quam

quàm humor ille (ut uidetur aduersario) nulla
 uspiam sine humore erit obstructio. Sed obstrui
 multa uidemus propter siccitatē, quamobrē hu-
 mor aliud erit, et aliud obstructio. Trāsfert hæc
 omnia, quæ dicit hoc loco Galenus, ad causam
 antecedentē Anonymus, quasi Galenus loqua-
 tur de obstructione, non quatenus sit, sed quate-
 nus fiat. Respectu læsæ actiōis seu symptomatis
 simul ponit esse Galenus obstructionem & hu-
 morē. At humor, quoad est Antecedēs, nō est si-
 mul, sed antecedit obstructionē, & facta obstru-
 ctione ratio ipsius definit. Ergo humor is, qui
 simul est, causa erit *diatheseos* coniuncta, & im-
 mediata: qui cum diathesi iunctus, respectu sym-
 ptomatis eiusdem, causa sed mediata appella-
 tur. Antecedens causa immediatē continuatur
 cum morbo, sed non iunguntur, quia simul lo-
 co & tempore nequeunt esse, nec symptoma
 ullum respicit hāc causam (exceptis pathema-
 tis) ac desinentibus tandem Antecedentibus,
 morbi dicuntur simpliciter existere. Pro hac
 immediata morbi causa (quam nos simul cum
 diathesi esse dicimus) nobis substituit Anony-
 mus Antecedentē, quæ simul non est cum mor-
 bo, sed immediata tantum est propter cōtinua-
 tionem, qua iungitur motio cum extremo F A-
 C T O esse, nec simul est, sed definit, quādo cum
 habitu

Antecedens
cum morbo,
gratia conti-
nui motus, di-
citur imme-
diatè esse.

habitu, seu FACTO esse permutatur. Quare
uim nullam amplius habet cause quod hoc mo-
do est immediatum, nec per se, sed secundū ac-
cidens dūtaxat cōstituit effectum, de quo abun-
dè satis dictum supra fuit. Restat ut autoritate
Galenī probet aduersarius Antecedentem esse
morborum immediatam & per se causam. Fa-
temur sanè morborum, quoad generentur, An-
tecedentem esse immediatam causam. Nam cum
his simul sunt Antecedētēs, cum factis non sunt
simul, sed tempore ab his, & loco separantur.
Plethoram dicit Galenus non immediatam esse
morbi, id est continentem causam, quantum
fatetur esse Antecedentem. Nam si sit immedia-
ta, simul ut ipsa erit, morbum quoq; esse oport-
tebit, quod rationi repugnat Antecedentis cau-
se. Quibus primò & immediatè cōstituitur &
EST morbus: sunt aliàs subiectū & Aristoteli
contra naturam, aliàs utrisq; interijcitur causa
coniuncta. Qua primò & immediatè morbus
generatur, causa est Antecedens, eadem: non
primò & immediatè cōstituitur morbus, sed
secundū accidens. Quoniam motus, fientis ha-
bitus per se causa dicitur, sed existentis ha-
bitus, causa non est per se, quippe non nisi desi-
nente motu habitus esse incipiunt. Proinde cum
inter causam primò mouentem, & id quod fit
uel mo-

vel mouetur, medium nullum possit interueni-
 re: quæ immediata sic esse dicimus, non eo mo-
 do immediata dicuntur, quo sunt *ἰπρὸς ἕτερα*,
 sed quo immediata dicuntur, & sunt *ἀμὰ ἕτερα*.
 Sic Aristoteles inter id quod primò seu actu
 mouet, & quod primò mouetur, nullū interue-
 nire medium docet, non quatenus sint *ἰπρὸς ἕτε-
 ρα*, id est, simul esse dicuntur, lo-
 co uidelicet & tempore non discreta. Sed Ano-
 nymus Antecedentem causam non ad motum,
 sed ad effectum referens: immediatam eam esse
 dicit, non eodem modo quo Aristoteles, sed
ἰπρὸς ἕτερον immediatam, quo ad nimirum immediatè
 motionem Antecedentis causæ sequitur *ἰπρὸς ἕτε-
 ρον* habitus. Immediatū hac ratione esse, non pro-
 bat Antecedentem causam, per se causam essen-
 tiæ habitus esse, & cum hoc modo, priuatio
 quoque immediata sit habitui, priuatio ob id
 tum per se causa non est habitus. Distinguenda
 sunt hæc omnia perquam accuratè, ne homo-
 nymia nobis imponat, quæ in ualde similib. uix
 quispiã euitare possit. Quid ergo uetat quo mi-
 nus permanēs quoq; res quædã causam habeat
ἀμὰ ἕτερον, seu cōiunctã, cum eius per se & imme-
 diata causa nullo modo possit esse Antecedens?
 quam nobis semper obtrudit Anonymus, maxi-
 mo errore definitionis istius causæ: quem erro-
 rem satis

Immediata
 quædã dicun-
 tur Simul esse,
 quædã uero
 detaceps.

rem satis superq; à me hactenus confutatum
 arbitror. Ergo cæci illi non sunt, ut uidetur
 Anonymo, qui Antecedentem negant esse im-
 mediatam: eo modo quo causa per se respectu
 proprii subiecti immediata est. Sed motus &
 habitus sub ratione, qua sunt ordine $\dot{\varphi}\dot{\varphi}\dot{\varphi}$, im-
 mediata dicuntur. Quatenus autem unum per-
 mutatur altero, ut cum motu habitus, non nisi
 secundum accidens unū dicimus causam alterius
 existere: quoniā ut præteritū cum futuro, sic ef-
 ficiens cum eo quod factū est, simul esse nequit.
 Causæ autē per se, simul sunt cum eo cuius sunt
 causæ. Extra essentiā fieri nequit, ut cōiuncta
 causa sit morborum, quocirca Galeno autore
 Antecedens coniuncta & per se causa morbo-
 rum nequaquam erit. Stoici medici continen-
 tem quandam causam censuerunt esse, quæ ex-
 trinsicus contineret essentiā morborum. Ga-
 leno improbatur hæc causa, quæ cum non sit
 pars essentiæ, nihilominus extrinsicus ipsam
 contineat. Sed idcirco non inficiatur causam
 $\dot{\varphi}\dot{\varphi}\dot{\varphi}$ & coniunctam, quæ pars sit essentiæ
 effectus, pertinentē ad definitionē seu demon-
 strationē formæ effectus, quæ una est et præci-
 pua ex quatuor generib. causarū. Itaq; separa-
 ta hæc cum non sit à causa, quæ dicitur species
 seu Forma, non potest utiq; præcedere eam ut
 efficiens

immediate se
 quitur habi-
 tus motus,
 quatenus u-
 num respectu
 alterius est
 deinceps seu
 $\dot{\varphi}\dot{\varphi}\dot{\varphi}$.

Stoicorū con-
 tinens quæ.

efficiens et subiectum, sed simul est cum forma, ut si totam speciem compositam consideres, & non conferas inter se partes demonstrationis seu definitionis, Anonymo facile posuit cōcedi, nullam morborum coniunctam esse causam. Aut si quæ alia posita fuerit, certum est eam nō nisi Stoicā fore, cum uidelicet nihil sit, quod extrinsecus partes essentia rerum conuertat. Nihilominus tamē Galenus, in fientib. morbis, externam causam, nempe Antecedentem, se consueisse interdum appellare continentē morborum etiā fatetur, cum alioqui per se nequam sit continens, ut Stoicis uidebatur medicis, qui plethoras, inanitates, & similes affectiones, morborum continentem appellabant, cum absolutē sint duntaxat Antecedentes, ex hypothesi autem & per accidens, nempe respectu sceticorum morborum, sint interdum coniuncti. Testatur id Galenus in libro contra Iulianum: se non refugere scilicet, quo minus Antecedentem quoq; continentem appellet qui spiam: nempe in morbis habentibus *ὑπὸ θύσειμ πλεθωρικῶν, ἢ ὅτις κινῶσθαι τὸ πλεθρῶν, ἀντίκα τὸ μέγιστον ἐκ ἀνέχεται αἰς τὸ κατὰ φύσιν.* Veruntamen id nō more Stoicorū Galenus intelligi uoluit, cōtra quos disputat: sed ne morosius quàm rectius à uocabulis abstinere, quæ ueritati rerum nihil obessent

Causa coniuncta simul est cum forma quia pars est definitionis formæ

causæ non est nisi Stoicā fore, cum uidelicet nihil sit, quod extrinsecus partes essentia rerum conuertat.

Secundū Galenum ex hypothesi, sunt & dicuntur etiam Antecedentes causæ coniunctæ.

causæ coniunctæ

obessent, uideretur. Si sequamur aduersarij de creta, omnia nobis apparebunt confusissima.

Tantum enim abest ut Galenus *εὐρηστικῶν αἰτιῶν* in permanētibus esse perneget, ut nullum æquẽ genus cause considerandum præcipiat, quippe cum illud nequaquã extra essentiam rerum reperiatur. Quæso ubinam Galenus dicit, duntaxat motionum esse causam coniunctam? nõne spiritus etiam dicit esse? nõne symptomatum etiam permanentium, sunt Coniunctæ causæ?

Non tantum motionis, sed etiam essentia causam coniunctam secundum Galenũ.

Num quietis Terræ in medio uniuersi, causa alia est continens quã grauitas ipsius? Eorum quæ sunt et non fiunt, plurimorũ nos cum Galeno causas coniunctas agnoscimus. Anonymus cum Democrito, tantum eorum quæ fiunt et mouentur, causas esse somniat. Sed de his dictũ supra, redolent hæc tamen quæ contra dicuntur, non mediocrem ignorantiam Analyticae doctrinae, quã facilius sit irridere philosophastris nostri temporis, quã eius præcepta adhibere ad disputationes: quæ non potius contumelijs et pretorijs quibusdam edictis, quã ingenua et philosophica eruditione tractari atq; explicari debebat. Doctiores causam Antecedentem respectu morbi definiunt *δυναμικῶς*, seu potentia, sed coniunctam: respectu eiusdem, definiunt actũ. Antecedentem enim esse aiunt

Antecedens recte definitur

aiunt qua possit esse morbus, non qua sit, sed coniuñctā, qua sit morbus, non autem qua fiat. Noster ille Aristarchus distinctionem hāc uituperat, & Antecedentem cum morbo, quatenus morbus sit actu, esse coniuñctam ostendit, id est, morbum quatenus est, non quatenus fiat, habere contendit Antecedentem. Ita uerò metuit, ne inter Antecedentem & effectū, nempe morbum, ratione actus coniuñctā quādam sese infimuet causa. In multis sic differt potentia ab actu, ut ne subiecti quidem gratia potentia possit actu permutari, ut esse quorundā nihil aliud sit, quam posse esse. Esse Infiniti in Quantitate nihil aliud est, quam posse diuidi, aut posse aggregari, non autem esse diuisum, aut esse aggregatum. Motu item & priuatione, non esse aliquid, sed posse esse dicimus. Quod si motu Antecedentis causae, aut presentia morbus est, & non sit, quando morbus, scilicet est, necesse erit causam Antecedentem esse: quando quidem ratione actus morbum Antecedat, eiusq; causa dicatur esse, quia SIT, non quia FIAT. Ac rursus, si eius per se quoq; sit Antecedens causa, quid aliud quæso erit Antecedēs, quam cum morbi actu ex necessitate coniuñctā causa? Sed hæc ipsa nihil aliud est, quam Stoicorum Continentens, quam dum argumentis maximè demo-

*duo sunt esse
caus, ut coniuñ
ctā energeia
effectus.*

*Inter poten
tiā & actū mā
gna est differe
rentia.*

Aduersarius
ex Antecedente
rationibus
suis efficit cō-
tinentem Stoi-
corum,

liri conatur aduersarius, unus omnium maxi-
me eam astruit, quod sole (quem ipse semper
testatur) meridiano clarius est hactenus. Est
igitur & palinodiam canat: ac non à cæcis,
sed à bene oculatis dictum testetur, non actus,
sed potentia ratione Antecedentem pro causa
morborum numerandam: cōiunctam uerò esse,
quæ non ad potentiam, sed ad actum pertineat
morbi. Mouens actu, cum eo quod mouetur, a-
ctu est coniunctum. Id uerò quod est motione
effectum, nempe habitus, actu suo separatim
quiddam est: & seipso, non admiculo cause
Antecedentis subsistit. Si quam igitur causam
habebit morbus, quoad est Actu, ea nō erit An-
tecedens, sed cōiuncta, qualis est nimirum pu-
tridus uapor, respectu putridæ febris.

Hanc Galenus causam *παιδρα* (ego *παιδρα*
scripsissem) hoc est efficientem, & fouentem
morbum, perpetuò *πρωτογενησιν*, non autem *επι-
γενησιν* nominat, autore Anonymo.

Fateor sanè Galenum proximas morborum
& cōiunctas subinde appellare Antecedentes,
tametsi cum actu morborum sint consociatæ:
uerum *ἐκαστὸν* aliquando utitur hoc uocabu-
lo, quemadmodum etiam cause, & *παιδρα*, ac
alijs quibusdam uoculis, quæ nihilominus pro-
rerum significatarū ratione eruditis sunt distin-
guenda.

Galenus con-
iunctas inter-
dū uocat An-
tecedentes,
ἐκαστὸν
ut supra

De causa continente. 51

guenda. Ergo fuligo putrida, qua incenditur febris, & humor in obstructione, erunt efficienter, non autem simpliciter Antecedentes cause. Nam simpliciter Antecedens, vel ipso autore Galeno, præcedit: non autem simul cum morbo esse potest. Ceterum abstinuit Galenus à uocabulo coniunctæ causæ, cum de proximis causis morborum disputaret: ueritus nimirum, ne Antecedens etiam pro coniuncta haberetur: siquidem rei, cui accidit coniunctæ esse causæ, eidem accidat etiam Antecedenti esse causæ, quum fallacia accidentis facile quispiam in errorem inducatur, ut quæ aliquo modo sunt unum, pro simpliciter uno numerentur: ne scilicet antecedens et coniuncta, una putarentur et eadē, quas subinde Stoici medici maximo errore confundebant. Sed causa quæ non potest antecedere suum effectum, ut morbus respectu symptomatis, ea nunquam antecedens, sed semper continens appellari consuevit à Galeno. Antecedenti uero, quia accidit aliquando ut sit coniuncta, homonymia in causa est, ut uideatur Galenus in morbis nullam coniunctam ponere: quam posuit tamē, dum humorem non ipsam obstructionem, sed causam ipsius esse dixit: et putridum uaporem, non ipsam febrim, sed causam febris esse pronunciauit. Ve

Quare Galenus abstinuit in morbis explicandis uocabulo continentis causæ.

Galenus sepe uocabulo antecedentis causæ, coniunctam expressit.

rum has non simpliciter Antecedentes, sed efficienter antecedentes interpretari debemus. Hæc si considerasset Anonymus, coniunctam in morbis causam Galenum negare profecto nõ dixisset, quo fit ut exitum nullum reperire suarum rationum & argumentorum possit. Mitto nunc conuitia hominis, quibus inuehitur in Auicennam, quum putridum uaporem causam febris putridæ ait esse. Nam si reprehendere disputare esset, facillimè & sine controuersia uinceret

Defensio Val-
leriolæ.

omnes Anonymus. Postea contra Valleriolam disputans, qui sentit idem quod Auicenna & Galenus de causa febris putridæ, negat accessio- nem seu paroxysmum morbum esse, sed pro Pathemate nunerat, quia uidelicet cum motu sit iunctus paroxysmus, & non permanens quid- dam. Si quis Pathematis consideret definitio-

Anonymus
paroxysmum
dicit esse pa-
thema & nõ
morbum.

nem, putridæ febris paroxysmus nequaquam erit Pathema. Quoniam motus paroxysmi pu- tridæ non est talis, ut ratione ipsius, ex adum- brato quodammòdo & leuiter impresso affe-

Paroxysmum
non esse pa-
thema

ctu, fiat confirmatus et permanens, sed ipse per se affectus est & morbus, cui tales alterationes ratioe paroxysmi insunt, nec alicui factio et per manenti morbo opponitur, ut pathema solet op- poni. Quòd si paroxysmi qui sunt in putrida, partes non sunt morbi, sed pathematis, dic quæ-
so, quæ

so, quānam ratione in genere morborum continetur febris putrida? Quāquam nusquam reperitur Galenus febrim hanc appellasse pathema, sed ubiq; morbum eam nominat. Nec moveor alterationibus his, ut pathema potius quā morbum appellem. Nam si alterationibus tantū finiantur pathemata, tum serè nullus erit morbus, cum propemodum omnes initia status, & incrementa habeant, quæ in morbis distingui sine alterationibus nequeunt. Febris itaq; putrida cum sit morbus, & res permanens, causamq; essentia ipsius habeat, necesse erit, ut hanc Continentem esse fateatur Anonymus, siquidem suis hypothesibus & *περὶ τῆς πυρετοῦ* fidem derogare nolit. Idem mox sequente argumento, quod precedente affirmarat, inficiatur. Prius enim dixerat, in putridis febribus causa sublata, nempe putredine exhalante, simul tolli quoq; febrim ipsam. Sic autē scribit:

Quid mirum si soluto uacuatq; humore illo & ipsa unā confestim solvatur febris?

Post paulò sic scribit:

An non luce meridiana clarius ex his Galeni uerbis patet, febrim etiam quæ non tota facta sit, & cuius causa etiamnum agit, causa continente carere?

Afferit autem eo loco testimonium Galeni de fe

Putredinis fa-
ligo causa est
contineus ps
trida.

bre putrida: cuius causa, nempe putredine subla-
 ta (sic enim interpretatur Anonymus) nihilo-
 minus intemperies calida remaneat, quæ refri-
 gerationem duntaxat desideret. Quod si mor-
 bus est permanens: febris hæc, quomodo nihilo-
 minus erit *in abesse*, cum pathema (autore Ano-
 nymo) morbus non sit? Ex quo evidens est, falsa
 non modò repugnare ueris, sed ipsa quoq; in-
 ter se dissidere falsa: nec minus inter se quisquã
 coherere, quam quæ falsis hypothesis sunt
 extracta. Nihilominus illi disputatores sophisti-
 ci, tanquam sepia quædam occultant sese atra-
 mento paralogismorum, eisq; ut latere possint,
 plurimũ opitulantur uerisimilitudo quædam,
ut cum nihil dicant, ut cum nihil dicant,
 nihilominus dicere aliquid uideantur. Deinde
 Folio 71. argumento proxime sequenti, quod affert Val-
 leriola ex libro Galeni de causis procatarcti-
 cis contra Erasistratios, non satisfacit Anony-
 mus Valleriolæ. Siquidem certum est, eo in loco
 Galenum fateri & concedere Erasistrato pro-
 ximam & coniunctam morborum causam, sed
 uituperare nihilominus Erasistratios, qui so-
 lam hanc respiciant. Antecedentis autem nul-
 lam rationem habeant, quæ & ipsa medico etiã
 sit consideranda. Alioqui futurum, ut quiuis E-
 rasistratius possit parricidium Orestis excusa-
 re!

Dioscori. lib.
 6, cap. 34.

re: sed fore neminē, qui tali causarū hypothesi
 possit accusare. Nam si nulla sit *procatartica*
 causa, aut unā fore dūtaxat, nēpe proximā, aut
 infinitas. Si unica sit parricidij causa, nēpe pro-
 xima (quæ nimirū est profusio sanguinis ex ue-
 nis) si sola hæc erit causa, Orestes nimirū cau-
 sa non erit, quoniā idē nō sunt profusio cruoris et
 Orestes. Iam si infinite persequaris causas quæ
 antecesserūt, ipsam suæ cædis causam Clytēne-
 strā oportebit dicere. Per accidēs enim causarū
 ordo ad Clytemnestrā retinetur. Ensem mouit
 manus, sed manum Orestes, cuius mater causa
 fuit, quæ progeniuit. Quæ cum sint absurda, neq;
 unā tantum, nempe proximā, neq; antecedētes
 infinitas, sed procatarticas et Antecedētes cer-
 tas & finitas considerare in causis debemus: ut
 liquet hoc argumento, quo contra Erasistrat-
 ios utitur Galenus, probans morborum per se
 effectrices quoq; esse procatarticas. Tumores
 qui pendent & necluntur ex Antecedente ple-
 nitudine humorum, quomodo uacuat is ipsis
 tumores quoq; euanescent, & simul desinant,
 pro eo (ut contra Iulianum disputanti Galeno
 uidetur) non satis explicat Valleriola: id ipsum
 uerò tanquā minus consentaneū, omnino nega-
 re uidetur Anonymus. Quasi uerò tumor non
 discernatur interdum causa Antecedente uacue

Erasistratus
 agnoscit tan-
 tum causam
 conianctā, re-
 liquas non re-
 spicit.

Fol. 82

Sublata antecedente causa, aliquando etiam simul effectus tollit

ta, qui suapte natura aliquando, non uacuat
etiam corporibus, dispareat, ualidioribus par-
ticulis materiam introrsum propellentibus. De
quo genere euanescentium tumorum loquitur
Hippocrates, ut in Prognosticis ad hunc modum
scribens: ἢ ἂν ἀφαισῶνται, ἢ γὰρ πάλιν ἐπιπέσει
ἀνοσῶνται. Et illic in Commento Galenus, &
præterea in commento primo libri primi Pro-
phet. ἢ ἂν ἀφαισῶνται, ἢ γὰρ πάλιν ἐπιπέσει,
καὶ ἀνοσῶνται. Quod si rezurgitant humores non
purgato corpore, quanto magis uacuato re-
trocedent humores, quibus apostemata fuerint
excitata? Quid quod ἄνωγας etiam incipientes
commēt. 16. primi Prorhet. purgatione uitiosi
humoris statim desinere testatur, dum uideli-
cet non sint confirmatae. Postea sequitur locus
ille Galeni ex libro primo de Causis pulsuum,
quo tribuit principium Galenus continenti cau-
sæ, quam præcipue in rebus omnibus conside-
randam præcipit. Hanc causam duntaxat re-
spectu effectuum describi (qui sint motus qui-
dam) Anonymus cum Valleriola falso censent,
quasi permanetium causam coniunctam non re-
spexerit hoc loco Galenus: quod mihi non ui-
detur esse consentaneum. Etenim consideran-
dam illam non modo in pulsibus præcipit, sed
etiam in quibusuis effectibus, & rebus alijs,
quas

Galenus lib. 1. de causis pulsuum, ab initio.

quas demonstrari suis causis sit necesse, quum per Antecedentes scilicet nullus demonstrari possit effectus: ut ex Posterioribus liquet Analyticis, & de his quidem dictum fuit in precedentibus. Quamobrem perperam interpretatur Galenum, quonia[m] *συμπεριλαμβανόμενον* non adstringit ad causas motus duntaxat, sed sine exceptione iubet eam considerare ubicunq[ue] sit in omnibus. Quae sint illa omnia, in quibus coniuncta sit causa, demonstratum est superius: & alio modo demonstratum, quam quisquam hactenus ista explicuerit, quem ego modum, fundamentum huius disputationis perplexae esse arbitror. Multo absurdius sententiam hanc Galeni Curtius est interpretatus, qui continentis causae rationem pertinere tantum ad motus naturales censet, & in his duntaxat omnibus contemplandam hanc esse praecipisse Galenum. Sed stultum est curare, quid quisq[ue] sentiat aut dicat. Idcirco omnibus omnium dictis respondendo occurrere nolo. Infinitum enim esset quorumvis persequi nenas, re & ueritate huius disputationis satis percepta. Accedo nunc ad locum illum, quo Valleriola probare conatur, eruginem, quam uomuerit adolescens, de quo scriptum sit in Galeno Comment. 1. Sectio. 5. Aphor. fuisse causam continentem. Quia simul ut re-

Ab absurda interpretatione Galeni.

Alius locus Galeni.

iecta sit uomitu erugo, mox conualuisse adolefcentem. At fieri id nequibat, nisi sublata causa, morbus etiam defuisset. Morbus fuit, soluta unitas, item febris. Ambae fuerunt excitatae acri & calido humore, obsidente & occupante os uentriculi. Affectus illi fuerunt in ore uentriculi, nempe erosio, & multa caliditas. Postea symptomaticè secuta sunt reliqua, spasmus scilicet & febris. Respondet Anonymus, spasmum & februm symptomata fuisse. Deinde fatetur continui solutionem, & ardorem, tanquam morbos, causam fuisse horum symptomatum. Tertio, causam istorum affectuum fuisse humorem eruginosum. Quare concludat necesse est, eruginem fuisse causam continentem horum morborum (quod minimè tamen uult) nempe solute unitatis & caloris. Respondet, fuisse continentem causam pathematis, eruginosum humorem, doloris uidelicet seu mordicationis sensus: non autem solute unitatis, quae remanserit etiam excreto per uomitum eruginoso humore. Fatetur ergo morbum esse solutionem hanc unitatis, sed negat eius fuisse causam continentem, quia non simul defierit sublata causa. Nos uero simul defuisse affectum & causam, non tantum symptomata, nunc demonstrabimus. Ipso Anonymo concedente, morbus omnino

Fol. 105.

Ponit hoc loco Anonymus causam & non morbum esse, cum eum symptomatum, quod est contra Galenum.

omnino causa est continens symptomatum, & causa etiam morbi ipsa per se, licet coniunctissima, tamen symptomata absq; interuentu morbi non creat. Qua fronte igitur audet Anonymus dicere, cum remotione æruginis & vomitus defuisse quidē symptomata, morbo nihilominus, nempe soluta unitate, permanente: quum idem perpetuò clamet, Morbum causam esse continentem symptomatum? Quare sublatis illis, morbum quoq; defuisse necesse est. In huius igitur adolescētis affectu, simul hæc tria defuerint oportet. Nam si morbus relictus fuisset, soluta scilicet unitas proprio symptomate nequaquā caruisset, cum sensus doloris non acrimoniam humorum per se, sed solutionem unitatis oris uentriculi sit subsecuta. Tam sibi non constat Anonymus, ut hoc loco morbum symptomatis etiam causam coniunctam neget, ne sit ei necessarium causam continentem morbi fateri. Hanc inconstātam si deprehendisset in alio quopiam, Deum immortalem quam exagitasset eam tragice: quid non exprobrasset? quam nos indicatam ei duntaxat uolumus, non cōtumeliosè obiectā, ut deinceps quæ uera sunt, nobiscū defendat, & nō tam perimaciter suo insistat errori, quem nulla ratione hactenus potest defendere, quantumuis futilibus argumentis tergiuersari
& fucum

& fucum facere conetur indoctioribus. Nos la-
 borasse adolescentē illum dicimus morbo fien-
 te, nempe pathemate quodam, quod ipsum in-
 terpretamur, affectam solutionem unitatis in
 ore uentriculi non perfectam, ac sublata causa
 simul ipsum quoq; cum symptomatib. desisse.
 Anonymus pathema fuisse non concedet, pro-
 pterea quod ipsum carere symptomate arbitra-
 tur. Solum enim morbum, nempe permanentē
 affectū, symptoma habere censet. Duas enim
 species fientū morborum duntaxat describit.
 Vnam, qua nondum existens generat, & nihil
 habet facti morbi, quam subinde nominat pa-
 thema. Alteram, cuius pars facta sit quedam,
 deinde per motum augetur, fiat maior. Eius
 sublata causa, negat simul etiam, quod factum
 sit, tolli. At Galenus, præter has duas species, nu-
 merat etiam in fientibus affectibus habentem
 grauissima symptomata, cuius causa sublata, si-
 mul quoq; morbus tenuiter impressus, unā cum
 suis symptomatibus euanescat: qualium morbo-
 rum alijs exempla posuimus, huiusq; speciei
 affectus præsens, adolescentis paulo ante com-
 memorati, fuit. Deinceps bonum et eruditū Val-
 leriolum reprehendit Anonymus, quia sangui-
 nem in phlegmone dixerit causam, & non ip-
 sam phlegmonē. Quis nescit Anonyme, *Adi.*

Prima ne-
 gat Anony-
 mus habere
 symptoma.

Fientis mor-
 bi triplex ra-
 tio usurpatur
 à Galeno.

617, seu

De causa continente.

61

seu *ἢ* quodam esse phlegmonem, cuius
subiectum sit corpus sanguineū: sanguinē autē
substantiā quandā esse et partem phlegmones,
nō autē ipsam totam? Quis tam ignarus Diale
cticæ, qui planē idem dicat substantiam et acci
dēs, partem et totum? Tantū abest profectō, ut
sanguis sit ipsa phlegmone, ut eius ne subiectū
quidem esse possit: quandoquidem nō sanguis,
sed sanguine præditum corpus subiiciatur tu
mori, qui phlegmone appellatur. Ita q; si neque
forma phlegmones sit ipse sanguis, neq; etiam
eius subiectum primum, ex necessitate sequitur,
ut causa sit, quā (ut liquet e superiorib. dictis)
necesse est continentem esse. Quinetiā Galenus
in libro de Optima secta, contra Methodicos
differens, quā accuratē docet, non affectus,
sed causas affectuū, remedia indicare. Vt uerbi
gratia, phlegmones causam, nempe sanguinem
in particula impactum, indicare sui ablationē,
seu remotionem per remedia, non autem *ἢ*
ipsum hac causa subsistens. Atqui sanguis ille
antecedens causa non est, sed coniuncta cum
diathesi inflammationis. Idem sentiendum, in
quit, in curatione putridarum febrium. Quod
ipsum quoq; testatur libro *ἡ*, quan
do humorem impactum in angina non phle
gmonem, sed causam coniunctam phlegmones
appel

Sanguis im
pactus est pars
phlegmones
non ipsa.

appellat, ad hunc scribens modum, *ὡς ἢ αὐτὸς*
φασὶν ὅτι τὸ σφλωδῆν τὸ πλεονεχθῆν ἢ γὰρ
σαμῆν χυμῶν. Id est, quando oportet humorem,
 impactum & constituentem ipsam phlegmonem, discutere. Apparet ergo, mentē Galeni nō satis assequi hominem illum, qui sanguinem nihil aliud quā phlegmonem ipsam esse pronunciat. Tantum effecit Anonymus suis absurdis hypothesibus, ut necesse ei fuerit genus morbi, nempe *διὰ τὸ σφλωδῆν*, permutare in substantiam: sic mordicus *θεσφύοντα φιλῶντα*, ut ordines summorum generum perturbare malit, & principia rationum & disputationum omnium conuellere & negare, quā uel latū (ut dicitur) unguem à concepto semel errore discedere. An non palām Anonymus, in libro *περὶ τῶν νόσων γενεῶν*, Galenus affirmat, morbos non esse corpora, sed accidentia? Sed tibi nouo Galeno non uidetur idem: qui tamen ueterem Galenum, etiam ultra aras, putas non deserendum. Verum ergo est, quod Aristoteles noster (quem ego maximi, tu pro tua sapientia minimi facis) alicubi de falsis disputationum principijs dixit: *τὸ μὲν πρὸς παραβῶναι τὸ ἀληθείας ἀφισταμένους, γίνεται πρὸς μνησικαλίαν*. Equidem ignoscendum tibi erat propositum absurdum defendenti, nisi subinde pugnantia inter se scriberes, & ni Galeni sen-

nisententias pro te citares, quæ maximè tamen
 contra te ipsum faciunt. Quando Galenum te-
 stem citat, cuius testimonio docere nult, sangui-
 nem esse ipsam phlegmonem: eius, si quis ritè
 uerba perpendat, non cum ipso, sed contra ip-
 sum facere testimonium illud comperiet. Sic
 scribit Galenus: ἵταρ ἡσ ἀλλότι τὸ αἷμα λευκονὸν
 ἢ μίξιον, ἔγνω ἢ ἢ πῶς παρὰ φύσιν ἰσχύεται.
 Facit, inquit, sanguis tumorem calidum & du-
 rum. Si sanguis esset phlegmone ipsa, tum non
 faceret tumorem. Nihil enim seipsum potest fa-
 cere. Ex his omnibus perspicitur, sanguinem,
 cum non sit ipsa phlegmone, fore scilicet eius
 causam, & quidem coniunctam: quod contra
 Anonymum demonstrandum fuit. Eadem est in-
 terpretatio sequentium testimoniorum, quæ
 nobis astipulantur, & Anonymi sententiam falsam
 & ridiculam esse declarant: ea ne sim lon-
 gior, persequi nolo. Simili errore hallucinans
 paulò post dicit, impactos humores esse ipsam
 obstructionem. Quòd si differunt, & obstru-
 ctio sit effectus et πᾶσι & quoddā, bene intelligit
 Anonymus futurū, ut humor obstruens sit cau-
 sa, & ea quidem cum effectū, nempe obstru-
 ctione coniuncta. Obsecro, quis unquam obstru-
 ctionem, id est πᾶσι & corporis transmittentis
 aliquid, dixit esse id ipsum quo crearetur? Nam
 si humor

Impacti hu-
 mores, non
 sunt ipsa ob-
 structio.

si humor obstruens & obstructio sunt omnino idem (quodam enim modo non negamus esse idem, nempe subiecto, in quo sunt eodem) sequi oportebit, ut quemadmodum humor facit obstructionem, ita obstructio semetipsam faciat, id est, ipsum sese generet quidpiam, quo nihil ne fingi quidem potest absurdus. Non solum igitur noua Dialectica, uerum etiam noua natura nobis erit opus, si quæ scribuntur ab Anonymo pro consentaneis habeantur, & pro ueris. Proinde ut obstructio remoueatur, non est remouenda obstructio. Ridiculum enim sit, si præcipiat hoc Galenus: sed amolendus humor, qui causa coniuncta est obstructionis. Siquidem ipsa per se obstructio non dissectatur, non extergitur, non extenuatur, quoniam hæc crassi humoris sunt accidentia. Obstructio autem corpus non est, sed ~~uobis~~ quoddam, quod ipsum per se loco submoueri nequit. Diximus etiam supra, secundum Galenum, in huiusmodi affectibus adhiberi remedia causæ principaliter, non autem ipsi morbo, qua sublata, morbus quoque desinat, ut morbo abolito uideamus obliterari symptomata. Audiamus epilogum aduersarij, quem suo triumpho post argumenta hæc accinit:

Vident hic igitur Aduersarij, inquit, quam turpiter

turpiter impingant, dum obstructionem de Galeni sententia, qualitatem esse dicunt, cum omnibus constet qualitatem, alterantia, non detergentia, ut obstructionem, requirere.

Subinde quam intelligens Philosophiæ & Dialecticæ sit, deprehenditur: quum uidelicet suam sententiam rationibus & testimonijs non consentaneis tueri uult. Morbus si qualitas est, alterantia requirit, & non detergentia. Sed obstructio detergentia exigit, non autem alterantia: quãobrem morbus hic qualitas nõ erit, sed substantia, adeoq; obstructio nihil aliud quam crassus erit humor. Si peritus philosophiæ esset Anonymus, facile cum ipso transigerẽ: ac primum dicerẽ, morbũ non esse ex numero qualitatum illarũ, quarũ causa per se & primo corpus dicitur alterari. Has tertia specie qualitatis complexus est Aristoteles, & patibiles nominat, quarum causa corpora dicantur subiecta alterationis motioni. Sed idem in septimo Physicõn demonstrat, per se & primo secundũ habitus (ut secundum sanitatem & morbum) nihil moueri: quare, ne alterari quidem. Quocirca non sequitur, si morbus omnis est qualitas, ergo secundum quemlibet morbum corpus alterabitur. Quoniam non secundum quamlibet qualitatem corpus est alterabile. Nam secundũ

Morbus non est qualitas patibilis, id est, alterabilis.

Corpus non est alterabile

secundum fa-
nitatem aut
morbum.

habitus, item secundum figuras, corpora per se non sunt alterabilia. Habitus enim & figure sunt fines & termini motionum, acquisite nimirum per motum perfectiones, quaedam, quibus res sunt, non autem per se fieri & generari dicuntur. Non ergo ipse per se morbus aliquis alteratur, sed corpus propter patibilem qualitatem tantisper contrario alteratur, usque dum, in extremo huius alterationis, pro morbo (qui est habitus) reponatur sanitas, contrarius morbo habitus. Alioqui si talis quaedam sanitas nihil aliud sit, quam caliditas ipsa (verbi gratia) quam primum caliditas haec alterari coeperit, ut aliqua ex parte frigoris, ita quoque morbi particeps erit: quod ipsum quid aliud est, quam *ἀσθένεια* asserere, & negare habitum? Quod facit in praesentia Anonymus, quando corpus per se, cuiusdam morbi gratia, censet alterationi obnoxium. Ergo propter nullum morbum corpus per se erit alterabile: plusque tribuo nostro nunc me hercle, quam postulet, aduersario: sed ob id non sequitur tamen, ut morbus aliquis sit substantia. Nam omnes ego dico contineri

Argumentum
quo ostenditur
morbum non
esse qualitatem
alterabilem.

non videtur
esse morbum
sed habitum
aut substantiam

Omnes mor-
bi sunt habi-
tus vel dia-
theses, nempe
sub prima spe-
cie qualisatis.

prima specie qualisatis, quae comprehendit *ἄσθενειαν* & *διήθησιν*. Ex quo genere, non nisi subdolis & sophisticis rationibus, morbum in alia quaedam genera, tanquam in colonias quasdam pos-
sit

fit traducere quippiam. Etenim habitus morborum
 & acquiruntur & deponuntur motibus earum
 formarum, secundum quas motum per se rebus in-
 esse probat Aristoteles in quinto lib. *de partibus
 animalium*. Vt uerbi gratia, in morbis similaribus sunt
 acquisitiones & abolitiones morborum seu ha-
 bituum, propter qualitates patibiles. Morbi in-
 strumentales, propter incrementum, aut decre-
 mentum magnitudinis. Alij quidam propter
 materiam motam in loco, unde oboriuntur mor-
 bi in numero, in figura, in conformatione. Ob
 id ipsum tamen morbus neque in substantia est, neque
 in tertia specie qualitatis, neque in predicamen-
 to quantitatis, neque in genere ubi, sed omnes
 sunt *accidens*, & in prima specie (ut dictum est)
 qualitatis, collocantur: quod ipsum inferius
 etiam demonstrabo. Interim admono, ne quis
 miretur, tam uariorum generum uoculis defini-
 ri morbos: ut nihilominus omnes sint unius ge-
 neris species, quantumuis partes definitionis
 redolere uideantur diuersorum generum res
 & uocabula. Nam fieri id posse & solere, osten-
 dimus in Commentarijs nostris in sextum To-
 picorum Aristotelis, quae repetere in presen-
 tia non est opus, ne plura sint *uocabula* quam
genera, in hac disputatione proposita. Simile huic
 argumentum est quod sequitur:

Curatio debetur morbo. Quod si obstructio non sit ipse humor obstruens, iam non ad effectum, sed ad causam transferetur curatio: quod Galeni decretis non est consentaneum.

Curationibus
adhibetur ra-
tione causa-
rum.

Suprà quidem ostensum est, quo pacto curationem interdum Galenus adscribat morbis, propter causas, quibus sublatis, ipsi quoque desinant morbi. Fatemur, ad ipsos per se morbos adhiberi curationes, quibus profligantur, quemadmodum ad causas *propriae*, ne scilicet fiant. Sed causae illae coniunctae sunt morbis, quibus sublatis essentia tollitur morbi, quonia (ut diximus) sunt pars totius essentiae. Proinde pars nulla essentiae est: qua perempta & sublata, non sit necesse totam etiam periri & aboleri: quando quidem, autore Aristotele, sit quaelibet essentia ut numerus, quae ubicunque est, aut tota, aut nulla est. Quocirca ut parte abolita nempe unitate, tota species numeri perit per se & simpliciter, sic parte essentiae morbi, nempe causa abolita, tota species morbi simpliciter desinit: ut hoc in genere nihil refrat, siue dixerit quispiam, primo totum morbum curatione tolli, siue partem & causam ipsius primo profligari statuatur: quae ratio ualet etiam in comparatione symptomaticis & morbi, quoniam pars essentiae symptomaticis est morbus, nequit enim dici finiri symptoma sine

De causa continente. 69

ma sine morbo, ut morbi quidam non possunt
definiri sine causa coniuncta. Post sequitur ar-
gumentum illud quartum:

Quicquid primo impedit actionem, id mor-
bus est scilicet. Sed humores crassi impediunt
actionem (impediunt enim transiū ex uno in
aliud) quare morbus erunt. Alioqui Galenum
sibi ipsi non dicturum consentanea.

Respondemus, humorem crassum à Gale-
no nusquam dici morbum, sed causam morbi:
nec ipsum primò symptoma impeditæ transi-
tionis creare, sed obstructionem cuius humor
ille causa sit proxima. Sic loqui Galenum su-
prà ostendimus. Etenim si ipse per se & primò
humor crassus fuerit morbus, necesse est, ubi-
cunque & quantuluscunq; fuerit, pro morbo
ipsum haberi. Quippe eodem autore, quicquid
specie suæ essentia morbus est, sub qualibet ma-
gnitudine & quantitate eius eadem erit idea:
ut minima phlegmone non minus est morbus,
quàm quæ quantitate fuerit maxima. Quòd si
ipse per se humor est morbus, quid ni quiuis
exilissimus pro morbo habeatur: quod ipsum
quid aliud est, quàm contra Galeni sententiam
introducere? Eat igitur & neget cau-
sam cõiunctam aduersarius, qua sublata tot Ga-
leni dogmata & sententias subuerti oportebit,

Humor cras-
sus non pri-
mo impedit
transiū, sed
id facit medi-
ante obstru-
ctione.

Galenus lib.
1. de locis af-
fectis.

pro cuius tamen decretis, tanquam pro aris & focis aduersarius noster depugnare solet. Multis præterea paralogismis probare & persuadere conatur alijs, obstruentem scilicet humorem nihil aliud esse, quam ipsam obstructionem, nec ferè alio in loco manifestius deprehenditur. Quod si obstructio est impedita cavitatis, haud dubitè, ut humor nequit dici impedita cavitatis, ita nec obstructio poterit appellari. Sed Anonymus negat, impeditam cavitatem esse obstructionem, quin potius impeditam cavitatem dicit esse symptoma obstructionis, per metalepsin astutè interpretans impeditam cavitatem pro impedimento transitionis. Ergo humor ipse, qui obstruit, morbus erit. Impedita autè cavitatis non erit obstructio, id est, morbus, sed erit privatio transitionis, symptoma nimirum humoris obstruentis. Quum obstructio sit morbus in genere conformationis non naturalis, quæso qua fronte audeat ei subijcere humorem, cuius figura nulla est aut conformatio, ut ei possit inesse vitiosa conformatio, nedum sit ipsa conformatio vitiosa? cum quatenus etiam substantia est humor, in subiecto nullo esse possit, morbus autem omnis per se sit in subiecto, quæ uel pueris nota sunt, qui Dialecticæ rudimenta parumper delibarunt. Ex quo est euidentis, futiles esse metalepsis

epilepsis illas Anonymi, quibus conatur ex morbo facere symptoma, & ex causa morbum: quo præsertim testatum facit, se differetiam, in hoc genere morborum & symptomatum & causarum, ignorare. Dum hæc omnia pro sua libidine miscet & confundit, quò fidem faciat dictis suis, Galenū in Therapeutica Methodo testem allegat, quo conatur probare, cavitatem impeditam non esse morbum, sed symptoma. At parum religiose testimonio utitur, parumq; consentaneè ipsius Galeni scripta interpretatur. Recitemus uerba, quibus nõ obesa naris lector facile animaduertet, implicari in his dictis falsa & contradicentia.

Fol. 132.

Proinde cavitatis impedita, non est obstructio, siue morbus, ut tu censes: sed id potius quod morbo accidit, adeoq; symptoma. Ut enim figura & magnitudo, Galeno etiam libro 3 Therap. Methodi cap. 10. autore, ex eorum numero sunt, quæ affectibus corporis unde actio nascitur, necessario accidunt, ita etiam cavitatis.

Non procul à fine libri

Sapietèr dictū à Platone est, Sophistā *ἄνωπ' ἀναδύσαστον*, ut qui semper effugia quærat, et tenebras, quib. se occultet. Si magnitudo, figura, cavitatis itē, cōtra naturā sūt symptomata, quod nam morbi genus erit quæso, quorum respectu

dicatur symptomata? Si dicas, intemperie creare talia symptomata, necesse erit ut nulla sit intemperies, quin uitiosa magnitudo aut figura sequatur. Sed multæ sunt intemperies, quibus in nullo horum generum constitutio contra naturam sit adiuncta. Quamobrem his, paulò ante commemoratis, accidet, ut aliquando sint symptomata, & per se quidem morbos esse oportebit, & nequaquam symptomata: nisi Galenus in Methodo retractet, quæ dixit aliàs, & scripsit in libris de Morborum & symptomatum differentijs. Tu igitur, qui alios accusas, quòd ignorent morborum & symptomatum discrimen, unus omnium maximè id ignoras. Quin etiam Galenum falsa interpretatione peruertis, cuius sententiam ego nunc explanabo: ut intelligas, locum illum non tuæ, sed meæ sententiæ potius suffragari. De uulnerum differentijs hoc loco disputans querit Galenus, quænam differentiæ constituent, cum generibus iunctæ, species generis, quandoquidem non omnis differentia generi addita constituit speciem. Docet igitur Galenus quænam sint differentiæ, hoc modo: Si quæ differentia sit, ut ipsa per se & separatim morbi speciem significet, eam nec differentiã generis fore, nec constituturam etiam speciem. Vt phlegmone, differen-

Falsa interpretatio textus Galeni, reprehenditur.

tia non est uulneris, nec gangrena: quoniam se-
 paratim utraq; species est morbi, ac sine uulne-
 re aut hulcere potest esse. Sed magnitudo, figu-
 ra, cavitatis, sunt quibus differunt inter se hulce-
 ra, quia per sese ac separatim tria hæc morbi
 non sunt, sed, generi morbi addita, species mor-
 borum constituunt, quoad nimirum illæ species,
 causa indicationis seu curationis, inter se diffe-
 runt. Cæterum accidentia quædam hæc sunt,
 propterea quòd in morbis rationem habeant
 morborum: sed separatim & per se, morborum
 appellationem non sortiuntur. Nam nõ per se
 aliquid esse, est accidens esse. Galenus cavitatē,
 quatenus sit differentia hulceris, dicit esse *ovv-
 ε:β:νδ:ς*, id est accidens (quo sanè modo dicimus
 etiam differentiam accidere generi, quia par-
 ticipet, non autem participetur à genere) sed
 non dixit esse symptoma, ut perfricta fronte
 asseueravit Anonymus. Non enim multò post
 Galenus, quæ symptomata sint hulcerum, pla-
 num facit. Multum igitur interest inter acciden-
 tia, & differentias, & symptomata, tum hul-
 cerum, tum morborum: quæ hoc loco qualia
 essent, & quodnam horum discrimen, explana-
 re uoluit Galenus. Liqueat igitur, cavitatem im-
 peditam, à Galeno non dici symptoma. Per spi-
 cuum est etiam, falsa & aliena interpretatione

reliquis Anonymi argumentis, quibus causam & effectum pro eodem numerat: quippe qui tumorem etiam sacci turgentis pecunia, ipsam pecuniã distendentem ausit dicere: quod faciliè quivis Mercator aut Rusticus, si audiat, irriserit. Non multò post fatetur, humorẽ quoad sit antecedens causa & effectrix obstructio nis, eatenus eam discrepare ab effectu, nempe ab obstructione. Sed quoad pars sit obstructio nis idem humor, negat ipsum habere rationẽ continentis causæ: sed dicit, omnino ipsum esse totum effectum, nempe ipsam obstructio nem. Suprà docuimus, huiusmodi *partẽ* habere suæ finitionis causam continentem: quod tamen ipsum Anonymus hæcenus ita negat uerum, ut quod maxime probandũ erat (si quidem id cardo sit totius controuersie) id tanquam notissimum & certissimum nullo putarit argumento refellendum. Tantum sibi credi postulat, et quasi tyrannus quidam, suorum paralogismorum hypotheses & decreta quædam sanciens, subinde quod probandum erat, strenuè duntaxat inculcat, & tanquam minime dubium, omni contentione uerborum asseuerat. Rursus inuadit Vallertolam, probantem exemplo febrium putridarum esse causam continentem. Putrescentem humorem non esse

Fol. 143

Aliud argu
mentum.

se mor

se morbum, ipsemet fatetur Anonymus. Ergo causa est febris: quoad uidelicet paroxysmus durarit. Motum febris, *πάλυμα*, non morbum dicit esse aduersarius, ut supra est ostensum. At in presentia nescio, quod numē Vertumni per suafit et, ut febrim tertianam morbum esse diceret, nec eius tamen continentem aliquam esse causam: paroxysmos autem ipsius morbum esse negaret, quum extra paroxysmos tamen febris putridæ ratio sit nulla. Quod si omnes paroxysmi sunt *πάλυμα*, quid ni tota quoque febris constituta ex his, *πάλυμα* sit, et non morbus, quandoquidem totum redoleat naturam partium suarum? An nō in paroxysmis febricitare quispiā dicitur, et febricitando egrotare? quare *πάλυμα* sit morbus oportet, et morbus *πάλυμα*. Aut si febris hæc morbus sit, et nō *πάλυμα*, cōiunctā causam habebit, ut dixit Valeriolæ: et nō ipse erit expers, ut censet Anonymus. Extremus hic cōflictus est, quo cōgreditur cū Valeriolæ. Videtur huic erudito sanè uiro, dilatatio pupillæ esse morbus, cuius causa sit cōiuncta, humiditas quædam uueæ membranā extendens. Aduersarius dilatationem morbum esse negat, nam symptoma esse ait, quia scripserit de ea Galenus in libris de Differentijs Symptomatum. Ergo quidem in quo genere morbi sit

Anonymus tertianam fatetur esse morbum, & paroxysmos tamen negat morbum esse, sed *πάλυμα*.

Aliud argumentum.

De causa continente. 77

dilatatio, facile dicam: ipse uero nullū sympto-
matis genus mihi proferet, sub quo cōtineatur:
quomodo igitur symptoma erit? At quòd plu-
rima morborum uocabula libris his usurpan-
tur, ratio hæc est: quia ut sine causa demonstra-
ri nihil potest, ita symptomatum sine morbis
ratio nequit intelligi. Quare non omnis affe-
ctus, cuius mentio fit in libris de Symptomati-
bus, erit symptoma. Hæc dilatatio, morbi in-
terdum, & aliquando symptomatis est uoca-
bulum: quemadmodum spasmus aut tremor in-
terdum significant symptoma, aliquando au-
tem morbus his uoculis significatur. Nam di-
latatio duntaxat significat uitiosam conforma-
tionem: nunquam uerò significatur ea species
ulla symptomatis, ut motus uitiosus, spasmus aut
tremoris uocabulo significari consueuit. Qua-
re non est ut dicat aliter Galenum, & secus
Æginetam uocabulo dilatationis usum fuisse.

Quæ postea addit, nihil ad rem faciunt, sed
ambages, ἡγεῖται μανθὺς Ζευκρίδης λέγει, nec digna
sunt quæ consuetet quispiam argumentis. Ha-
ctenus pro Valleriola congressus, causam ueri-
tatis, quoad potui, defendere sum conatus: nunc
tempus postulat, ut quasi hoc secūdo actū, illius
patrocinium, quem ipse honoris causa in suo li-
bello nominat Anonymum, suscipiam: fortasse
metuens.

Dilatatio mor-
bus est & uis
symptoma.

Dilatationis
symptoma est
ut res mino-
res appareant
quàm reuera
sunt.

Anonymus
contra Anonymum
suam causam defendit.

metuens, ne expresso nomine offenderetur, aut forsan quia honorem hunc prius ei habuit Aduersarius Anonymus, quādo scilicet nulla ipsius contumelia, imō ne mentione quidem nominis ipsius facta, causam hanc tractandam olim suscepisset. Rependam ei parem ergo gratiam, eiusq; itidem nomen patiar in hac disceptatione esse ignotum: rationibusq; non contra personam, sed contra falsam opinionem dimicabo: ut omnes intelligant, non recte sentire nostrū aduersarium, me uerō non iniquū esse, qui patrocinari uero sine cuiusquā iniuria instituerim.

Qualis causa sit que dicitur Coniuncta.

Prima igitur hęc est reprehētio censoris nostri: scribit, me non medicę, sed philosophicę de hac causa scripsisse. Fateor equidem. Nam quo nomine reprehensa hęc causa & consutata à Galeno esset, docere uolui, quod sanę non prestissem, nisi Stoicorū placita prius retulissem: quando quidem falsa eius causę assertio à Stoicis medicis in artem quoq; irrepserit. At non si falsa sunt, quę de causa Contingente commenti sunt Stoici, propterea falsa quoq; erunt quę dixit Aristoteles, quę Galenus, qui subinde definiendis, item demonstrādis rebus, hoc causę genere uti consueuerunt. Quoniam causa prima, & per se, proximāq; est: quę si fuerit, necesse sit effectum esse: & quando non sit, oporteat

oporteat esse. tum quoque desinere. Aduersarius uero noster definitionem hanc, non Cōtinenti, sed Antecedenti simpliciter adiudicat: qua nimirum res generetur & fiat, non qua esse & qua desiniri dicatur. Quod ipsum primum est peccatum, & fundamentū omnium errorum, quibus impleuit suum hunc libellum: quem tametsi supra satis à me cōsūtatum meminerim, non pigebit etiā nūc quaedā addere, quo nullus nec errori, nec dubitationi locus relinquatur. Respondeat ergo mihi, quo pacto per se & immediata effectus essentia causa erit Antecedens simpliciter: quæ si fuerit, necesse est effectum nondum esse, & tum demum contingat factum aliquid esse: siquidē ipsa facere & mouere desierit, quo nomine dicitur etiam antecedere, & non simul esse cum effectu? Per se igitur causa est nascentis rei, sed per accidens (quemadmodum priuatio quoque est) existentis, seu essentia rei, causam esse dicimus. Quinetiam Galenus nusquam Antecedentem per se & proximam morbi, quatenus Est, causam dixit: sed quicquid extra essentiam alicuius est, id per accidens causam esse dicit. Etenim per se causa est symptomatis morbus, ut impeditæ transitionis per se causa est obstructio: sed humor per se nō est causa symptomatis, quia humore, quatenus humor

Supra ostendimus definitionem Antecedentis cause propositam ab Anonymo magis quadrare continenti.

Antecedens est per accidens causa effectus.

humor, symptoma hoc nō definitur. At humor replens seu infarctus, per se causa est obstructionis: quoniam non propter aliud, sed per se impeditam constituit cavitatem. Antecedens autem non per se constituit obstructionē, sed mediante motu & priuatione, qua contineri etiā effectus sine motu et priuatione Stoici cōsueere, sed falso. Etenim una per se & proxima causa duorum effectuum, specie aut genere differentiū esse nequit. Quamobrem infarctus actu humor, & idem potentie & facultatis gratia adhuc replens & infarciens, eiusdem per se cause nequeūt esse effectus: ut si hæc sit per se & proxima causa, necesse sit alteram secundum accidens, & remotā, id est non proximam esse causam. Ex quo concludendum, aliud genus cause esse Antecedens simpliciter: & aliud, Antecedens efficiēter, seu $\pi\rho\sigma\epsilon\chi\theta\epsilon\iota\varsigma$, siue $\sigma\upsilon\omega\nu\epsilon\tau\iota\kappa\acute{o}\nu$: quæ tamen Anonymus non distinguit. An non sepe numero Galenus $\sigma\upsilon\omega\nu\epsilon\tau\iota\kappa\acute{o}\nu$ interpretatur uocabulo $\sigma\upsilon\omega\nu\chi\theta\epsilon\iota\varsigma$? Id ipsum uerò si latine interpretare, aliud nihil est quàm immediatum: ut appareat Galenum quoque coniunctam appellare immediatam, & nequaquam Antecedentem, ut somniat Anonymus: qui immediatam dicit esse Antecedentē & $\pi\rho\sigma\epsilon\chi\theta\epsilon\iota\varsigma$, ac nihilominus negat esse cōtinentem: quo nihil potest dici neq;

De causa continente. 81

neq; mirabilius, neq; absurdius. Secundum Galenum sunt simpliciter idem, *συνωρίδιον αἰτίου* & *πρωτεύς αἰτίου*, utrunq; enim est *ἡ αὐτὴ καὶ ἡ αὐτῆς*. Quorum enim cunq; definitio est eadem, hæc simpliciter idem esse docet Aristoteles in septimo Topicorum. Idem uero Galenus quàm manifestè negat in Commento quodam de Natura humana, Antecedentem non esse *συνωρίδιον*, id est, *πρωτεύς αἰτίου*, proximam & immediatam causam? Ex quo par est intelligi, Galeno autore, causam Antecedentem minime esse proximam & immediatam: sed Anonymo autore, definitio hæc ei causæ quadrabit, & nihilominus definitum, nempe *συνωρίδιον*, non licebit hanc appellari. Id perinde facit atque si concederet, Vulpem esse animal rationis compos, & nihilominus eam hominem esse negaret. Fortasse ex Petro Ramo Dialectica hæc didicit, peccare profectò illum in communibus artis præceptis uel pueri intelligunt, quibus illum hac in parte iudicandum relinquo. Constat ergo, & sole meridiano magis conspicuum est, Antecedentem causam morbi, quatenus scilicet morbus est, & non fit, neque per se, neq; primam, neq; proximam, neq; immediatam esse causam. Quis enim unquã præter Stoicos medicos, plethoram per se causam & proximam

F

Si Antecedens
sic per se cau-
sa est morbi,
ut morbus est
symptomatis,
tum sequitur
ut antecedens
sit continens
causa.

morborum dixit: Præter Anonymum hætenus
nemo affirmare illud fuit ausus, ut si Stoicorum
adhuc factio floretet, deierare sanè possem
ipsum muneribus aut pecunijs corruptū ab illis
esse, ut hoc scriptum posteris & memorie man-
daret, quo causam illorum contra Galenū no-
strum ageret. An hoc non est Stoicum, dicere
Antecedentem causam ita immediatā & pro-
ximam esse morbi causam, quemadmodum sit
morbus symptomatis? Sic enim scribit:

Fol. 359.

Vt enim per se morbus, uitiatæ actiōis est cau-
sa: ita etiam causa Antecedens morbi, per se
causa existit.

Reliqua mihi subfinuare licet. Sed mor-
bus ideo per se, symptomatis causa dicitur,
quia *συνεπιτηδον*: ergo Antecedens quoque per
se causa morbi dicitur, quia *συνεπιτηδον* *αίτιον*.

Anonymus
non Galenum
defendit, sed
Stoicam opi-
nionem.

Quousq; tandem non sentis te Stoicum esse, &
patronum uerissimum causæ Continentis: cer-
tissimum autem præuicatorē eius partis, quā
tu defendendam suscepisti? Quare pro isto pa-
trocinio cliens tibi neq; gratiā, neq; pecuniam
debebit, quum eius causæ hætenus nemo magis
quā tu nocuerit. Nec mirum certè, pugnare
ipsum cum Galeno, ut qui ipse sibi non consen-
tiat: & nihil ferè sit, quod constanter dicat A-
nonymus, præter suos Epilogos. Missa facio
hec,

De causa continente. 83

hæc, & quæ ad rem propositam intelligendam pertinent, exequar. In antecedentibus & gignentibus causis, nulla est necessitas qua sit effectus, sed qua FIAT. Quamobrem pars nulla est motionis causæ istius, qua existente necesse sit effectum esse. Non enim, ut Stoici, fatalem illam causam Antecedentem & necessariam esse dicimus. Nam quicquid est antecedentis causæ, istud sic comparatum nos dicimus, ut eius gratia non necesse sit effectum esse, sed contingat esse, & accidat, & tum demum effectum esse: si uis & efficacia antecedentis causæ nulla fuerit amplius. Quamobrem ex his quæ generatione præcedunt, nemo quicquam demonstrat. Non enim si Plethora est, morbum esse oportet, sed è regione potius, à posterioribus demonstramus priora, nempe per effectus ostendimus necessitatem causarum antecedentium: ut si Apoplexia est sanguinea, necesse est præfuisse plethoram: & domus si est, apparatus materiæ & causas effectrices præfuisse oportet. Quid uerbis opus est: in existentibus causa essentia & demonstrationis est, in fientibus, ut breuiter monet Aristoteles in primo libro de Partibus animalium, copiosissime eadem tractat in secundo Physicorum, & in posteriore libro

Antecedens per se & necessaria causa nõ est rei quatenus esse dicitur.

Necessitas antecedentis pendet ab effectu, & ex hypothesis & per se necessaria est causa.

Veritati succurrendum.

Quæ ratio fit ob quam definiat hoc modo Antecedentem Anonymus.

Aliud Anonymi peccatum.

Vt Antecedens non est per se causa, ita quum non coniuncta di-

cap. 12. quæ si didicisset bene noster aduersarius, in hos errorum laqueos se non induisset, è quibus explicare ipsum, nisi hoc modo disputando, non possum. Oportet profectò laboranti ueritati suppetias ferre, nec amicitie uel odio dandum aliquid, quibus utrisq; ueritas plerunq; periclitari & supprimi consuevit, qua nulla est maior tamen in rebus humanis iniuria. Non intelligēs hæc Anonymus causam simpliciter Antecedentem, & per se, & immediatam causam morbi esse pronūciat. Veretur, ne si hanc non proxime adiunxisset morbo, quispiam propiorem quandam, nempe continentem seu coniunctam interponeret, ideo sic adstringendo causam Antecedentem cum morbo, coniunctam elidit per uim, & quasi de suo loco eijcit: quam ego non pretorio iure quodam, sed philosophico, deiectā restitui in integrum & posse & debere existimo. Haud paulò leuius illud etiam est peccatum, quòd *ἰσχυροῦς*, seu *ἰσχυρὸς αἰτίου* morbi non causam, sed ipsum per se morbum dicit, ut paulò antè dixerat Antecedentem per se causam morbi esse, quæ profectò si sit per se & proxima causa, necesse erit cōiunctam causam esse morbum. Sed ut prius falsum, ita quoq; posterius est. Ad hæc absurda tanquam ad scopulos quosdam, impellunt

lunt ipsum negatio continentis cause in morbis, & assertio cause Antecedentis: quam definiens ipse ut *συνεχόμενον*, nihilominus negat *συνεχόμενον*. Ruinosus & infelicibus his argumentis omnia superstruens, mirum non est, si rationes passim ipsius uacillant & claudicant: & modò hoc, modò aliud à ueritate ipsa coactus, tãquam uultrice Nemese, dicere & sentire cogatur. Conferamus nos ad reliqua, quibus sententiam nostram oppugnat argumenta, quæ sunt istius generis pleraque, ut his infirmandis modum mihi putem adhibendum, ne subinde eandem quasi cantilenam repetere uidear. Deseruisse se philosophorum castra, & ad medicos se cõtulisse, gloriatur Anonymus. Qualia sub philosophiæ uexillis stipendia merueris, & quo comætu hinc trãsfereris, nolo sanè dicere. Næ gloriatio hæc digna est tali disputatore, qui si unquam in castris philosophiæ legitima stipendia fecisset, tam malè & præposterè de causa continente non litigasset, neq; tam infeliciter hactenus cum suis aduersarijs cõstixisset. Exprobrat mihi studium philosophiæ, quod Galenus tantopere laudat in medico, ut eundem dicat optimum medicum & philosophum, ut etiam hac in parte aduersari sententiæ Galeni uideare: ut qua fide in castris ipsius uersere (quod ad dis-

cius, nō est per se morbus.

Magna res & nō puerilis est philosophia, quã docti homines nōquã aspernantur, sed per omnẽ uitam eam cõlunt.

putationem hanc attinet) alios cogitare quam ipse pronūciare malim. Obsecro mi Anonyme, dic mihi, quandoquidem morbos nōnullos tanquam in coloniam quandam traducis in genus substantiæ, quod præter te nemo unquam fecit, qua nam ratione fretus uel autoritate id facias? Galenum allegas, qui atheromata, steatomata, calculos, pus, sextum digitum, quæ nimirum sunt substantiæ, morbos esse dicat. Atq; harum quidem substantiarum nonnullas toto genere, aliàs uerò quasdam, non toto genere, præter naturam esse dicit. Nequaquã Galenus has res quatenus sunt substantiæ, dicit esse morbos. Quippe morbus cum sit accidens corporis animati, naturæ ipsius aduersatur, ut substantia sit: & *χωριστὸν* quiddam, quod substantiæ proprium esse ait Aristoteles. Extra corpus, pus, & steatoma, substantiæ sunt: sed pro morbis, quando sunt separata, nemo numerat. In corpore, morborū habet appellationem, non quia substantiæ, sed quia ipsis accidit quidpiã, gratia cuius sint et dicatur morbi. Quid ergo est quod his substantijs accidit, ut nomen ipsis et appellatione morbi quadret? Accidens est quoddam, nempe Numerus, gratia cuius redundans & inutile quiddam dicuntur huiusmodi substantiæ, quæ ratione dicuntur etiam impedire actionem: non quis

Morbum nullū esse in prædicamēto substantiæ, secundum Galenū.

Numerus est in prædicamēto quantitatis.

quia substantiæ, sed quia his accidit aliquid, uidelicet Numerus naturæ corporis repugnās. Substantiæ sunt res, naturalis, morbus aliquid est contra naturam, quemadmodum sanitas est res secundum naturam. Aliud secundum Aristotelem est Natura, & aliud res naturalis: deniq; ab utrisq; discrepat, quicquid secundū, aut contra naturam esse dicitur. Quæ tertio genere continentur, omnia sunt accidentia. Quare morbus etiam, cum sit aliquid cōtra naturam, tertij generis res quædam: nempe accidēs erit, & nequaquam substantia. Proinde quæ subiungit cum de morbi genere Galenum & Aristotelem non idem sensisse ostendit, digna mihi non uidentur, quæ disputādo reflat quispiam. Nam hypotheseos falsitate cognita, quæ deinceps sequuntur, quiuis etiam absque monitore facile intelligit. Ille uerò noster aduersarius triumphat, quòd iam sibi primū hoc cōmentum in mentem uenerit, ut secundum Galenum quosdam morbos substantias esse diceret, nec ^{absoruit} uocabulum semper qualitatem apud Galenum significare putat. Ego quidem tibi istud in mentem uenisse non miror, siquidem constitutum tibi fuit causam Continentem ex medica arte profligare: quod non potuisses certe, si hæc tibi absurda hypothesis non uenisset

Argumentum quo intelligitur omnē morbum accidēs esse & nō substantiam.

in mentem. Non enim nisi absurdis argumētis, conclusa absurda probari possunt. Quod si numerus, uel magnitudo cōtra naturam, sunt substantia, non recusō quo minus morbus etiā substantia dicatur: sed accidentia esse, tam est notum, ut in rudimētis dialecticis nihil notius esse possit. Haud temerē dubitet & querat aliquis, qui fieri possit, ut omnes morbi uno genere qualitatis, nēpe diathesi astringatur: cū tamē figura sit in quarta specie qualitatis, numerus in genere quantitatis, intemperies in tertia specie qualitatis: quocirca morbos etiā in diuersis generibus reponēdos, ut hac ratione nullū genus certū species morborum habere uideantur. Respondemus, quantitātē nempe numerū, magnitudinem, figuram, & reliqua, morborum genera non esse: sed ne differentias quidem, nisi quoad qualitate quadam determinantur, qua participant genere diathesis. Equidem differentia sequitur naturam generis (morbus enim diathesis est & qualitas) quam interdum nihil uetat aggregari ex uoculis diuersorum generum: quod ipsum deinde aggregatum, si fuerit, differentia necesse est, τὸ δὲ κατὰ φύσιν ἔστιν, ut Aristoteles docet libro sexto Topicorum. Magnitudo non subinfert genus morbi, nempe diathesis, quare eius differentia quoque non est.

Ratio propter quā morbus non fit in uarijs prædicamentis, sed omnes continentur prima specie qualitatis, nempe diathesi.

non est. Sed determinata magnitudo, nempe qualis quedam magnitudo, ut quæ contra naturam inest corpori animato, participat genere *diatheseos*, & morbi cuiusdam tanquam differentia, speciem ipsius constituit. Vnico uocabulo species hæc nequit exprimi. Nam qui dicit et nominat morbum in magnitudine, is speciem quandam morbi uidetur pluribus uerbis expressisse. Idem sentiendum de reliquis. Neque enim Figura morbus est, sed qualis quedam figura: nec Numerus, sed qualis quidam numerus: nec caliditas, sed qualis quedam caliditas: quæ nimirum cum sint differentie generis diatheseos, nullum morbum extra genus illud consistere patiuntur. Tam uero absurdum non est huiusmodi Numerum, qualitatem quandam esse, seu *diatheseos*, quam absurdum non est Triangulam speciem (quæ aliàs sit quantitas & superficies quedam) quoad ea corpus quoddam determinatur, nõ in quantitatis, sed qualitatis genere quodam, nempe in FIGURA collocari. Ceterum *diatheseos* (autore Aristotele) significat qualitatem quandam, quæ in rebus inest, causa ordinis partium. Is ordo consideratur aliquando ratione loci. Ut quando loci gratia dicitur aliquid præditum diathesei. Nam sunt nõnulla quæ dicuntur qualia quedam propter

Magnitudo, nõ est differentia morbi, tanquam generis, sed qualis quedam magnitudo.

Ratio, quare cause morborum, item morbi, item symptomata, dicantur à Galeo nõ Diatheseos.

Diatheſis que
accidit rebus
in ſua partium
que loco dif
ferunt.

Ariſto. lib. 4.
Metaphy.

contagione loci, & adiunctione ad aliud quid
dam. Accidunt *διὰ τὸς* rebus, quoad applici-
te certis corporibus ſortiuntur ab eo, quod ef-
ficiunt qualitatis cuiusdam appellationem, ut
aëris quædam eſt *διὰ τὸς*, qua dicitur ſalubris
uel inſalubris: item antecedentium cauſarum
& *ἡ ποσότης τῆς* qualitatem, definiunt *διὰ τὸς*
et hæc, qua dicuntur contra naturam, propter
loci contagionem ſe habere: ſiue qua non di-
cuntur hoc modo, ſed contrario, nempe ſecun-
dum naturam qualia eſſe. Sic cauſas illas defini-
mus non ratione ſubſtantię, ſed *διὰ τὸς*: qua-
rum cauſa ſint efficientes morbi, uel ſanitatís.
Etenim ſalubritas in aëre, *διὰ τὸς* eſt quædam
aëris, qua conſeruat aut efficit ſanitatē. Va-
let ratio eadem in omnibus, in quibus loci gra-
tia *διὰ τὸς* rei adſcribitur, qua dicuntur ſecun-
dum aut contra naturam habere. Sic omnium,
quæ partium & locorum ratione ordinem quen-
dam habent, dicimus *διὰ τὸς* eſſe, ut mundi,
ut partium animalis, ut domus, ut orationis rbe-
toricę. Iam cauſas quoque morbificas in nume-
ro *διὰ τὸς* refert Galenus, quæ ut contagio-
ne corpora afficiunt, ſic loci gratia: non autem
per ſe quandam *διὰ τὸς* contra naturam ob-
tinent, qua dicuntur morbificum qualitatem
uel quantitatem habere, quam extra contagio-
nem

nem hanc & ordinem partium se mutuò tangentium, diathesin non haberent. Alia est uocabuli *διαθεσις* significatio, qua tanquam genere includuntur affectus ipsi. Describitur autem & hæc, ordine, seu *τάξι*, non loco, sed *διωρίμους* discrepantium partium. Huiusmodi diatheses, habitus etiam possunt dici: qui insunt in rebus causa potentie partium, quæ secundum magis & minus *τάξι* quandam habent: & propter hanc *τάξι* sortiuntur etiã *διαθεσις*, quæ nimirum partium *διωρίμους* est qualitas quædam, qua uel secundum, uel contra naturam sese habeat subiectum *διωρίμους*. Diathesis mediocriter habentium partium *διωρίμους* subiecti, uirtus dicitur, aut sanitas, non mediocriter: uitium autem, morbus. Tertia uocabuli *διαθεσις* significatio, qua ordo seu *τάξι* partium speciei (non loci, aut *διωρίμους*) subiicitur *διαθεσις*, quæ significatione dicuntur *διαθεσις* à Galeno symptomata. Nam & his corpus dicitur *διαθεσις*. Quoniã color symptomaticus non est simpliciter, sed qualis quidam color, & motus etiam est qualis quidam motus, quæ in ipsis qualitas definitur partibus *τάξι*, nempe morbi: cuius partium respectu symptoma dicimus esse *διαθεσις*. Licet hoc modo quoduis *ιδίον* *ἀξιωματικόν* *διαθεσις* appellare respex

Secunda significatio *διαθεσις* pertinet ad partes, quæ causa *διωρίμους* subiiciuntur locum.

Tertia significatio, pertinet ad partes, quæ *ιδίον* discrepantes,

In eodem prædicamento est proprium in quo est subiectum proprium

respectu partium suæ speciei, quod ipsum etiam proprium nequit in alio quàm sui subiecti genere collocari: ut nimirum in quo prædicamento seu genere subiectum est, in eodem quoque sit proprietas ipsius. Ut in quo genere morbus ponitur, in eodem quoque symptoma poni est necesse. Excretio in genere, est actionis. Sed excretio Dysenterica, in prædicamento qualitatis & diathetice est, quia partium diathetice est quædam diathetice: nec alibi excretio hæc potest inesse, quàm intestinis, propter & dysentericū. Est autem excretio huiusmodi, diathesis intestinorū, proueniens ab exulceratione eorundem, qua deiciuntur sanguinea quædam, interdum cum ramentis. Ratio istius diathetice explicatur, & diathetice, quod partibus suis definitum subijcitur symptomati. Quo constat, rectè dici etiam Galeno symptoma diathetice, perinde ut causas & morbos ipsos diathetice uocabulo complexus est. Ex quo perspicitur, morbos omnes genere diathetice uno cõprehendi: quod Anonymo non uidetur consentaneum. & non modò morbos, sed etiam causas morborum, & symptomata, ad id ipsum genus pertinere: quod multo minus uerisimile cuiquam uideri posset. Que diximus, faciunt ad Galenum intelligendum.

dum, & defendendum ipsum contra quorundam calumnias, qui uocabulo ipsum *diabrois* non tam uti, quam abuti uociferantur: quod ipsum tamen, quibus & quo modo se habentibus rebus debeat accommodari, penitus ignorat. Non ster aduersarius porro ex qualitatis genere submouet morbos, & in prædicamentum relationis eos traducit: cum prius nonnullos, tanquam colonos, deduxisset in genus substantiæ. ita nihil non licere sibi, propter dialecticæ admirandam scientiam arbitratur: ut uix quid contra mihi dicendum sit, reperire queam. Sic autem scribit:

Vt enim sanitas & morbus, ita quoque affectus & actio ex eorum numero sunt, quæ ad aliquid referuntur. Ideo que non in genere, uel (ut hodie loquuntur) predicamento qualitatis, ut censuit Aristoteles, sed potius Relationis, seu ad aliquid, reponuntur.

Anonymus
morbos col-
locat in Rela-
tis.

Non negamus quin *diabrois* usurpetur uocabulum *diabrois*, & aliàs qualitatem eo significari, aliàs uerò pro relato usurpari. Nam dispositio, dispositæ rei dispositio, nempe mensura dispositi quædam dicitur. Verumtamen quoad genus est morbi, *diabrois* non est uocabulum Relatum, sed qualitatis uox: quoniam morbus etiam absolutum quiddam, & nequaquam

Morbum esse
in genere qua-
litate.

Morbus est
per accidens
relatum, quia
uidelicet ge-
nus ipsius po-
test referri. Sed
Anonymus a-
lium modum
relationis, &
illum falsum,
proponit.

quam Relatum est. Quòd si morbus, nempe spe-
cies *diabrotus*, qualitas est, *diabrotus* quoq; in
illo genere esse oportebit: quandoquidē in eo-
dem genere sit genus definitionis, in quo defi-
nitum est, nempe species. Genera enim & dif-
ferentia, naturam speciei sequuntur: ut si mor-
bus species est qualitatis, genus etiam & diffe-
rentiam qualitates esse oportebit. Non longè
secus grammaticam quoq; in genere qualitatis,
definimus genere sciētiæ, quod & ipsum quali-
tas sit oportet: tametsi quoad est, extra defini-
tionē absolutorū possit referri. Etenim autore
Aristotele, uocabula separatim, & cum alijs
coniuncta, non idem significant. Ut uox scien-
tiæ in definitione grammaticæ, tantum qualitas
est: sed ipsum separatim positū, potest pro Re-
lato haberi. Per accidens igitur Grammatica
refertur, quia uidelicet genus ipsius potest re-
ferri. Sed noster aduersarius dicit, morbū quoq;
referri, quia refertur ad impeditā actionem,
quia simul sint, & simul perimantur ambo.
Nos uerò nequaquā cōcedimus: quæ simul sint,
& simul desinant, pro Relatis habēda. Tametsi
enim Omnia relata simul sunt & desinant, ob
id non uicissim: & è regione uerum est, quæ-
cūq; simul sunt & desinūt, hæc esse relata. Pro-
pria enim & subiecta, simul sunt & non sunt,
tamen

De causa continente. 93

tamē ob id in genere Relatorum nequaquā po-
 nēda. Ergo paralogismus est ex ambabus affir-
 mātib. quādo sic argutatur: Omnia relata sunt
 simul natura. Sed Morbus & uitiosa actio, sunt
 simul natura. Quare uitiosa collectio hęc non
 mihi fucum faciet, quemadmodum fucum fe-
 cit Anonymo. Rursus poterit nobis quispiā op-
 ponere in definitione morbi, relatum genus, et
 differentiam poni, quare definitum quoq; fore
 Relatum. Dicitur enim esse Diathesis impediēs
 actionem. Nam & Diathesis refertur, & impe-
 diens, & Actio quoq; nonnullis uidetur refer-
 ri, sed falso tamē. Esto, ut Actio quoq; refera-
 tur: ob id tamē definitio hęc non est in genere
 Relatorū, sed absoluta in genere qualitatis col-
 locanda: propterea quōd differentię definitio-
 num Relatiuarū, diuersi generis esse nequeunt.
 Genus, nempe diathesis, est in tertio genere re-
 latorum. (quandoquidem Aristoteles omnia
 relata tribus generibus partitus est) & horum
 in secundo genere, uocabulum est impediens.
 Quāquā impediens, non est differentia: quia
 non *συνεριστική τὸ γένος*, sed pars est differentię.
 Nam impediens, actionis est differentia, quo-
 niam genus diatheseos subinfert, quam nemo
 est qui uel somnare possit aliquōd referri. Sed
 hęc in Commentarijs nostris in sextum Topi-
 corum

Paralogismus
Anonymi.

Obiectio

Metaphy. 4.

Aristo. in 6.
Topic.

*ἡ δὲ διαθεσις
ἐστὶ τὸ διαφερόμενον
τὸ γένος*

eorum Aristoteles planè docuimus, quæ nostri temporis disputatores & scriptores intelligere, non cõtemnere deberent. Ignorãtia enim ueræ Dialecticæ, dictu mirum est quàm prodigiosas subinde pariat opiniones. Falsum igitur est quod Anonymus dicit, morbũ referri ad uitiosam actionem: idq; testimonio confirmat Aristotelis, qui Relata dicat non per se intelligi, sed cum alio, ad quod nimirum referantur. Paralogismum hunc paulò antè soluimus. Nõne symptoma sæpe cognoscitur, & tamẽ morbus ignoratur? quomodo igitur relata sunt morbus & symptoma, quando quidem uno cognito, simul alterum cognosci non sit neesse? Ex quo apparet ignarum esse Anonymũ eius artis, quæ docet unamquãq; rem in suo genere collocare: quam ipse, ut puerilẽ cõtemnens, nihilominus putat se digitis (ut dicitur) coelum attingere. Noster aduersarius dicit quicquid in buccã uenit, & quouis cothurno est instabilior. Paulò antè dixerat, ipsum lapidem & ipsum humorem, nempe ipsam substantiam esse morbum.

Fol. 196. Iam dicit, non ipsa esse morbos, sed Relationes ipsarum substantiarum: quæ certè substantiæ non sunt, sed accidentia substantiarum. Sed ne hoc quidem loco rem acu tetigit. Nam ego quidem morbos accidentia esse dico, sed relationes

Morbum nõ
esse relatum re
spectu uitia
æ actionis.

Inconstantia
Anonymi.

tiones esse nego. Dum de Causa morborū continente disputat, propemodum etiam morbum ipsum nihil esse ostendit: cum enim nec substantia sit, nec Relatio, necesse erit ipsum nusquam & nihil esse, cum in nullo genere rerum possit reperiri. Nam qualitatem esse negat, Relatum, aut substantiam esse hactenus non probavit: ex quo sequitur, ut frustra disputet de causa eius rei, quæ argumentis ipsius probata sit omnino non esse. Paulò post dicit, lapidem esse Relatū, & non ipsam Relationem. Argumentari igitur contra Anonymum sic licebit: Morbus est relatio. Sed lapis non est relatio. Ergo lapis non est morbus. Sed suprà dixisti, lapidem esse morbū, & hoc nomine morbum etiam in predicamento esse substantiæ. Nunc aliud dicis, & negas lapidem esse morbum. Vide igitur quàm sis bellus disputator, ut alium non requiras qui contra disputet, quādoquidem tute temetipsum argumentando apertissimè refellas. Si relatio est morbus, ergo lapis non primò impedit actionem. Proinde cum neque subiectum sit morbi lapis (quoniam non ægrotat lapis) nec sit ipse morbus (quia non est relatio) ex necessitate causa coniuncta erit morbi: quod cum ultrò Anonymus affirmet, non est cur id argumentis sollicitè deinceps astruam, & probem. Si iam

Anonymus
ultrò cōcedit
lapidem esse
causam cōiun-
ctam morbi.

G

pridem id ei uenisset in mentem dicere, uno errore scilicet contentus, non dixisset lapidē esse ipsam obstructionem, nempe ipsum morbum: quod nihil aliud est, quā morbū in quid prædicari de lapide, & ipsum esse genus lapidis: quandoquidem lapidem *ἰατρικὸν νόσον*, pronuntiat esse. Ex quo sequitur, si morbus sit ad aliquid & Relatum, ut nec morbus, nec obstructio, sint amplius in prædicamento substantiæ, sed in prædicamento Relatorum. Quare lapis si est sub genere Relatorum, accidens erit, & inseparabile quiddam à uesica: quippe separari, & separatim esse accidentia nullo modo possunt: quod multo absurdus dictu est, quā si diceret, lapidem seu morbum in prædicamento esse substantiæ. Veritus hanc obiectionem Anonymus ei sedulo occurrit, ac dicit, Substantiam, uel qualitatem, non esse ipsas relationes, sed Relata quædam. Ac substantiam quidem (ut lapidem) esse ipsum morbum, & morbum esse Relatum, id est, cui accidat Relatio, non autem esse relationem ipsam: quoniam absurdum sit dictu & auditu, Substantiam dicere accidens. Ceterum ut morbus sit Relatū, sic morbositatem esse Relationem: & ut Sanitas sit Relatū, sic salubritatem esse Relationem. Etenim morbum esse fundamentum morbositatis, quemadmodum

modum pater su fundamentum paternitatis, & morbum uel patrem substantiam quidem esse (Relata enim tanquam absoluta & fundamenta relationum, in suis quibusdam collocari generibus) Paternitatem uero quia Relatio fit, non esse substantiam, sed accidens, a quo relata separari possunt: fundamenta enim posse sine Relationibus esse.

Non mihi si linguæ centū sint, oraq; centum, Horū equidē errorū censerī nomina possent.

Primum si Morbus, ut Substantia, uel qualitas, sint Relata, id est, fundamenta Relationis, quomodo in genere erunt seu prædicamento sui Accidentis, quādo quidem quod accidit, non possit cuiusquam esse genus? Aut si non per Synecdochen, sed simpliciter sunt Relata, cum hoc modo cōcreta, sint in eodem prædicamento: quo abstracto, quæro, qua ratione in substantia, aut qualitate morbi reponētur? Nam & in his generib. morbos esse dicit Anonymus, & de hoc prolixè disputatū fuit superius. Sed Anonymus nihilominus morbū & sanitatē, quæ sint Relata, in categoria (sic enim scribit) Relationis poni, & nequaquam in Qualitatis, censeat. Paulò superius dixerat, morbū quoad substantia uel qualitas sit, non Relationem esse, sed Relatum quiddam, quatenus nimirum ei Rela-

Anonymus
aliquando di-
cit Relatū esse
fundamentum
relationis. In-
terdum dicit
esse in genere
Relationis.

tio accidat. Si morbus est concretum quiddam, nempe Relatum, ex absoluto nimirum quodam & relatione constituetur. Absolutum est, auctore Anonymo, substantia uel qualitas quaedam, sed relatio est morbositas. Ergo morbus quoque erit relatio, & non relatum. Nam abstractum est morbus, quemadmodum paternitas, cuius concretum est: morbidum uel morbificum, ut paternitatis concretum est pater. Ex quo concludendum, morbum ipsum esse relationem, & non relatum quiddam. Quare si idem morbus substantia quoque est, uel qualitas (nempe fundamentum Relationis) necesse erit substantiam uel qualitatem, esse Relationem: quod ipsemet Anonymus fatetur absurdum esse. Ut hoc igitur ei demus: morbum respectu symptomatici referri (quod tamen ipsum supra ostendimus falsum esse) oportebit ipsum, scilicet morbum, per se relationem esse, & non ex absoluto & relatione concretum quiddam, quod ipse Relatum nominat, subiectū scilicet quoddam & fundamentum relationis, non autem ipsam Relationem. Ergo, siquidem morbus est substantia, & omnis morbus est relatio: sequitur, ut quaedam relatio sit substantia. Nouas fingit Anonymus Relationes, morbositates scilicet, & salubritates: cum tamen abstractorum non

non sint alia abstracta, ut morbi abstractū non est morbositas: sed ut morbidi abstractum est morbus, ita morbose abstractum est morbositas: et ut sani, sanitas, ita salubris abstractum est salubritas. Scio aduersarium accusaturū hoc loco meam obscuritatem, quæ tamen non mea est, sed uel rerum ipsarū: uel uidetur esse, propter ruditatem eorum, qui philosophiam non callent. Nec Sol obscurus est, quia lippientes oculi aut cæcutientes eum uidere non possunt: ut meritò sit ridendus, qui demonstrationes, quas ipse non intelligat, obscuras et inutiles esse clamet. Quæ porro dicit et scribit Anonymus, tantam redolent uel perplexitatem uel falsitatem, ὅς σου ἀπὸ παραπαραυπέρ ἡμῶς λυγρὸν, ut Aristoteles alicubi scribit de Empedocle: ut ne diuinare quidē possim, quo tādē in genere morbum existimet, esse Relationis ne, an Substantiæ, an qualitatis: quum modò huic, modò alij prædicamento genus morbi adiudicet. Relatum, id est, in genere Relationis, dicit esse lapidem, quoad sit morbus. Sed quoad ei non accidat relatio, non esse morbum, et hoc nomine esse in genere substantiæ. At suprā dixerat, Fol. 169, ipsum lapidem, quia substantia, esse morbum: adeoq; morbū in genere substantiæ esse, quam constat in omnibus generibus esse absolutissi-

mam. Hoc uerò loco propter relationem, lapidem dicit esse morbum, non quia subiectum relationis. quod ipsum quid aliud est quàm insciari quod paulò ante affirmauit, pugnantia inter se, pro ueris & consentaneis astruere? Diluendis obiectionibus per posticum se subducit, sed tamen scientes fallere non potest. Quæro, Relatum quomodo possit fundamentum esse relationis? Nam si fundamentum est, oportebit relatum esse absolutum. Pater uerò nequaquam est fundamentum paternitatis, sed pater significat duo, fundamentum scilicet, id est absolutum, & paternitatem: quæ refertur, nisi per Synecdochen uelit intelligi patris uocabulū pro Relato, nempe pro homine seu fundamēto, et absoluto, in quo possit inesse paternitas: qua ratione, pater nō erit in prædicamēto relationis, sed substantiæ. Omnia relata dicit, in genere esse relationis. Sed nōnullas substantias esse relata. Ergo, quasdam substantias esse in prædicamēto relationis esse. Ego uerò cum Dialecticis dico, substantias non esse Relata (lapis enim, autore Anonymo, quatenus morbus, & substantia est, & Relatum, nempe morbositati, ut relationi subiectus) sed ipsis accidere relata: ut quemadmodū homini accidit ut dicatur albus, ita accidit eidē ut dicatur pater, aut ad aliud quid Relatus. Et
 enim

enim cui aliquid accidit, non est in prædicamento statim eius generis quod ei accidit, alioqui omnia essent in omnibus: quod ipsum non est distinguere, sed confundere genera & prædicamenta rerum. Omnino concreta quæ significant aliquid in aliquo (ut Relatum significat Relationem aliquam in absoluto quodam, & album significat albedinem in subiecto) sunt in prædicamento abstractorum. Subiecta uerò, nec in prædicamento concretorum poni, nec abstractorū possunt. Ex quo sequitur, lapidē, quatenus sit substantia, nequaquam morbum esse, quandoquidem in prædicamento non sit Relationis. Hactenus demonstraui Anonymū perplexē loqui de Relatis, et aliās tanquam fundamēta et absoluta, subijcere ipsum hæc relationibus, aliās, ut respectus habētia, in prædicamento Relationis ponere: ut haud exploratū habeas quid sentiat, cum tam ambigūe loquatur, et minimē Dialecticē. Morbositas ergo in genere Relatiōis erit, sed morb. ut fundamentū, aut substantiā erit, aut qualitas: ac in prædicamento nō erit Relationis, secundū Anonymū. Et rursus cum morb. sit Relatū, & Relatū sit in prædicamento Relationis, neesse erit, morbū in genere Relationis esse: quare neesse est, ut homonymū sit uocabulum Morbus, & quatenus homony-

Morbi uocabulum non est homonymum ut ob id in diuersis praeedicamentis, posui.

mum, diuersis in generibus collocari: de qua tamen homonymia, nec Galenus, nec Anonymus nos admonuit, cum una ipsius ab utroque definitio proponatur: ut hac in parte sit etiam perspicuum fingere homonymiam Anonymum, quae tamen nusquam reperiatur apud Galenū. Anonymus, ut Sophistae solent, omnia facit perplexa homonymijs, quibus tanquam diuerticulis sese occultat, nec in clara luce uersetur ueritatis, ut philosophi solent: quos ei satius fuisset imitari, quam contemnere, et ab artis medicae tractatione tanquam agrestes et indoctos ablegare. Demonstratum haecenus est: Morbum respectu symptomatis nequaquam pro Relato, habendum. Et quamuis ultrò etiam si concedamus esse Relatum, tamen ne posito quidem illo falso probare posse aduersariū quod instituit, nempe causam esse nullam continentem, cum tamen interdum ex falsis concludi uera contingat. Tantum uerò abest, ut Anonymus ex his falsis aliquid uerum concludat, ut multo pluribus absurdis opinionem suam inuoluat, quam si morbum ex Relatorum numero sustulisset. Aristoteli nunc respondebimus, qui libro septimo Physicorum, quando probat secundum habitum res non moueri, inter reliqua argumenta illud quoque affert: Secundum Relationem motum

motum rebus nō inesse, aliās in quinto *φυσικῶν*
 probauerat. Deinde habitus quosdam nomina
 tim commemorat, ut sanitatem, morbum, uirtu-
 tem, uitia, quos constet esse partim *συμμετρίαι*,
 partim *ἀσυμμετρίαι*, quæ relationū uidelicet ter-
 tiæ speciei sint uocabula. Ex quo sit perspicuū,
 secundum illos habitus, res motionibus non es-
 se obnoxias. Respondemus nos, sanitatem ob id
 Relationem non esse, quia pars differentiæ ip-
 sius sit *συμμετρία*, quemadmodum nec Gramma-
 tica relatio est, quia genus ipsius est scientia. Ni-
 hil enim prohibet, quo minus definitū sit absolu-
 tum, & plurimæ nihilominus ipsius partes ad
 aliud referantur. In definitione Naturæ referun-
 tur ferè singule partes, ut uocula cause, item
 motus: ac nihilominus definitione, & defini-
 to, significatur res absoluta, nempe substantia.
 Natura enim in rebus non est accidens, sed sub-
 stantia, ut liquet ex physicis Aristotelicis. Cæ-
 terum Relata definiuntur hoc modo, ut pro ge-
 nere ponatur genus definiti, sed pro differentia
 oppositum definiti, id nimirum ad quod refer-
 tur. Sic definitur pater, ut sit efficiens filij. Et
 duplum, ut sit exuperantia subdupli. De for-
 mulis harum finitionum, diximus in Commen-
 tarijs nostris in librum sextum Topicorum A-
 ristotelis, loco 57. inde, qui uolet, quæ perti-

Aristotelis ar-
 gumento re-
 spōderur, qui
πρὸς τὴν, uide-
 tur dicere
 morbum esse.

Quomodo de-
 finiuntur uo-
 cæ Relata.

Aliud argu-
mentum quo
ostenditur mor-
bum non re-
ferri ad sym-
ptoma.

Morbus &
symptoma si-
mi sunt tem-
pore, sed non
Natura.

nent ad finitionē Relatorū reqrat. Nec moueor
auctoritate Fernelij, cui sane multū tribuo, ut
par est: sed si in Relatis ponit morbū, nullā cau-
sam uideo propter quā ei assentiar. Opinione
Anonymi Sanitas sic refertur ad actionē natu-
ralē, quē admodū Pater refertur ad filiū. Pari
modo refertur morb. ad symptoma. Relata sunt
natura simul. Sed subiectum natura prius est, et
proprietas posterior. Nam præcedit finitione
morb. item sanitas. Propriū sanitatis est, nem-
pe posse secundum naturā agere & pati. Item
propriū morbi, quod est, Impeditā esse actionē
corporis animati propter morbū, definitione
posterius est morbo. Ac sæpe cōtingit, etiā sym-
ptoma notum esse, ut interim morbus sit inco-
gnitus. Quomodo igitur morbus & symptoma
pro Relatis habebuntur, cum neq; natura, neq;
notitia sint simul? Etenim simul sunt *ἄνθρωπος*
ὁ ἄρτος ὁ ἄνθρωπος τὰ ἐν αὐτῷ ἐν αὐτῷ. Sed quis ne-
scit, morbum, symptomatis esse causam: & Sa-
nitatem, causam actionū naturalium? Proinde
hæc, ne uidear aduersario meo *ἰατρῶν*, missā
facio: qualis enim sit philosophus, uel potius
Suffenus, unicus hic libellus testatur: ut mirum
non sit, si profligandā ē schola medicorum phi-
losofiam putet, quoniam errasse non uult ui-
deri, reprehendi molestissimē fert, et contra eos
qui

qui dissentiunt, inuehitur acerbissimè. Paulo post reprehendit me, quòd ^{uacua & inop} fientes morbos, in morborum quoq; genere dixerim esse. Quandoquidem symptomatibus interdum grauisimis infestent, quòd symptoma constet esse inseparabile morborum acidens: cui dubium sit, quòd morbi ratione communi huiusmodi schetici contineantur affectus? De his diximus supra, quòd tales sint affectus, qui suapte natura simul ut causæ effectrices fuerint sublatae, euanescent unà cum grauisimis interdum symptomatibus, quæ istius generis **FIENTIBVS** morbis cõuenire negat Anonymus, contra Galeni tamen autoritatem. Is uerò in Locis affectis commemorat suum quendam acerbissimum dolorem, quoniã sit passus propter uitreã pituitam adherentem intestinis, quo sit mox liberatus, excreta pituita. Deinde cõtra Iulianum disputans, ostendit morbos qui habent plethoricam hypothesin, & sint fientes adhuc, uacuatibus humoribus: simul ipsos quoq; cum suis symptomatibus desinere. Diluit postea rationes meas, quibus ego (fretus autoritate & sententia Galeni) ostendi, plethorã aliquando causam esse antecedentem & coniunctã, ite fientium morborum, & symptomatum. Aduersarius mihi ratione hac occurrit plethoræ, qua nimirum ipsa

Tertij modi
FIENTES
morbos, contineri genere morbi demonstratur.

Fol. 174.

ipsa per sese habeat accidentia quaedam, non symptomata, ut ruborem, distensionem, grauitatem corporis, non autem quatenus sit causa coniuncta morbi nondum confirmati. Sic semper tergiversatur, ut aliquid dicere uideatur: cum tamen nihil dicat. Sed haec tractata sunt a nobis superius. Me rursus ad philosophiam meam relegat: itaque quae honori et laudi duci debebat, ea probro et uitio mihi uertit, quod eruditos uiros et prudentes minimè decet. Quod si tantopere ego philosophiae ignorantiam exprobrare ei uellè, primum quāto id iustius facerè et rectius, deinde quā sepe id facere potuerim, intelligunt hi qui philosophia instructi, me non temerè litigare cum illo de Causa continente animaduertunt. Quae postea sequuntur (nam multus est in eo, ut probet plethoram nūquam esse causam morborum fientium, habentium symptomata) ridenda magis quā refellenda uerbis, quoniam nihil ad propositum faciunt, tametsi tenebras quasdam indoctis lectoribus

Fol. 178.

offundant. Reprehendit me deinceps, quod obscure et sophisticè differentiam pathematis et morbi descripserim: cum ipse tamen magis sit reprehendendus, qui propter ignorantiam hanc, negat pathemata habere symptomata: nec intelligit duplicem rationem, aut potius triplicem

F I E N .

FIENTIVM morborū, à Galeno usurpari.
 Quocirca per posticum se (ut dicitur) proripit, metuens, ne nostris tricis teneatur: ob id fuga sibi consulit in tempore, quod propriū est callidorum. Sæpe dicendum illud mihi est, tot ferè errata in libello esse Anonymi, quot sint argumenta. Quale est illud etiam, quo *γινώσκουσι* id est, fientē morbum, non esse *κατὰ* *εὐνοίαν* morbum, nititur probare. Scribit autem Scheticum morbum habere symptomata. Sed fientē et cum antecedente causa coniunctū, non habere. Metuit, ne si fateatur symptoma adesse finiti & adumbrato morbo (sic enim eos appellare solitus fuit Archigenes) cogatur ipsius quoq; causam aliquam coniunctam fateri. Misceat igitur & confundit Galeni dogmata, ne parum Galenicus hac in disputatione uideatur. Fientis morbi symptomata esse, docet Galenus libro primo de Locis affectis, tam apertè, ut mirari subeat, qui potuerit hæc dissimulare, qui toties illum non modò priuatim, sed etiam publicè prælegerit. Afferam unum duntaxat uersum, quo perspicue docet, *ἔσθ' ἔστι*, habens symptomata (quod ipsum aliud sit nihil quàm Fientis morbus) sic esse cum sua causa coniunctum, ut simul sublata ea, desinat etiam *ἔσθ' ἔστι* ipsum, quoniam per se non sit *κατὰ φύσιν*. Eius hæc sunt uerba:

uerba, *πρόσχηξι τῆς νόσου ἀπὸ τῆς αἰτίας τῆς νόσου*
γινώσκου τὸ πᾶσι, ὅτι μὲν ἂν ἡ νόσος μὴ μόνον ἔχῃ ἀίτιον
ἀλλὰ καὶ πρόσχημα τὸ αἰτίον. Quo in loco, uox πά-
θος significat non motum, sed affectum quendam
 impediētem actionem: quem postea diuidit in
 duas species, ut unus nimirū sit permanens, al-
 ter uerò non permanens, sed *σχητικὸς*. Proinde
 talem affectum, ut *Fiens*, ita quoque *σχητικὸν*
 appellari, manifestum est ex uerbis Galeni, quæ
 sunt in 8. libro Methodi, quæ sic habent, ἡ γὰρ
 ἔστι γινώσκουσα πρὸς τὸν ἀρθεύον τὸ αἰτίον, οὐκ ἔστι
 ἔτι καὶ τὸ νόσον. Quomodo autē tolleretur febris
 quæ nō esset? Nam quæ sit, & nondū est, nō tol-
 litur, sed ne fiat, præcauetur. Quæ schetica quo-
 quē febris dicatur hæc quoque: quæ causa ca-
 rens facile soluitur, ut ephemera, haud sanè ne-
 gauerim: sed hæc Fiens Schetica non est, sed
 facta Schetica febris: non enim propter cau-
 sam sibi coniunctam, dicitur fieri. Sed ut De-
 mosthenes alicubi inquit, ἢ πονηρία δὲ ἴσται πρὸς
 φάσις, ita falsitatis quoque nunquam po-
 test esse, neque simplex oratio, neque excusatio:
 quare missa facientes hæc, ad alia nos confera-
 mus. Eadē subtilitate ut reliqua reprehendit
 & refellit Anonymus: quod heclicon et moni-
 mon hoc loco pro eodem sim interpretatus.
 Quippe *ἑστὸν* sit ut species *μὴ μόνον*, Fateor sa-
 nè ali-

Diuidit Gal-
 lenus morbū
 in genere, in
 pathemā, &
 in morbū ab
 solutum, seu
 μὴ μόνον.

Alius est mor-
 bus simplici-
 ter *σχητικὸς*,
 & alius FI-
 ENS *σχητι-
 κὸς*.

De causa continente. 111

nè aliquando usurpantur sic, tanquã speciẽ
μοιμα, quo in genere hecicos morbos appella-
mus: nõ tantum eos qui simpliciter permanẽt,
sed etiam qui omnino non, aut difficulter cura-
ri possunt. Galenus autem quando diuidit in
Methodo morbos in στυχιος, et ενδεις, uocabu-
lo ενδεις nihil aliud significari quam μοιμα &
δυσλυστον ut cũq; uoluit, quod ipso uerborũ con-
textu potest intelligi etiã à mediocriter doctis.
Mibi postea inscitiam exprobrat Galenicorum
scriptorum, in quibus se solum putat sapere, re-
liquos uolitare tanquam umbras, qualem scili-
cet apud inferos Tiresiam fingit Homerus in
Odyssea. Quid & quantum ego prestare in Ga-
lenicis ualeam, alijs, non tibi, qui omnia detra-
his omnibus, permitto iudicium. In libro meo
de Causa continente, demonstraui, si Mor-
bus definiatur ut Genus (quoad uidelicet sub se
continet permanentem & item sientem κατὰ
στυχιον morbum) pro differentia non poni ab ip-
so, ut sit μοιμα, seu permanens quiddam. Idq;
ipsum facere Galenum ostendi in Methodo:
quum illic aperte fateatur, ad morbi rationem
nihil facere, ut sit quiddam permanens: quan-
doquidem momentaneus etiam effectus impe-
diens actionem, & symptomatis molestus pos-
sit & debeat dici morbus. Viuitur autem Gale-
nus

Morbus in genere definitur à Galeno in Methodo. Aliàs in specie ipsum finit, quando μὲν μὲν differenciam ei addit.

nus eo loco uocabulo *ἰσχυρὸς*, quod perinde sum interpretatus atq; si scripisset *μὲν μὲν*. Nam perseverans, & permanens, ego quidem iudico non differre, sed diuersum uidetur huic Aristarcho. *Μὲν μὲν*, is censet ad rem quæ facta sit, etiam si duntaxat momento periret, pertinere. *Ἐπιμὲν μὲν* autem, ad id quod aliquantisper duret, & permaneat. Quod si ergo *μὲν μὲν* dicitur quod factum sit, quantumuis subito etiam postea desinat, sequitur profectò ut morbus *ἰσχυρὸς*, & leuiter impressus, remotione causæ subito desinens, morbus quoq; sit & dicatur à Galeno: ut necesse nō sit, quò appellationem morbi sortiatur, aliquantisper perdurare affectū, id est, *ἰσχυρὸς* esse, sublata causa. Ut uerbi gratia: Si propter humorem uitreum, tensio (quæ est species solute unitatis) accidat in intestinis cum seuisimo dolore, si mox ea desinat tensio, excreto humore, nonne nihilominus erit morbus? Quòd si non est satis, Factum & generatum à causa esse, sed ipsum quoq; permanere sine causa aliquantisper oportet: sequitur, ut omnino pro differentia morbi sit *ἰσχυρὸς*, & nequaquam *μὲν μὲν* constituendum: quam tu contra Galeni sententiam, more & ritu Methodicorum, omnibus morbis affingis differentia, eaq; Fientes morbos, nempe

pe w d b

pe *παθῆματα*, distinguis à morbo: quatenus est genus, quum tamen pathema (etiam te concegente,) non discrepet à morbo ratione alia, quam qua potest & solet morbus etiā sine causa aliquātiſper perdurare: pathema autē subito definit, simul ut causa effectrix fuerit remota. Tu uerò morbum eum esse negas, quemadmodum & Methodici, qui simul ut causa desierit, ipse quoq; desinat. Quare Galenus, quādo definit morbū in specie, & ipsum cōtra pathema distinguit, pro differentia non debuit uti uocabulo *μὲν μόνον*, sed *καὶ μόνον*, in lib. 1. de Locis affectis, in quo *παθῆματα*, et morbū in specie, nulla re alia discrepare ostendit, quā permanētia et nō permanentia *διαφορῶν* non naturalis, respectu cause effectricis. Eo enim loco *μὲν μόνον* significat *διαφορῶν*, non quæ statim cum causa euanescit, sed perdurat aliquantisper remota causa. Apparet itaq; *μὲν μόνον* & *καὶ μόνον* idem significare apud Galenum: nec obscurū est quare in Methodo, & in prima de Differen. symptom. lib. morbū definiert, nulla mentione facta permanentiæ. Sed in primo de Locis affectis libro, cūm discrimen fientium morborū & perfectorum morborum, uellet definiendo explicare, Morbo in specie, id est, simpliciter morbo, *μὲν μόνον* uocula differentiam adiecit,

Quomodo pa-
thema & mor-
bus permanēs
differant.

species diuersas morborum declarare cupiens:
quarum una, *παθύμα* esset, & eodem momen-
to quasi cum sua causa desinens. Altera, mor-
bus: quæ sine causa, efficiente ipsum, perdura-
ret. Quò respicientes Methodici, dixerunt,
morbū quatenus existat, neq; Antecedentem,
neq; continentē habere causam, sed ipsum per
se quiddam esse absq; causa subsistens: de qui-
bus suo loco dicemus, ac docebimus Anony-
mum à dogmaticis, tanquam transfugam, defe-
cisse ad Methodicos, profligatione hac con-
tinentis causæ. Ergo *μόνιμον* non significat
permanentiam momentaneam, sed durabilem
quandam, & *ἰσχύονον*, ut uocat aduersarius.
Alioqui quid prohiberet, quo minus *παθύμα*
quoq; diceretur *μόνιμον* *διὰ τὴν αἰτίαν*? quandoqui-
dem & ipsius permanētia sit momētanea. Hæc
nō animaduertēs Anonymus, extra genus mor-
bi collocat *παθύματα*, quæ tamē à Galeno pro
morbis haberi, definitio in Methodo probat:
& cum grauiā quoq; symptomata non patian-
tur tales affectus, pro non morbis haberi. Om-
ne igitur *ἰσχύονον νόσημα* dici potest etiam
σχτικόν, quanquā non omne *σχτικόν* est *ἰσχύονον*.
Sine causā, *μόνον*. Nam quod caret causā, & facile solui-
febri est *σχτικόν*, id nimirum *σχτικόν* dicitur, sed non *ἰσχύονον*.
ἰσχύονον νόσημα, *μόνον νόσημα*, qualis est febris ephemera. Dein
de *ἰσχύονον*

de *ἐκτινόμενον* omne est *μὲν μὲν*, sed non omne *μὲν μὲν* est *ἐκτινόμενον*: cum sint etiam *σχετικὰ* quidam morbi, *μὲν μὲν* quidem, sed ob id tamen non *ἐκτινόμενα*. At *γινώσκουσα νόσος*, neque *μὲν μὲν* sunt, neque *ἐκτινόμενα*, sed duntaxat *σχετικὰ* seu pathemata. Morbus autem, quatenus est uocabulum generis, harum differentiarum expertus est: et simpliciter sic definitur, ut sit diathesis contra naturam primo impediens actionem. Quæ nisi intelligant studiosi, ex tricis his Apinis nunquam se euoluent, quibus omnia inuoluit hoc libello aduersarius. Risisse se porro cum multis scribit Anonymus, haud dubie cū philosophastris quibusdam gnatonibus, quibus ille persuaserat me errasse: quia scripserim, intemperiem esse causam morbi aliquando, et non ipsum morbum. O stultum cachinnū eorum, qui rident id quod uerū est. Intemperies quasdam esse morbos, non nesciebam. Num uerò error est, si quis intemperiem aëris, aut aquæ aut alterius rei, morbi causam appellet? Postea redit ad Cramben suā decies recoctam, negans **FIENTES** morbos esse Scheticos, contra manifestam auctoritatem Galeni, qui *σχετικὰ νόσος* nihil aliud esse dicit, quam *ἰσχυρὸν πάθος*. Sed fiente morbo, seu pathemate, nihil ocys euanescit, remotione causæ subito quasi desinens. Nec uerò ratione morbi

Morbi ut generis, Finitio,

quatenus est genus, quicquā interest quā diu maneat sine causa morbus, cum ad FACTI essentiam satis sit uel momento durasse symptomatibus suis conspicuum, autore Galeno in Methodo. Aduersarius autem dūtaxat effectū,

Non tantum effectus dicitur Schenci, sed etiam causa.

non item causam, *ἀπὸ τῆς σφαιρῆς* denominari arbitratur, ut appareat ipsum in philosophorum libris parum diligenter esse uersatū. His etenim autoribus, causæ etiam dicuntur Schetiæ, quæ nimirum ut desierint, effectus quoque de inūt, ut sole decedēte, simul etiā desinit illi: at o. Quā

Aliud argumentum.

bellum porro etiam est illud argumentū, quando scribit plenitudinem seu plethoran non esse causam continentem, quocirca sequi ut si morbus aliquis per eam sit excitatus, ut eius continens causa esse nequeat. Ipsam quidem per se plethorā negamus et nos causam esse Continentem. At secundū accidens ex hypothesi coniunctam dicimus, ut morbi quidam *σφαιρῆς*, si quando plethoricam habuerint hypothesin, ut Galenus loquitur in libro contra Iulianū: tum plethoran causam eorum continentem (à qua appellatione, ne Galenus quidem abhorret) dicimus.

Plethoran ex hypothesi & per accidens interdum esse continentem.

Fol. 185.

Ex numero enim Antecedentium causarum per se, cum sit plethora, non nisi ex hypothesi & propter effectum, nempe secundum accidens, rationem habebit continentis aliquādo causæ.

causæ. Propter plethoran, quatenus est Antecedens causa, sic morbus fieri dicitur, ut detractione plethoræ curari ipsum (quandoquidem nondum sit) non oporteat, sed ne fiat, præcaueri. Isto modo FIENTIS morbi (qui nimirum *ωάδης* non sit, & species Morbi) negamus plethoran causam esse coniunctā. Nihil enim cum eo, quod nōdum est, cōiungitur. Sed motionis respectu coniuncta est causa, qua nimirum generatur morbus: quippe ad hunc modum fictis morbi, nulla sunt symptomata, nulla curatio, sed tantum præuisio, & cautio, ne generentur scilicet. De duplici differentia hæc Fientis morbi, in hypothesib. nostris diximus: ut mirum non sit aduersarij rationes subinde, propter homonymias claudicare. Pleraq; sunt superius confutata, ut eadem subinde repetere, uideatur esse superuacaneum & inutile. Nunc tantummodo Epilogum adijciam ex ipsius libello, quo nolens, uolens, in Fientibus morbis *λωτάς* *σύνειν*, causam Continentem esse fâtetur. Fol. 189.

Sic autem scribit:

Falsum præterea est, quòd ea causa, quæ morbum conciliauit leuem & momentaneum, dicitur Continens. Nam leuis & momentaneus morbus affectus est, & permanentiam habet, etiam si momentum tantum durat, quapro-

pter Continentem causam non habet.

Anonymus
ultra cōcedit
momentaneū
morbum ha-
bere causam
continentem.

Quæro ex aduersario, quomodo momentaneus sit, si permanentiā habeat, quum permanere & momentaneum esse, id est, non permanere, sint opposita? Aut si momentaneus quoque permanet, permanēs erit aut sine causa, aut cū causa. Si cum causa, *ἰσχυρὰ* scilicet erit, & fiens morbus. Permanens ergo, cū causa erit, & sine causa: non permanens, sed momentaneus. Si sine causa, simpliciter utiq; permanens erit, id est, per se, & non propter causam, qua ratione momentaneus haud erit: id est, simul cū remota causa, desinens diathesis contra naturā non erit. Ex quo concludendū, momentaneum affectum habere causam coniunctam, quemadmodū permanens talem nullā habet, quatenus est, sed Antecedentem duntaxat: qua generabatur, aut præincipientē, quod ex hypothefibus Anonymi ex necessitate uerū erit, ut falsum illud quod dixerat, esse scilicet momentaneum affectum, & nihilominus eundem permanentem. Præterea idem malè argumentatur, quando sic scribit:

Fol. 192. do sic scribit:

Si crassi succi causa essent Continens, tum plethora etiam esset causa continens.

Respondeo, quoad generationis causa antecedant crassi succi, esse Antecedentes tantum.

Seq

Sed quoad simul sint cum morbis, & quoad re-
 motis ipsis desinunt etiam morbi, cause nimi-
 rum erunt coniunctæ, plethora quidem fientis
κατὰ σφύρα, sed crassus & impactus humor per-
 fecti morbi, nempe obstructionis, causa erit cō-
 tinens. Sed de hoc dictum aliās. Perpetuō philo-
 sophiæ infestus aduersarius negat, Aristotelem
 miscendum cum Galeno. illud uerō ut Dicta-
 tor quidam, non ut disputator præcipit: quare
 alios quærat, quibus istud persuadeat: mihi &
 Galeno id nunquam persuadebit, ut sine philo-
 sophia eruditum aliquem esse medicum opine-
 mur. Mirum est, quod symptomata causam ha-
 bere coniunctam fatetur: & interim nullum
 esse morbum, qui causam hanc habeat: quorum
 tamen plurimos constat, tam non posse absque
 causa definiri, aut demonstrari, quam sympto-
 mata non possunt absque morbis, tanquā cau-
 sis, definiri aut demonstrari: de quibus supra
 abunde satis dictum. Veruntamen Anonymus,
 crassum humorem affirmat esse ipsam obstru-
 ctionem, seu morbum ipsum. Quod si est, quid
 ni morbus quoq; sit symptoma ipsum, non autē
 causa symptomatis? Nam quemadmodum de-
 monstratur symptoma ratione morbi, tanquā
 causa sua, ita demonstratur morbus quoq;: ut
 obstructio paralytica, uel apoplectica, ratio

ne uiscidorum humorum impactorum, qui sunt
 causa cum obstructione iuncta, non autem ipsa
 obstructio. sed Aduersarius quia fortasse, aut
 nescit, aut negat pertinaciter effectus per cau-
 sas demonstrari, uereor, ne frustra surdo (ut di-
 citur) fabulam narrem. Vnum est, in quo maxi-
 me peccat aduersarius, quod nimirum eorum
 que fiunt, duntaxat causas esse arbitratur, sed
 eorum que sunt extra motum, nullam putat es-
 se causam: quod iam sepius ostendi falsissimum
 esse, & redolere nescio quam Analyticae doctri-
 nae inscitiam. Hac absurditate hypotheseos co-
 gitur alias morborum in genere substantie, a-
 lias in Relatiuis ponere. Dentq; cogitur non so-
 lum Galeno, uerum etiam sibi ipsi contra-
 dicere: quoniam ut uera sunt consentanea ue-
 ris, ita falsa non modò a ueris discrepant, sed ip-
 sa etiam inter se pugnare solent falsa. Ultimo
 Fol. 200. conflictu me reprehendit, quod Antecedentem
 causam, temporis gratia, non dixerim proximam
 esse morbo. Timet, si proxima non sit, ne inter
 ipsam & morbum causa cōtinens interueniat.
 Suprà respondimus, quod mouens causa respec-
 tu eius quod mouetur, sit per se immediata,
 & proxima causa, quatenus uidelicet simul
 sunt. Per se enim et actu, causa cum suo effectu,
 ad quem per se refertur, simul est, nec aliquid

puta fò

potest interuenire. Ergo causa antecede-
 dens (quia mouens & efficiens) per se & pro-
 xima causa dicitur effectus sui ratione: nempe
 Motionis & non morbi. Habitus autem (ut uer-
 bi gratia) morbi, per se non erit causa, sed per
 accidens. Fieri enim nequit, ut contrariorum sit
 una per se causa. Quare Antecedens, si per se
 causa erit Motionis, qua generatur morbus, ne-
 cesse est, ut per accidens essentia morbi, seu sta-
 tus sit: quemadmodum presentia Naturæ, per
 se causa est conseruatiæ nauis, idem quoq; sub-
 mersæ causa aliquando dicitur, sed per acci-
 dens, quia scilicet à gubernatione discessit. Per
 se causæ effectus alicuius essentiæ sunt materia
 uel subiectum et forma, ut morbidi, causa est sub-
 iectum corpus, & eiusdem contra naturam *di-
 storsio*, quæ dicitur morbus. Quoniam morbi per
 se non est materia, quandoquidem accidens per
 se nec generatur, nec corrumpitur, nec consti-
 tutionem aliquam habet, cum uidelicet non ha-
 beat materiam, nec ipsum per se aliquid esse
 possit, sed duntaxat sit aliquid in aliquo: quod
 ipsum per se sit: quid, & simpliciter *di-
 storsio*. Huius
omnes, partes sunt materia & forma, ut eius
 quod secundum accidens est, partes sunt, *omnes*
 subiecti, & species accidentis: quod compositum,
 concreto accidentis intelligitur uocabulo

Probatur an-
 tecedentem cau-
 sam per acci-
 dens dici cau-
 sam respectu
 essentiæ effe-
 ctus.

Quæ sint, &
 quot causæ
 per se, essen-
 tiæ rerum de-
 claratur.

quemadmodum à morbo morbidum, & ab albedine album dicitur. Morbidum igitur, non autem morbo pro causis, per se habet subiectum corpus & *diabroip*. Aliquando causa media interuenit inter *diabroip* & subiectum *diabroip*, ut definitionis luminis lunæ causa dicitur interposita terra, et cerebri in apoplexia obstructionis causa est humor impactus. Hæ sunt proximæ et immediate causæ effectuum: nequaquam uerò motus Antecedentis per se et proxima causa est effectus, sed generatiōis effectus: quia nō sunt simul motus et effectus, quoniā loco, tēpore, definitione, disclusos esse cōtingit; quod ipsemet fatetur Anonymus, qui separata dicit ab effectu esse causam Antecedentē, sed cōiunctas causas separari posse negat. Urget autē aduersarius hoc maxime, quod scilicet effectus seu morbus sit extremū motionis, quæ proficiscatur à causa Antecedente, inter quam & ipsum effectum, ut nullus alius motus, ita nulla causa alia interueniat. Concedimus sanē, ratione motionis, nullam interuenire aliam, sed essentiæ rei ut aliæ sunt partes per se, ita quoq; causæ erunt aliæ. Nec si, quatenus morbus est extremū motionis causæ Antecedentis, nihil inter ipsum & motum interuenit: id circo quemadmodum immediatus est motus respectu habitus, ita quoq; per se & proxima atq;

atq; immediata causa erit essentia ipsius, qua
 nimirum Esse dicitur, & non Fieri. Sunt e-
 nim & ea quae dicuntur, immediata: ut
 immediata sunt unitas, binarius, ternarius, item
 linea punctum, quo terminatur, est: item
 habitus deinceps sequi motionem dicitur: quo-
 niam inter illud quod est, & illud respectu cu-
 ius est deinceps seu, nihil interuenit quod
 eiusdem sit generis, ut inter motum & habitum
 non interuenit alius motus quispiam, aut alius
 habitus. Et hoc sanè modo motus & habitus
 nullū dicuntur habere, et immediata sunt,
 nō quia immediata autē, unū ob id respectu alte-
 rius per se et proxima causa erit. Nam ut linea
 nō est causa per se puncti terminatis ipsam, nem-
 pe priuationis suae, ita motus Antecedentis cau-
 sae, qua continetur priuatio habitus, per se cau-
 sa habitus nō erit, quantūuis deinceps et imme-
 diatē sequi ipsum motū dicatur. Ex quo cōclu-
 dendum, omnem per se causam etiam immedia-
 tum quiddam esse: nō autem uicissim, quicquid
 immediatum: id ipsum causam quoq; per se es-
 se, quae scire ex physicis Anonymum oportuit,
 cum causae Antecedentis definitionem in me-
 dium afferret: qua nimirum unice subnixus, nō
 intelligit, quam ruinosum suis sophismatibus
 fundamentum substruxerit. Quin etiam supra
 suis

Differunt im-
 mediatum ef-
 se, & causam
 per se esse,

fuit demonstratum, nullam partem motionis
 quæ pendet ex Antecedente causa, sic proximi-
 mam esse, ut non alia possit esse propior. Quo
 modo igitur causa partis alicuius, proxima ha-
 bitus erit, cum ratione cuiusq; partis, in quas
 diuiduus est motus, interuentu medij cuiusdam
 temporis & loci discludatur, & simul cum ef-
 fectu esse non possit? Nam ut maximum, & mi-
 nus, in quantitate, sed minimum ob id non repe-
 ritur: ita si longinquissimum, & propius, in
 motu potest describi, ob id tamē proxima pars
 ipsius erit nulla. Quibus enim diuiditur conti-
 nuum quoduis, hæc inter se proxima nullo mo-
 do possunt esse: quare nec simul esse possunt,
 siquidem **SIMVL** dicantur, quæ nullum ha-
 bent *mutuū*. Quæ ratione causam, & effectum
 propriū simul esse dicimus, sed effectus, & par-
 tes motionis: hoc modo nequaquam **SIMVL**
 esse, possunt dici. Ergo inter partes notionis, et
 habitum, semper aliquid erit *mutuū*. Hactenus
 ostensum est, motum antecedentis causæ & ha-
 bitum, quoad immediata sint, unum respectu
 tamen alterius, rationem non habere **PER SE**
 causæ. Aut si partes motus cōsideremus respectu
 effectus, tū nullū fore proximū et immediatā:
 qua cōstituta parte, necesse sit effectum dein-
 cept et *in se* sequi. Sed de his copiosius *suprā*
 docui

Nulla pars
 motus antec-
 edentis causæ,
 neq; imme-
 diatæ, neq; si-
 mul est cum
 effectu.

Motus & cau-
 sa antecedens
 sunt **SIMVL**.
 Item essentia
 & causa con-
 iuncta, sunt
SIMVL.

docui. Anonymus suis quibusdā *πρὸς ἄλλους*,
 quæ sibi finxit pro re nata, frivolas rationes sibi
 perstruit: quæ nihil aliud sunt, quā paralogismi
 & Sophismata: totam de causa Continente di-
 sputationem & veritatem pervertentia. Pro me
 respondi hactenus, meamq; contra illum de-
 fendi causam. Nunc tertius est, qui similibus
 propemodum ab ipso uexatur argumentis, cui
 quoad possum & licet, suppetias feram, ut etiā
 hoc in aduersario vires suos fractas & debili-
 tates sentiat Anonymus. Obijcit is primū Mar-
 co Antonino Montisiano, quod mecū sentiens
 erret. Postea suo more, in ipsius inuehitur ar-
 gumenta, sua uerò ad cœlum usq; laudibus eue-
 hit. Montisianus, febrem putridam dicit habere
 causam coniunctā. Tamen si enim, materia ex-
 halante, remaneat nihilominus calor quidam,
 eum tamen calorem, aut non esse putridam fe-
 brim, aut duntaxat reliquias quasdam caloris
 febrilis opinatur supra, cum disputaret Anony-
 mus contra Valleriolam, febris putridæ paro-
 xysmum dixit esse pathema, & non morbum.
 Quia uidelicet simul cum putrescente humore
 incipiat, itemq; desinat, idcirco ut pathematis
 cuiusdam, & non morbi causam ipsius coniun-
 ctam esse, fatetur putrescentem humorem. Sunt
 autem hæc ipsius uerba,

Pro Marco
 Montisiano
 argumenta.

Nam

Nam cum accessio intermittentium febrium non sit, nisi humoris putridi motus, quid mirum si soluto uacuatq; humore illo, & ipsa confestim soluatur?

Si soluitur febris, exhalante prorsus uapore putrido, quid impedit, quo minus uapor talis coniuncta sit causa febris putridae? Nunc aliud dicit, & febrim relinqui, post discussionem etiam putredinis, affirmat. Viderit ergo quam sibi dicat consentanea, quando alias cum causa tolli febrim, alias sublata, nihilominus remanere eam affirmat. Febris certe interperies est calida, quae in corde primum exardescit, sed non eisdem semper causis, nec primo eodem subiecto. Causae ephemerarum & hecticarum ab effectu, quem excitarunt, sunt separabiles. Putridae causa non est separabilis, eoque differt putrida a reliquis duobus febrium generibus, autore Galeno in Methodo. Nec subiectum primum, seu *πρώτον ἀντικείμενον*, idem est. Nam primum in spiritu cordis incenditur ephemera, in humoribus putrida, in solida substantia cordis inflamatur hectica. Putridae porro paroxysmum tantisper durare, autor est Galenus in posteriore libro de Differentiis febrium, donec omnis uapor putridus exhalarit: cuius qualitate & quantitate partes & motus dissimiles paroxysmi dispensari soleant.

Cum

Cum ergo secundum Galenū, putrida, causam habeat, & cum illa eadem causa febris hæc incipiat, & desinat, quid restat aliud, quã ut eam cum febre coniunctã dicamus? Quod si posterius etiam calor quidam permaneat, exhalante putredine, & penitus profligata, ut calor quidam sit, febris tamen non erit. Aut si febris erit, profectò eam uel diariã, uel hecticam esse oportebit, quorum utrunq; dictu sit absurdissimum. Quis enim unquam ex putrida desinente fieri ephemerã dixit? Nã post duodecim horas, qui tertiana pura laborat, desinit febricitare. Si tum incipiat ephemera, ultra triginta horas febricitare oportebit tertiana breuissima laborantem. Ergo calor ille quantuluscunq;, febris non erit, sed uestigia quedã erunt & reliquie paulò antè desinentis febris. Quemadmodum imbecillitas etiam in Neutralitate conualescentiæ (ut uocant) morbus non est, ita calor ille, morbus: & febris non erit, qui post finem febris relinquitur. Non enim quod calidius æquo est, id omne pro febre habendum. Id ipsum quod dicimus, ex curationis quoq; modo est euidens. Presenti paroxysmo omnia adhibentur, ut quã primum quod putrescit, expellatur e corpore per urinas, per uentrem, per sudores, per uomitum, quoad natura tales excretiones sustinere potest.

Quare putrida causa dicitur habere eam iunctam.

Febris putrida materia exhalante nullã relinqui febrim aliam.

potest, et faciendū id quidē idoneis remedijs, cuiusmodi sunt quæ facillè subducunt humores ad meatus quibus sunt excernēdi, et nullū corpori calore cōtra naturā conciliare possunt. His enim (inquit Galenus) & causa, & febris ipsa proficari solet à corpore, τὸ μὲν ἴδιον διαφθαρμῶν ἀκρῶν ἢ καὶ τῶν ἐπιπέδων, τὸ δὲ ὑπερλοπιον, αἰσθησὶ μὲν πῶς, ἢ διὰ τὸν αἰσθητὴν ἀποφύγει, ἢ τὸν ἀποφύγει, ἢ τὸν ἀποφύγει. In putridis non tantum quod factum est, nempe presentem febrim consideramus, sed respicimus etiam ad futurū, non tantum curationem, uerum etiam cautionem illis adhibentes. Nam quoad eius fieri potest, non tantum febrim sua causa subtrahenda, sed prospiciendum ut causæ & materiæ etiam putredinis submoueantur: quod præuisionis, non curationis sit propriū, pertinēs ad causam antecedentem. Qui calidis medicamentis utitur, ait Galenus, non tantum febrim augent, uerum etiam causam febris, & futuræ putredinis materiam promouent. Ergo congruentibus medicamentis non solum presens depellitur, sed etiam futura præcauetur, quoad uidelicet putredinis causas prohibemus. Nam in factis febribus, nec amplius fientibus, tantum ad febrim & non item ad causam febris est respiciendum. Sed in habentibus causam qua possunt subinde generari, non tantum

tantum curatio ad presentem affectum, sed cautio quoque adhibenda ad profligandam causam. Ex quo par est intelligi, putridæ febris duplicem causam esse, coniunctam scilicet putredinem cum paroxismo, & Antecedentem: respectu futuræ, mixtamque curationem ipsius esse cum *προφυλακῆ*. Sic enim scribit Galenus: *ἢ μὲν δὲ ἰσχυροτέρων πυρετῶν ἢ ἐπιτοῦ ἐστὶ θανάτου, λαοδότης γενεὴ ἢ ἢ ἐπιτοῦ, ἴσθι δὲ ἐπὶ χυμοῖς οὐκ ἔσονται συμφοραῖς, ἢ ἰσχυροτέρων θανάτου ἢ τοῦ προφυλακῆς προσέδρασαν.* Aduersarius noster contendit, nullam esse febrem, quæ non ipsa per se, remota causa ipsius, possit subsistere. Quamobrem nullam esse, quæ causam habeat coniunctam. Probat id testimonio Galeni, quod affert ex libro octavo Methodi, cap. 1. idque sic interpretatur, tanquam si Galenus de toto genere febris illic loqueretur, & non de speciebus duntaxat quibusdam, quæ per se, absque causis efficiētibus & gignentibus ipsas, subsistant. Eius hæc sunt uerba, referente Anonymo:

Itaque si iam præsens febris est, sed causa quæ eam excitauit, iam desit, huc tantum eius secundæ consilium dirigetur, ut refrigeretur. Postea subiungit Anonymus: Quod igitur hic generatim de omnibus febribus affirmat Galenus, hoc de putridis etiam dixisse illum, nescit.

mo sanè mentis inficiabitur.

Parum religiose citat interdum testimonia aduersarius, et quacunq; ratione potest, ad suam illa detorquet sensum. Rationes causæ et effectuum in febribus, trifariam hoc loco partitur Galenus. Nam omnis (inquit) est uel fiens tantum, uel facta tantum, uel fiens et facta. Si fiat tantum, tum esse satis, si duntaxat prohibeatur causa. Ut si iamiam febricitaturo ephemera, propter abstinentiam cibi, præbeamus cibum:

Differentiæ
febris, quoad
causas.

qua cautione scribit Galenus, sese usum in quibusdam biliosis, ac prohibuisse quo minus febricitarent. Deinde, sunt febres factæ nonnullæ, quarum causa nulla sit amplius, quales sunt ephemera, et hectica, quæ iam penitus sunt generate. Postremo, sunt quædam fiens adhuc, et aliqua ex parte factæ, quales sunt putridæ: quarum antecedentes etiam causæ sunt, quæ tanquam fomenta futura febris, non tantum præsens febris cum putrido uapore iuncta, submoueri debet. Ephemera, et hectica, simplices sunt febres, sed putrida febris est cum putrido uapore coniuncta. Ergo secundum Anonymum, prius putredo, nempe causa amolienda: deinde febris curanda erit. Sed quæ nam illa? Nonne sine putredine omnis aut Ephemera est, aut Hectica? Quod in uniuersum do

De causa continente. 132

sum de febris non dixit Galenus: id tanquam si *καθ' ἑαυτὴν* dictū esset, usurpat aduersarius. Quod enim hoc loco scribit, pertinet duntaxat ad ephemerās, quarū illic facit mētionem. Pertinet etiā ad heclicas, quæ sunt nihil aliud, quam simplices febres, id est, febres cum nullo humore cōiunctæ: nec antecedētē, nec cōiunctā causam aliquam habentes. Etenim si humor, qui potest putrescere, causa antecedēs est putridæ, quid nō putrescens iam actū eiusdem sit cōiuncta: quādoquidem putridus humor febris ipsa esse non possit? Ex quo perspicitur, Anonymum hoc loco abusum esse testimonio Galeni, ac proximē sequenti non modō abusum fuisse, uerum etiam peruersa interpretatione corrupisse, & quodammodo adulterasse genuinam Galeni sententiam. Quanquam ex obsoleta quadam & barbarā uersione, testimonium illud citauit. Redolet enim nescio quam phrasin insuetam & putidam, quod petiitum ex libro undecimo Method. cap. 4 sic habet:

Nec fieri potest, ut febris sanetur, nisi inhibita prius putredo sit. Quare submouenda ipsius causa est, si modō putredo ipsa prior, mox post ipsam febris sanari debebit. Græca sic leguntur: *ιατρικὰ παύειν τὴν ἀνωμαλίαν τὴν ἐν τῷ αἵματι ἢ ἐν τῷ σπυγδύρι, καὶ τότε αὐτὴν ἀφαιρῆναι*

Falsa interpretatio morborū & causarū Galeni.

τα μὲν ὄντα τῆς αἰτίας. ἀκούσιον δὲ χρῆσθαι αὐ-
τίαν αὐτῆς, εἰ μάλιστα προτέρα μὲν ἢ σῆψις, ἢ ἀντι-
θετὴ πυρετὸς ἰαδὴ ἰσχυρὰ.

Horum uerborū hic est sensus: Fieri nequit
ut curetur febris, nisi curetur causa ipsius, nem-
pe putredo. Putredo etiā non penitus tolletur,
nisi causa quoq; ipsius sit profligata. Quare in
primis auferenda causa putredinis, siquidem
putredinem uolumus primum, deinde febrim
quoq; quæ propter ipsam est, tollere. Anony-
mus naturalē illum ordinē, quem habet putre-
do cum sua febre, quo causa actu, prior natu-
ra dicitur effectu, non tempore (quemadmo-
dum etiā priorem symptomate dicimus) tran-
stulit ad ordinem temporis, quo potest effectus
etiam sine causa, temporis gratia, posterior
subsistere. Sed huiusmodi effectum tempore po-
steriorē, respectu causæ suæ dicimus esse *ipsius*,
ac non simul: pro eo ut coniuncta simul est cum
suo effectu. Proinde in ephemeris primum, si
causa duret adhuc, remouendam eam consulit,
deinde febrim suis quibusdā remedijs curandam
præcipit. Sed in præsentia non dicit, post remo-
tam putredinem, curandam deinceps quoq; fe-
brim: sed in id incumbendū, ut causam putredi-
nis primum auferamus: siquidem uelimus pri-
mum putredinem sublatam, deinde etiam pro-
pter

Febris putri-
da nō est post
discussam pu-
tredinem, sed
est iuncta cum
ardesc. autē pu-
tredine.

pter putredinem excitatam, febrim extinctam
 cupiamus. Itaque non dicit, febrim *ἰσφῆς* post
 sublatā causam, extingui: quemadmodū in octa
 uo libro scripserat de Ephemera. Nam in hac
 possumus ipsam febrim per se, absq; causa, cura
 re. Sed essentia febris putridæ, ex causa: nempe
 putredine, pendet: quare nūquā ipsa separatim
 curabitur, nisi simul tēpore, aut ordme naturæ
 prius causam ipsius remoueris. Quippe talis fe
 bris non est post causam, sed propter causam in
 corpore subsistentem. Et ob id Galenus dixit,
ἐν αὐτῇ, id est, propter putredinē subsistentē fe
 brim, remotione causæ curari ipsam quoq; *ἐπὶ*
 enim cum datiuo, sæpe causam significat: sed
 Anonymus, pro uocabulis *μετὰ* uel *ἰσφῆς*, hęc
 uoculā exposuit. Etenim ut propter obstructio
 nem sequitur, tanquam symptoma, retentio fu
 liginosorum, ita quoq; putridum uaporem se
 quitur febris, ut proximam & coniunctā cau
 sam. Haud aliter præpositionem *ἐν* causalem
 usurpauit, cum loqueretur Galenus de sympto
 mate retentorum fuliginū in corpore propter
 obstructionem. *ὑπὸ τῶν χυμῶν ἢ ὑπεραξίᾳ ἀπαρ
 γάδου νόσημα οὖσα, ἐπὶ ταύτῃ δὲ σύμπτωμα ἔχοντα
 τὸ διακροῦν ἢ ἐπίσχεσις.* Sed cum sua causa si
 mul symptoma esse, ne Anonymus quidem in
 ficias (ut opinor) ibit. Paulō post, febrim post

Nō satis intel-
ligitur, quo-
modo dicat
Anonymus,
post excretio-
nē putridi hu-
moris, nihilo-
minus mane-
re febrem pu-
tridam,

excretionem putridi humoris, nihilominus
putridam censet appellandam. Quo loco, ne-
scio utrum causam antecedentem & mate-
riam putredinis (cui debetur non curatio,
sed præuisio) ipsam putredinem appellet, ip-
sam uerò putredinem febrem. Quemadmo-
dum sanguinem affluxurum, appellat san-
guinem: cum uerò qui impactus est in angu-
stijs, atque amplius non fluit, sed subsistit, non
appellat sanguinem, sed ipsam phlegmonem:
quæ absque sanguine etiam influente, ipsa per
se possit separatim subsistere. An uerò putre-
dinem coniunctam cum febre uelit intelligi,
quæ tametsi exhalarit per excretionem cor-
poris, nihilominus febris & intemperies cali-
da remaneat: prius uerba ipsius perscribā, de-
inde optionem ei dabo, ut utrocunque modo ue-
lit se intelligi à nobis, declaret.

Fol. 206. Nam si (inquit) tumor sanguineus, aut bi-
liosus dicitur is, cui non amplius affluant hu-
mores tales, quid ni febris quoq; dicatur pu-
trida, quæ propter excretionem iam sit ex-
pers putredinis?

Tametsi respondere possem, non quemli-
bet exuperantem calorem (ut aliquem etiam
post excretionem putredinis superesse conce-
damus) pro febre numerandam, ut Galenus do-

cet li.

et libro octauo Methodi, nihilominus libet
 mihi similitudine hac eadem ipsam refellere,
 qua presertim declarare conatur, posse febrim
 putridam absque putredine subsistere. Per me-
 tonymiam fortasse loquitur: libenter enim fi-
 guratis & homonymis uocabulis utitur Ano-
 nymus, ut possit effugere. Si ergo sic exponat
 mentem suam, idcirco, quia non amplius affluat
 materia putredinis, nihilominus dici & esse
 putridam, ut phlegmone est, tametsi non am-
 plius sanguis affluit. Facit hæc similitudo con-
 tra Anonymū. Sequitur enim, ut sanguis impa-
 ctus causa coniuncta est phlegmones (quod su-
 pra est demonstratum) ut eodem modo putre-
 do causa cōiuncta sit febris. Non enim dūtaxat
 ratione Antecedētis causæ sanguis est sanguis,
 nēpe quatenus influit, sed etiā quatenus iam in-
 fluxit, sanguis manet: pars nimirū phlegmones,
 non autem ipsa existens phlegmone. Idem sen-
 tiendum de putredine. Antecedens enim cau-
 sa non semper sic efficit morbum, ut ipsa in-
 teruenire aliquando tanquam coniuncta ne-
 queat. Nec si pars sit affectus, subita metamor-
 phosi desinit pars esse, & mutatur in qualita-
 tem *diuersam*. Sunt abunde satis hæc superius
 cōsūtata. Retorqueamus nunc similitudinē con-
 tra ipsum. Ergo ut sanguine, qui est impactus

Antecedens
 causa aliqua
 do permuta-
 tur in contin-
 diam

Lib. 2. de dif-
fer. febr.

in phlegmone, discusso & excreto, definit
phlegmone: ita putrido uapore seu humore ex
halante, definit etiam febris putrida, id est pa-
roxysmus putridæ finitur. Quoniã declinatio
seu *παύσις* putridæ, autore Galeno, nihil aliud
est quã *διαρροὴ τῆς σαρκὸς χυμῶν*. Quid por-
rò sunt feruētēs, quã calore nō naturali putre-
scentes humores, unã cum putrido illo calore
exhalantes? Præterea Galenus ambobus affecti-
bus, phlegmone & scilicet, & putridæ, causas
coniunctas adscribit: quibus sublatis, ipsi quo-
que affectus desinant. Quomodo igitur secun-
dum Anonymum, sublata putredine, nihilomi-
nus permanebit putrida? Perinde est atq; si di-
ceres, discusso sanguine, quo referti sunt angu-
stissimi meatus, nihilominus remanere inflam-
mationem: sed Galenus desinere dicit, probans
in libro de Optima secta, phlegmonem, & pu-
tridam febrem habere causas coniunctas, quas
cum Methodicis noster negat Anonymus. Me-
thodicorum fuit sententia, duntaxat affectus et
ἰατρῶν indicare medicamenta. Galenus, con-
tra ipsos disputans, probat in plurimis non af-
fectum, sed causam indicare, quid sit faciendum:
ut in phlegmone, sanguinem, qui sit causa, sibi
contrarium remedium indicare (& nō *ἰατρῶν*
ipsum) nempe uacuationem impacti sanguinis,
quoniam

Galenus phle-
gmonem fa-
ctam & pu-
tridam dicit
causas habere
re quæ *ἰατρῶν*
ἰατρῶν indi-
cat.

quoniā illo soluto, desinat quoq; πᾶσι (nempe calor et tumor) quod aliud quiddā indicet, nempe refrigerationē: quo appareat potiorē indicationē causae esse coniunctae, quā ipsius πᾶσι. Eandē rationē ualere scribit in putrida febre, aut quacūq; febre alia, quae causam habeat coniunctā. Verba Galeni adscribā, ne fortassis ista me fingere existimet, iā nō noster potius, quā Galeni aduersarius. ἵνα δὲ καὶ ἐν τῶν προσαγομῶν ἐνυβουθεμάτων ἐπιγινώσκῃ, ὅτι ἢ τὰ πάθη, ἀλλὰ τὰ αἰτία τῶν θρασυῶν ἐνδέχονται, τὰ γὰρ βουθεύματα ὑποναίονται ἢ τῆς γιγνομένης, ἀλλὰ τῆς ποιοῦσιν, ὡς ἢ κινήσει τῶν πλῆθει ἐναντία ἴσῃ, πᾶσι δὲ οὐδὲν ἢ εἰς φλεγμονήν, ἢ πυρίτην, ἢ αἰσθητὴν τῶν πλῆθει ὑπὸ τῆς κινήσεως, συναναίρεται καὶ τὸ γινόμενον ὑπὸ τῶν πλῆθει πᾶσι, οὐκ, ἵνα δὲ συναναίρεται τῶν ποιοῦντι τὸ πάθος, τὸ βουθεύμα τῶν πάθει ὑποναίεται ἢ. Haecenus Galenus, quem hoc loco si recuset Anonymus sequi, Methodicum esse oportebit, et dogma Galeni necesse erit ipsi prodere. Quid dico Galeni? imò Hippocratis etiam, qui morborum causas Coniunctas describit his uerbis, in libro de uetere Medicina, Δὲ δὲ δὴ πᾶσι ταῦτα αἰτία ἐκείνη ἡ γένεσις, ἢν παρὸντων μέρ, τοῖσδε τρεῖσιν ἀνάγκη γινέσθαι, μεταβαλλόντων δὲ ἐξ ἄλλων κινήσει, παύσθαι. Loquitur autem de morbis, quorum cōiunctae causae sunt humores con-

Anonymus Galeni aduersarius.

Anonymus est Methodicus, non Dogmaticus.

Alia interpre-
tatio superio-
ris similitudi-
nis.

quod non
tota
dicitur

sum non
liber
non

non
non
non

tra naturam, quibus concoctis & excretis,
morbi desinant, crudis uero ac permanenti-
bus, ipsi quoque morbi permaneant, & in uigore
suo persistant. Fortasse sic intelligi uolet suam
superiorem similitudinem. Quemadmodum di-
citur esse phlegmone, tametsi causa antecedens
ipsius nulla sit amplius (quod est secundum A-
nonymum nihil aliud, quam si dixisset, Si omni-
nino eius febris causa sit nulla, quum ipsius iudi-
cio sit immediata Antecedens) ita quoque febris
putrida poterit appellari: licet putredo, qua est
generata: sit nulla, quae nimirum remanet, ex-
halante etiam prorsus putredine. Similitudo
claudicat. Nam ut phlegmone (si desinat causa
antecedens) ob id ipsa non desinit, ita materia
putredinis si desinat influere, nihilominus fe-
bris putrida est. Sed si sanguis, qui influxit et-
iam est impactus, discutiatur, tum ut phlegmo-
ne desinit esse, ita putredo quae fluxit, si excer-
natur et diffletur, tum febris quoque putrida de-
sinet. Ex quo perspicitur, uitiosam esse similitu-
dinem Anonymi, qua non tantum nihil probet,
uerum etiam doceat se ne conferre quidem pos-
se comparanda comparandis. Attamen nimis
sum ridiculus, qui in omnia ipsius dicta inqui-
ram tam diligenter: cum saepe iam ostenderit,
ipsum non modo repugnantes ueritati & Ga-
leno,

leno, uerum etiam ipsas inter se dissentientes rationes afferre ad probandum, ut ferè nō opus sit qui refellat ipsum: cum à semetipso satis superq; cōfutetur. Sed quid uolunt sibi uerba hæc, quæ uersa pagina habet?

Fol. 207.

Reliquum igitur est, ut putrida à putredine, quæ ad cor usq; pertingit, nuncupetur.

Quòd si excreta fuligo non amplius pertingit ad cor, quomodo quæ relinquitur caliditas febris erit putrida? Ergo quòd paulò ante dixeras, id ipsum nunc negas uerum esse: fortasse seclator es Protagoræ, qui contradicentia simul uera esse posse, dixit: aut Antisthenis, qui omnino nulla esse dixit contradicentia. Adde præterea et hoc: Si absq; putredine subsistit etiã putrida, quid causa est, quòd ardor tertianæ putredine non diutius perdurat aliarum febrium inflammationibus? Ergo eius quod quero, nulla alia causa erit, quàm quòd ocysus in hac, in reliquis tardius exhalat putrida fuligo. Multa libens prætereo, ne uidear mihi indulgisse: Et quò perstringerem quàm breuissimè, quæ longis ambagibus probare conatus fuit Anonymus, tamen assequi non potuit, quo minus falsitas eorum deprehenderetur. Nunc porrò ad reliqua me conferam:

Sibi pugnantia dicit Anonymus.

Sibi pugnantia dicit Anonymus.

Metaph. li. 4.

Metaph. li. 4.

Galenus (inquit) putridæ febris causam assignat.

gnat

gnat Antecedentem, eamq; appellat putredinem. Quapropter putredo causa continens nequit dici eiusdem febris, pro eo: ut aduersarij contendunt.

Galenus li. 11. meth. ponit antecedentem causam obstructionis, humores prauos: deinde uitiosos succos illos putrescentes causam antecedentem febris esse affirmat. Sed humor uitiosus, tum scilicet quando obstruit, ut causa continens est obstructionis: ita quando sic putrescit, ut penetret ad cor usq; sumus putridus, & cum ipsius sanguine misceatur, tum sane putredinem hanc dicimus causam coniunctam febris putridae: quae nimirum differat ratio ipsius, à reliquis februm generibus. Quando fuliginosus halitus penetrans in cor, dicitur causa esse febris: tum Anonymus non causam, sed ipsam febrim esse talem habitum putridum contendit: confundens (ut alijs quoq;) causam coniunctam cum suo effectu, cum accidente substantia. Fuliginem putridam nemo ignorat esse substantiam, Febrim esse accidens, & intemperiem quandam humorum cordis, id uero Galenus dicit, & medici uno ore assentiuntur omnes. At putrida quidem

Quomodo
putredo sit
causa ante-
cedens, &
quomodo
coniuncta.

Fol. 214.

fuligo, tam non est febris ipsa, quam causa non est ipse effectus. Aut si fuligo sit febris, ipsum sese generabit aliquid: quod philosophis ualde uidetur

Putrida fuligo non est ipsa febris.

videtur absurdum esse. Fatemur et nos, putridā fuliginem esse causam Antecedentem simpliciter. Sed nihilominus ex hypothesi, facta febris putrida, causa est coniuncta: si modo differat genus febrium putridarū, à reliquis duobus generibus febrium simplicium. Suprà dixerat, tametsi exhalet putridus uapor, nihilominus calorem superstitem appellandum putridam febrim. Postea alio loco sic scribit:

Submota enim fuligine, calor ille non putridus erit, adeoq; nec febris putrida, sed potius diaria. **Fol. 214.**

Ex oppositis syllogismo coagmētato demonstrabimus, febrim, orbatā fuligine putrida, non esse orbatā fuligine putrida, id est aliquid non esse id ipsum quod sit, hoc modo: Febris, carens fuligine putrida, nihilominus est putrida. Febris carens fuligine non est putrida. Nam diaria. Ergo febris carens fuligine non est febris carens fuligine. Illud ad uocem pepererunt nobis rationes et dicta confessaq; Anonymi, ut propediem futurum sit, ut amplius requirendi non sint Medici: siquidem hoc argumento, morbos non esse morbos, demonstratum sit. Satisfactum opinor huic subtilitati Anonymi: nunc ad id quod sequitur, nos conferamus. Lapidem in uestica (quia substantia sit) Dioscorianus negat esse morbum,

Syllogismus
εἰ ἀντιθέσει
ἔστιν Ἄνωνυμο
concessio
rum.

Nihil est magis
contrarium
uero, quam de
cere ipsum non
esse ipsum.

Aliud argu-
mentum.

bum, sed causam esse morbi dicit, propter accidens quoddam, quo nimirum aliquid contra naturam eorum quæ contineri debeant intercapedine uesicæ, remorans excretionem eiusdem. Nam quicquid uesicam secundum naturam continetur, id tale esse debet, ut possit excerni. Si quid uerò sit tale, ut sui ipsius remoretur excretionem, ipsum quidem morbus erit uesicæ, eiusdem symptoma erit impedita excretio. Quocirca lapis, non quia lapis, cum remouetur sui ipsius excretionem, sed quia supra numerum aliquid sit eorum, quæ contineri debent uesicæ, pro morbo habendus. Ex quo par est intelligi, morbum hunc uesicæ quandam *diabrois* esse, ratione hac, qua continens lapidem uesicæ, numero non naturali contentorum dicitur laborare. Lapis igitur, non ipse per se affectus est, sed causa ut talis affectus, qui definitur numero contra naturam, uesicæ insit. Verum Anonymus numerum non putat esse accidens, nec discrepare censet numerum à rebus numeratis. Idcirco morbos dicit esse substantias, quanquam Galenus & Aristoteles istud minime dicunt. Nam ut genus, ita quoque species omnes morborum, sunt accidentia, ut Numerus, figura, magnitudo, et reliquæ differentiæ: quibus ad genus morbi, nempe ad *diabrois* contra naturam additis,

Anonymus
Numerum nō
putat esse ac-
cidens.

spe

De causa continente. 143

species morborum finiuntur. Et quanquam uocula ille sunt diuersorum generum & predicamentorum, nihilominus quia rationem habent differentiarum, sub uno genere diatheseos species illæ morborum omnes subiectæ erunt. Nam ut species naturæ sequuntur differentiarum, ita differentie naturam sequuntur generis: quæ ignorans Anonymus, non est mirum, si tantopere doctissimum contemnat Aristotelem, cum tamen nihilominus uelit, se ualde acutum disputatorem in hac controuersia haberi. Sed de his dictum in Comentario nostro in sextum Topicorum satis, quæ satius sit didicisse & intelligere, quam ut aduersarius facit, contemnere. Deum immortalem quam putidè postea respondet Montisiano, hoc argumento demonstranti, morbum non esse substantiam, sed affectum & qualitatem?

Fol. 222.

Nam si, inquit Montisianus, sanitas est *substantia* & qualitas, morbus quoque erit qualitas. Sub eodem enim genere contraria sunt. Illud argumentum sic refellitur ab aduersario. Quare Montisiano, ait, ita potius dicendum erat: Si morbus est affectus, sanitatem quoque affectum esse necessum est. Quum itaque affectus sit genus ad sanitatem & morbum, ideo non in substantiæ, sed in Relationis genere, seu categoriæ

Aliud argumentum.

ria illa (ut supra dictum est) collocamus.

Huic paralogismo supra nos respondimus, ne merentur ineptæ rationes, ut eis respondeatur sæpius. Postea addit quædam, quæ nihil faciunt ad rem: & nihil uel probantia uel infirmitia, summā per se habēt absurditatem. Multa deinde mouet Anonymus, mirumq; in modum sategit, ut lapidem in uesica per se, quatenus substantia sit, morbū esse probet: in quo tamen nō

Aliud. plus promouet, quā si (ut dicitur) Sisyphi saxum susq; deq; uersaret. Reprehendit deinde Montisianum, affirmantem sub appellatione antecedentis causæ, Galenum complexum etiā causam continentem fuisse. Nos initio ostendimus, Ciceronem causam hāc appellare efficienter antecedentem. Quin Galenus etiā in ipsa obstructione, contentum humorem, causam appellat: nec morbum ipsum esse dicit, aut obstructionem ipsam. Atq; idem, sinam nasi figuram, obstructionis narium causam appellat antecedentem: non alia ratione, quā qua est efficienter Antecedēs, & quatenus iamā obstructionē facit. Nam resima figura nasi, ipsa per se morbi non est: sed quatenus est coniuncta cum obstructione, morbi causa est, uel antecedēs, quo ad ipsa nondum est: sed generatur obstructio. Paradoxon deinde quoddā sequitur, quo affirmat:

Omniem

Gale. lib. 1. de
differen. mor
borum.

Omnem calorem, qui præter naturam in corpore sit, febrem esse, si modò accensus permansit; sit. Fol. 144.

Abhorret sententiã hæc prorsus à definitione Febris, & à Galeni item decretis, qui calorem qualemcumq; & quantumcumq; in corpore, si non afficiatur etiam cor, negat febrem appellandã. Nec est quòd se defendat loco quodam, qui est in libro 8. Methodi, ubi Galenus calorem sic auctũ, ut impediãt actionẽ, uidetur nominare Febrim. Mens enim & propositũ illud Galeni non est, ut sentiat quamlibet exuperantiã caloris impediẽtem actionẽ, esse febrem. Sed febrem dicit esse ex genere istius exuperantiã, ut non necesse sit, si talis sit exuperantiã, propterea febrem quoq; esse. Eodem errore dicitur & subijcitur illud quoq;, nempe ab Auicenna febrem non ritẽ definitam, quando dicat omnem in corde accendi: Aliud.

Hinc (inquit) palàm fit, non omnem febris calorem in corde accendi, adeoq; Auicennã definitionem, qua ait, Febrem esse calorem in corde accensum, non esse bonam & legitimam. Fol. 124.

Enimuerò calor quantumcumq;, si accendatur sine cordi, inflammatione & aestu, Febris haud erit: idq; Galenus ipsum sua definitione febri, quod Auicenna, asserit, eodem modo fit. Aliucenna loquitur de ior.

mali causa fe-
bris non effi-
ciente.

Febris *wpw*
ra dicitur,
tota quibus di-
stinguuntur ge-
nera febrium.

Montisianus
sua hypothe-
sin constantius
tuetur de pri-
mo subiecto
febris, quam
Anonymus.

niens febrim scilicet. Nam quid illud aliud est,
quam quod Auicenna dixit, *ἡ ψυχὴ ἐν τῷ καρ-*
δίᾳ ὑπερθερμῆς τῆς γινώσκουσας? Nequit ge-
nus febris aliter definiri, quam suo proprio
subiecto, quod nimirum est cor, cuius substan-
tiam constituunt tria hæc ab Hippocrate cele-
brata, Continens primum, solida substantia, de-
inde genera duo Contentorum, quorum unum
sit appellatum *ἐπιτομή*, alterum uero *ἰσχυ-*
ρὸν, sanguis scilicet, & spiritus. Proinde fe-
brim morbum esse constat, & quia morbus, ani-
matæ cuidam parti inesse oportet. Ob hæc cau-
sam censent nonnulli, ardorem humorum & spi-
rituum in corde, febrim non esse nominandam,
quia scilicet partes non sint animatæ: & ob id
numerandas potius pro causis febrium, si con-
tra naturam incalescant contenta. Montisianus
suis inseruit hypothesisibus, constantiusq; eas
quam Anonymus tuetur. Nam de subiecto fe-
bris non idem semper aduersarius sentit, cum
aliquando fuliginem ipsam, putridam febrim esse
dicat: aliquando extra cor particularem quan-
dam febrim esse uaticinetur. Sed de his postea
uidebimus. Sic argumentatur Montisianus: In-
temperies calida in contentis cordis, non est
febris. Quia contenta animata non sunt, quippe
solide partes duntaxat uidentur animatæ. Ergo
calor

calor, quo solidum cordis corpus afficitur, febris ipsa erit, & morbus. Sed ille calor numero idem non est cum calore in Contentis: quoniam accidens de subiecto in subiectum migrare nequit, nec ullum *quod est* est, ut aliorum transferatur. Quare calor contentorum cum febris non sit, oportebit ipsum causam esse febris, & illam quidem proximam & coniunctam. Anonymus hypothesebus his adstipulatur, sed cōcessis praeiis, rite & dialecticè cōpositis, nihilominus conclusionem, quae causam continentem astruit, non uult concedere, sed suo quodam modo hanc interpretatur. Intemperiem calidam dicit esse in contentis, quae nimirum hoc calore contra naturam sint affecta, sintq; tanquam basis febris. Et quia sint principium febris, non quia morbo praedita, posse morbida dici arbitratur. Deinde, quando contenta sic contra naturam affecta, solida afficiant sua intemperie, tum esse reuera febrim huiusmodi intemperiem contentorum, sed tamē particularem. Dicat & respondeat Anonymus mihi, quomodo principium febris possit reuera esse febris, nempe causa quomodo possit esse effectus? Aut si reuera febris est intemperies haec contentorum, qua nam ratione eam appellet particularem? Nam quod per synecdo-

Expositio Anonymi formati causae febris, & ipsius primi subiecti.

chen dicitur, nequaquam reuera tale dici potest. Nec ut tota & perfecta species est febris, ita pars quoq; ipsius, nempe particularis febris esse poterit. Species enim quaelibet est, ut numerus, quae ubicunq; est, ibi tota est: & ut pars hominis, non est homo, ita nec pars febris habere potest febris appellationem, ac dici particularis febris. Quis unquam huiusmodi monstrosis uocibus in tractatione febrium est usus, ut diceret particularem febrim, & uniuersalem febrim? Pallio forsitan particularis febris causam coniuncta uult uestire, ne agnoscat. Pro morbo enim quodam conatur eam, non pro causa uenditare. Si per synecdochen febrim dicantur affici contenta, non erunt per se pro morbidis & febrientibus habenda, sed pro causa febrientium solidorum. Aut si intemperies illorum reuera febris est, eademq; communicetur etiam solidis, & in primis cordi: sequitur, ut intemperies calida solidarum, reuera febris non sit. Quonia ut alia omnia *ἰσχυρὰ*, ita morbum quoq; quid uere sint, *τὸ ἰσχυρὸν ἄλλοις*, autore Aristotele, finire & demonstrare solemus. Aut si calor ille in solidis partibus sit reuera febris, hac ratione, qua sit & dicatur idem numero cum illo calore qui sit in contentis, tum sequitur idem numero accidens de subiecto migrare
in sub-

in subiectū, & duo ad numerū esse unum. Aut si duæ sint numero reuera febres, cū sint specie discrepantia *ἡ ἑτέρα ἀκρίτως*, necesse erit putridam omnem, atq; etiam ephemeram compositam esse febrim, semperq; duæ reuera erunt febres, Vna in contentis, altera in solidis. Aut si composita non erit, si reuera febris sit in continentibus, in contentis scilicet non erit: & si fuerit in cōtentis, tum reuera non erit in continentibus. Montisianus febris subiectū duntaxat solida esse dicit, quia animata, in cōtētis febrim non esse, sed causam febris: nempe intempericē, quæ solidas partes febrī inflammet, tanquam causa cōiuncta febris. Anonymus intemperiem contentorum calidam, non causam tantum, sed morbum etiam esse dicit, sed particularem morbum & febrim: quod quale sit, intelligere non possum. Hac enim ratione febris integra quædam erit chimera, id est simplex febris, & tamen ex alijs febribus composita, quæ ratio & disputatio ipsius tota est *ἡ διαφορὰ τῆς ἀπλοῦς*, argumenta *ἡ ἐν τῇ ἀπλοῦς ἀπὸ τῆς ἀπλοῦς, ἡ ἐν τῇ ἀπλοῦς ἀπὸ τῆς ἀπλοῦς*, *ἡ ἐν τῇ ἀπλοῦς ἀπὸ τῆς ἀπλοῦς*. Si ergo hæc reuera febris est et particularis, quæ est in contentis: sequitur, ut continentium quoq; reuera sit, & uniuersalis quidem febris. Qua ratione, duæ constituuntur febres, quæ aut numero dif-

Febris secundum Anonymum, est chimera quædam.

crepent, aut una ad numerum, sit in duobus numero discrepantibus subiectis, quæ tanquam ab surda Montisianus fugit, consentanea enim uult dicere. Sed Anonymus, quam belle congruant inter se rationes, non considerat, ac ne uerisimilia quidem respicit, aperte falsa connectens falsis, ut ne in his quidem tutum habeat receptum quo possit sese uerisimilitudine quadam occultare. Supra dixerat, Intemperiem in contentis, reuera febrim esse. Nunc non esse febrim, sed causam febris eius, quæ reuera sit febris. Sic enim scribit:

Fol. 252. Non est igitur calor ille, Febris, respectu materię in qua consistit, sed respectu particule in qua accenditur febris, & cuius actiones lædit.

Ergo autore aduersario, cõtenta, non quia subiecta sunt caloris (qui est febris) sed quia subijciuntur causæ febris, ad rationem febris pertinebunt? Nam si intemperies in contentis, non est ipsa febris, eaq; nihilominus impedit actionem continentium partium, morbum scilicet quædam interuenire oportebit, quem non alium esse cõstat, quàm intemperie solidis communicatam propter contagionem contentorũ. Quocirca in contentis calida intemperies, nec febris erit, nec particularis febris: sed subijciẽtur dum:

sicut duntaxat causæ febris, quod Montisiano
 propter hypothesas consentaneū uidetur: quas
 cum Anonymus etiam approbet, nō uideo qua
 ratione ei cōclusio eadem possit displicere. Ego
 quidē his omnibus nihil absurdius, nihil incon-
 stantius dici, aut scribi unquam legi, uel audi-
 ui: ita dum uult omnia ad suas hypothesas reuo-
 care, nullum in sua disputatione patitur locum
 esse ueritati. Quonia uerō uterq; non satis ex-
 planat febris subiectum proprium, quid nobis
 de eo uideatur, planū faciemus: ut inde perspi-
 ci possit, putridam fuliginem per se causam an-
 tecedentem esse febris putridæ, sed ex hypothesi
 coniunctam esse: sanguinem uerō in corde
 istius febris, quemadmodū sit ephe-
 meræ spiritus, et hecticæ solida caro cordis.
 Morbus est habitus cōtra naturā, quo primum
 impeditur energia naturalis. Ceterum, ut sit
 expedita energia corporis animati, non solum
 agens corpus, sed etiam patiens secundum na-
 turam affectum, id est, sanum esse oportebit.
 Quod si ambo sana, etiam ambo morbida esse
 poterūt. Quis ignorat à Galeno, etiam ab Ari-
 stotele, morbidū sanguinē dici? quis non intelli-
 git, propter spiritū deficientē, sepe languesce-
 re uires solidarum partium, quæ sint nutrimen-
 tis et medicamentis reficiendæ? Ergo si non in

Autoris sen-
 tentia de pri-
 mo subiecto
 febris putri-
 dæ.

In contentis
 etiam sanita-
 tem inesse o-
 stendit.

continentibus & solidis duntaxat est causa, ut corpus suas energias exerceat, uerum etiam in contentis, quid uetat, quo minus sanguine ^{et pro-} ⁷⁰⁹ ^{Auulij} putrida dicamus, & ephemeræ sibi ritū. Quod si nō faciamus, necesse erit omnem febrim hecticam esse: si morbus, seu febris, tantum est in solidis. Contagionem porro hanc caloris, qua solidae partes etiam afficiuntur à febribus contentorum, febrim non esse dicimus, sed intemperiem calidam quandam, & imbecillitatem: præterea quæ proueniat ex sympathia febris, quæ, finita quoque febrī, permaneat, ad Neutralitatem cōalescentiæ, non sub morbum referenda. Febris autem propriū symptoma est impedire actiones, quæ secundum naturam corporis exercentur, cum propter calorem cordis non naturalem, nec contenta pati, nec continentia agere secundum naturam, & præstare suas energias possint. Reuertamur nunc ad institutum nostrum. Montisianus putridam fuliginem, sanguini cordis admixtam, febris causam coniunctam esse dicit. Quoniam uerò calor & intemperies in contentis morbus & febris non sit, cum ex numero scilicet non sint animatorum, idcirco inflammata hoc modo contenta, numeranda esse pro causa febris censeat. Nos febrim in sanguine, ut ^{et pro-} ^{Auulij}

Auicenna, ostendimus inesse, quatenus sit putrida. Anonymus nunc hoc, nunc aliud dicit, & particularem quandam & uniuersalem fingit febrim, & sanguinem febrim pati, & item non pati, sed solidas partes, & (quod omnium absurdissimum est) fuliginem putridam, pronūciat interdum ipsammet esse febrim, ad hunc scribens modum:

Ut hinc omnibus perspicuum euadat, fuliginē non causæ, sed morbi potius rationē, nempe putridæ febris habere.

Non sentit Anonymus fuliginem hanc, neq; subiectum primum esse febris, neq; ipsam esse febrim. Nam subiecta prima, secundū Hippocratem, tantum sunt tria: fuligo autem, cum sit substantia: sed febris, cum sit accidēs: fieri nequit, ut fuligo sit ipsa febris. Quid ergo aliud esse potest, quàm causa cum febre coniuncta? quandoquidem omne aut causam, aut effectum esse oporteat: Secundum peccatum est, quòd putrescentem humorem, extra cor in particula quadam, immediatam causam febris appellat: cum calor tamen neq; febris sit, neq; etiam causa febris, nisi fuligines sanguini cordis sese admisceant. Hunc ipse calorem particule, obsessæ à calore putrido, particularem nominat febrim: cum tamen Galenus & Auicenna longè aliter

Fol. 214.

Fuligo neque subiectum febris est (quia sunt tantū tria secundū Hippoc.) neq; forma ipsa febris. Ergo ex necessitate erit causa coniuncta.

febrim finierint, & omnino aliud sit continere in se principium febris, & aliud, includere particularem febrim. Quippe principium febris non est febris, ut principium lineæ non est lineæ: sed particularis febris, & ipsa febris est, quemadmodum uniuersalis, ut particularis lineæ, tam est lineæ, quam tota ipsa: quod ipsum tamen falsissimum esse, definitio febris à Galeno proposita, & repetita postea ab Auicenna, declarat. Sed aduersarium audiamus, tanquam ex tripode oraculum illud proferentem:

Omnis calor qui præter naturam in corpore est, febris existit, si modo iam accensus & permanens est.

Num si accenditur calor aliquis in parte quadam, febris erit, etiam si cor non attingat? Non opinor. Sed necesse erit id Anonymo sateri, siquidem fuligo ipsa est febris quæ putrescit: ergo ubicunq; erit, ibi febrim quoq; esse oportet.

Qui sit autem ut putredinem & fuliginem hanc, dicat ipsam esse febrim? quia si mordicus istud non teneat, cogetur eam sateri causam esse febris, quod non uult: alterum quod uult, nulla ratione potest defendere. Alio loco dicit, calorem in putrido humore, febrim esse. Quomodo ergo putridus uapor erit febris ipsa (quod antea dixerat) cum idem non sint intemperies & sub.

Tergierfa-
 rio Anonymi
 reprehenditur.

et subiectum? Aut quomodo *πρῶτον Ἀνώνυμῳ* febris est humor, qui ex numero trium illorum non sit priuatorum subiectorum: de quibus dictum est supra? id uerò se Galeni exemplo fecisse testatur, sic scribens:

Fol. 243. 1

Præterea si dixi, calorem in putrescente materia accensum esse febrem, id Galeni exemplo feci, qui lib. 1. de Differen. febriū, cap. 1. essentiā febris calorem esse præter naturam, eumq; in materia consistere scribat.

Fol. 243.

Verūtamen (mi Anonyme) nō sequitur, intemperatus calor est in putrido humore, ergo febris est ille calor. Nam calor ille non est febris, sed est causa febris: et tui p̄se, cum alijs quibusdam, fatearis, morbi aut febris subiectum esse nullum, nisi animatum corpus. Proinde quod ego nunc dico, id paulo post, adducta autoritate ex Methodo, probat quoq; aduersarius: siquidem Galenum ait scribere,

Fol. 243.
in principio
et tunc
et tunc

Particulam, in qua sit putridus humor, principium febris continere.

Concedo principium, id est, causam antecedentem febris in particula contineri, sed non febrem: quoniam principium febris, nō est febris, ut supra diximus. Anonymus principium febris, per metalepsin, particularem febrem interpretatur: sed interpretatio hæc, definitioni

et sens.

et sententia Galeni prorsus aduersatur, qua febrim omnem dicit, ratione cordis, inflamari et exardescere, ut nulla omnino possit esse particularis. Quis uero non miretur Anonymum dicentem, calorem in putrido humore esse febrim, in contentis non esse febrim, sed particularem febrim, et sanguinem illum esse morbidum, et non aegrotantem? Quod si sanguis, in-

Fol. 250.

Contentit ergo cum Montisiano.

flammatus putredine, non aegrotat, et tamen est morbidus, nulla ratione alia erit morbidus quam qua conciliat morbum solidis, quemadmodum causas coniunctas etiam dicimus morbidas, uel morbosas, non quia aegrotent, sed quia sint morbificae. Idem cum dicat Montisianus, quid erat quod eum tantopere reprehenderes tecum sentientem? Sic tu scriptum reliquisti, nempe idem quod ille, cum quo litigas.

Et haec ipsa contenta, morbosa aliquando dicitur, non quod ipsa laborent morbo, sed quod in partibus ipsa continentibus, morbos excitent.

Excusamus subtilitatem, aut potius sutilitatem Anonymi. Veretur, ne si contenta ipsa morbida neget, cogatur fateri febris putridae causam esse continentem quandam, quae tamen ipsa morbus non sit. Semper enim id contendit, ut causas coniunctas morborum doceat, aut ipsas esse mor-

se morbos, aut morbo præditas: cuius tamen gratia morbi, non dicantur ipse ægrotare. Primum, si per synecdochen dicat contenta morbosa esse, quia scilicet faciant morbum, facile id ei (ut dictum est) concesserit Montisianus. Si quidem omnia *συνεκδοχὴ ἀέρια*, hoc modo dici possunt morbosa uel morbida. Sin uerò morbosa appellat, quia sint ipsamet subiecta morbo, non uideo qua fronte possit dicere Anonymus, quòd non ægrotent: sic morbida. Sic autem scribit:

Recte in spiritibus & humoribus febris, tanquam in subiecto consistere dicuntur, licet ipsi non ægrotent. Fol. 251.

Ergo dicuntur morbida subiecta hæc, non quia ægrotat, sed quia morbifica, qua ratione causas coniunctas etiam dicimus morbidas. Et quamuis uelit uideri aduersari Montisiano, tamen idem perpetuò dicit: ut quando scribit ad hunc modum:

Non est igitur calor ille (qui est in contentis) febris, respectu materiæ in qua consistit, sed respectu partiæ in qua accenditur, & cuius actiones lædit. Fol. 252.

Sequitur igitur, ut contenta inflamata causa coniuncta sint febris, cum uidelicet ipsius effectrix sint causa, nec eiusdem subiectū esse possint. Et

fiunt. Et sunt quidem pars febris putridæ, ut uisum est Montifiano: sed non sunt particularis febris, ut fingit Anonymus. Nulla Empusa tam instabilis, nullus tam uersatilis est Vertumnus, quam noster est Anonymus, cum mutat sese uaria in miracula rerum et rationum, ne deprehendatur: et tamē deprehenditur in omnibus, nec ueritati, nec sibi ipsi cōsentanea proferens.

αὐτὸς γὰρ ἰδίῳ δμοίῳ τῶν δόλων, ἕταν μὲν ἐν ὑγιῶσι λεγῶσι, Σοφιστὰὶ γὰρ ὡσπερ Γάλλωσσι παροῖσι, τοῖς δικασταῖς ὁμοίῳ ἐπ' αὐτοφώρῳ λατρεῖται μὲν, καὶ ἐκπλαγῆντες, ὁ μὲν ἰστώπνοσιν, ὁ δ' αὖ ἀσχημῶς ψεύδεται, Paulò post, ἕπ' αὐτῆς τ' ἀδυσθέας ἴσταν, καὶ αὐτῶσσι, μετὶ σεντῖ, ἔσ' contenta omnino per se febris affici pronunciat.

An non (inquit) idem est ille calor, quē à corde deferunt spiritus et humores? Maxime igitur in illis, tāquam in subiecto hēret. Imò calor ille, qui ē corde per arterias cum spiritu profluit, reuera febris existit, quòd ē fonte caloris natiui, iam in igneum mutati, promānet: ideoq; earum partium omnium, ad quas per arterias et uenas defertur, actiones lædit.

Deinde nihilominus negat, energiã naturalem contentorum lædi, quarum tamen intemperiem calidam uerè dici febrim concesserat. Ergo reuera

ergo reuera

go reuera febris in contentis non erit, sed duntaxat causa. Morbus enim eius, in quo inest, energiam solet impedire. Quod si intemperies hec febris est, & dicitur, tantum respectu solidarum, eadem scilicet intemperies ad numerum non erit in diuersis subiectis: presertim cum in uno, habeat rationem cause: in altero, rationem habeat morbi. Itaque falsum est, quod non multo post Anonymus subiicit, sic scribens:

Nam idem est calor, qui cum spiritibus per arterias ad omnia membra defertur, & qui eorundem actiones labefactat, nempe is qui in corde in igneum fuit mutatus.

Ego uero illum nec numero, nec specie eundem esse dico. Nam contenta, & continentia, cum differant numero, unum ad numerum calorem habere non possunt. Deinde, cum calor contentorum sit febris, calor continentium non sit febris, sed per *συμπάθεια* caloris affectio *κατὰ φύσιν* quedam, specie differant necesse est *ἴδιον* hec in dissimilibus subiectis, quorum alterum rationem habeat febris, alterum non habeat. Et ut calor heclicæ febris specie differt à calore putridæ, ita calor putridæ differt ab eo calore, quem efficit in solidis, qui febris non est: sed *κατὰ φύσιν* affectio quedam, seu *ἴδιον*, nempe siens quidam contra naturam calor, non autem

Qualis calor
sit qui continetur
nennibus cō-
municatur à
cōtinentis fe-
bri affectis.

Obiectionis
cuiusdam so-
luto.

Feb. im nō est
se wādyma,
seu iēvōiē.

autem factus seu perfectus. Hæc wādym subtilius
omnino distinguunt physici, quam dialectici:
quippe considerant omnia *se wādym*, & re-
spectu subiectorum species & genera wādym
definiunt. Cupio igitur audire ex Anonymo,
quo nam pacto eundem contentorum & con-
tinentium dicat esse calorem, seu intemperiem?
Forsan unum esse dicet, quia agentis & patien-
tis est energia ad numerum una, ut docet Ari-
stoteles libro secūdo Physicorum. Sed energia
caloris, contra naturam habentis, non est affe-
ctus, uel morbus, sed symptoma quoddā: quo,
cum ipse sanguis dicitur moueri atq; alterari,
tum afficere etiam contra naturam partes fini-
timas potest, ut propter contagionē hanc præ-
stare suas actiones minus ualeant. Ergo quate-
nus idem ad numerum quiddam est in calore, id
non ad ipsum, quatenus *diādym* est: sed ad e-
nergiā ipsius pertinebit, quæ wādym non est,
sed symptoma wādym, ut nunc est demonstratū.
Etenim energia una est ad numerum, partici-
pans rationibus tamen duabus, à rebus scilicet
ad numerum differentibus: à quarum una sor-
titur appellationem actionis, ab altera passio-
nis: quæ symptomatibus uocabulo, non morbis
quadrant. Quo circa wādym non est febris, sed
qualitas quædam absoluta, cuiusmodi una in
duobus

duobus numero discrepantibus subiectis nequit inesse. Ex quo sequitur, ut ne intemperies quidem febris, una ad numerum in duobus inesse queat subiectis, ut Anonymi fert opinio. Quare uniuscuiusque febris suum erit subiectum, quæ cum sint genere tria, febrium quoque tria genera esse oportebit: quorum omnium genus idem sit, nempe inflammatio caloris cordis contra naturam: quæ ut Galeni scriptis consentaneè dicitur, ita multum ab his, quæ disputat Anonymus discedere uidentur. Sed de his dictum satis. Superest quartus antagonistes Ingrassias, cuius quædam duntaxat tractabuntur argumenta, quoniam plethorice; supra fuit responsum. Tumorem morbum esse dicit aliàs fientem, ut qui plethorica hypothesis subsistat. Item factum, qui ipse per se, absque hypothesis plethorica consistat. Rectè reprehendit Ingrassias aduersarium negantem fientem morbum (quem nos aliàs *νόσος* appellamus) speciem esse morbi. Nam esse, superius à nobis fuit demonstratum. Mirum est autem, his morbis detrahere symptomata Anonymum, quæ tamen apertissimè eis adscribit Galenus in libro contra Iulianum, quæ breuitatis gratia in presentia nolo commemorari. Verba hæc sunt Anonymi:

Ut igitur ad rationem ipsam, quam attulit In

Fol. 168.

L

Defectio quæ
ti Antagonis
tæ, nempe in
gratitæ.

grasias ueniamus: uerum est quod ait, tumores præter naturã lædentes actionem, esse morbos. Verum itidem, quòd redundantia humorum sit tumorum causa. Verum deniq; est, quòd ubi humores increfant, tumores quoq; increfant. Falsum autem quòd ijs decrescantibus, aut prorsus ablatis, tumores etiam decrefant, & auferantur.

At id quod tu falsum esse dicis, id uerum esse Galenus affirmat in libro contra Iulianum sic scribens: Πολλὰ μὲν εἰς αὐτὸν ἐπὶ τῆς λευκώσεως τῆς πλεθῆτος ἰκασίαν, παραχρῆμα τὸς ἀσθενέας ὑγιαίνει. Et paulò superius, Διδάσκου ἐν τοῖς ὑπομνήμασι ὅτι ὁ σπασμὸς ἴσως, καὶ τρέμει, ὅτι φλεγμονὴ διὰ πάντας, ἐρροίπιδας τὲ, καὶ τὸ λευκώμεθρον ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν διδόμεθα, καὶ πρὸς τὸ τοῖς ἴατροις τὴν πᾶσιν περὶ τῆς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἔχοντα, ἔτις λευκώσεως τὸ πλεθῆτος, ἀντίκα τὸ μέγιστον εἰς τὸ λευκώμεθρον ἰκασίαν. Postea subiicit, se abhorrere ab usu uocabuli στωικῆς αἰτίας, propter Stoicos, qui perperã eã sint cõmenti in omnib. rebus inesse. De qua nos copiose scripsimus olim, quæ extat inter physicos nostros libros ab Heruagio excusos. Cæterũ se in hac sententiã esse Galenus ostendit, quòd nimirũ quædã simpliciter sint ἴσως, quorũ causa scilicet cõtines sit nulla, nonnulla autem non simpliciter, sed cum causa qua

data

nam in subiecto subsistentia, quibus presenti-
 bus ipsa quoq; $\pi\acute{\alpha}\delta\upsilon$ adsint, sublatis uerò, ipsa
 quoq; $\pi\acute{\alpha}\delta\upsilon$ euanesçat. Ut uerbi gratia: Simplex
 intemperies calida, sine causa subsistit. Sed com-
 posita quædam est inflammatio, & causam ha-
 bet humorem quendam, ut phlegmone, ut eri-
 sypelas. In priore, penes $\pi\acute{\alpha}\delta\upsilon$ est indicatio cu-
 rationis: in posteriore, penes coniunctam cau-
 sam $\pi\acute{\alpha}\delta\upsilon$ est. Aristoteles huiusmodi $\acute{\alpha}\epsilon\tau\iota\alpha$ uocat
 $\iota\mu\delta\gamma\omega\alpha$, sed Galenus $\pi\acute{\alpha}\delta\upsilon$ talia, $\gamma\iota\upsilon\delta\mu\omega\alpha$ nomi-
 na: cum quicquid causam habet, non simplici-
 ter esse, sed alio esse, id est, $\gamma\iota\upsilon\delta\mu\omega\alpha$ dica-
 tur. Sic Plato in Timæo, res naturales om-
 nes uocat FIENTES & $\gamma\iota\upsilon\delta\mu\omega\alpha$, non quia
 semper moueantur, sed quia non sint simplici-
 ter $\iota\upsilon\tau\alpha$, uerum composita, causamq; habentia
 sue essentia, nempe materiam & formam: qua
 ratione non dicuntur composita simpliciter es-
 se, ut principia que nunquam fiunt, sed sem-
 per sunt. Sed aliàs in naturalibus rebus simpli-
 citer dicuntur $\iota\upsilon\tau\alpha$, que materia & forma nul-
 lius alterius interuentu causæ subsistunt. Fien-
 tia autem dicuntur, quorū aut motus causa est
 aliqua, aut essentia, ut FIENS hoc loco nihil a-
 liud significet, quàm $\pi\acute{\alpha}\delta\upsilon$ esse in subiecta quò-
 dam cum causa, ut inflammatio in carne, sed cum
 sanguine, aut inflammatio, unius causa sit flauis

$\gamma\iota\upsilon\delta\mu\omega\alpha$
 & fiens dici-
 tur aliquando
 quod causam
 essentia suam
 habet, expecta
 motionis.

bilis, quæ nimirum inflammationes propter causas coniunctas specie inter se differunt. Galenus itaq; inflammationis quæ simpliciter dicitur esse, causam esse negat *αυτινός*. Sed eius quæ causam habeat, ac non simpliciter sit, sed propter aliud subsistat, causam fore esse

Causam coniunctam esse, affirmat Galenus.

αυτινός, qua sublata morbus quoq; desinat. Esse uero *αυτινός αϊτιος* multorum affectuum, docuisse se ostendit in libris, ubi tradiderit causas symptomatum, & in libro de tumoribus contra naturam. Et tamen illud *αυτινός* neq; intelligere, neq; inuenire in his libris noster Anonymus potuit hactenus, quod ego

Aduersus Iulianum.

nunc ei quale sit exemplis Galenicis declarabo. Sæpe, inquit, ostendimus in libris de causis symptomatum, & in libro de tumoribus contra naturam, quod spasmus interdum, & tremor, sed phlegmone semper, item Erysipelas, & quod à recentioribus medicis appellatur Cedemâ, coniunctum habeant humorē, & præterea omnia alia *πλεθρῶν*, quæ plethoricâ habet hypothesin, si quis uacuet *πλεθρῶν*, statim pristinae sanitati particulam restitui. Quidam, inquit, spasmus, & quidam tremor, soluuntur sublata plenitudine qua fiebant. Spasmodum ex repletione, item tremorem, nemo nescit uacuantibus humores, et discutientibus curari. Eum uero spasmus,

mum, cuius πλῆθος causa non sit, sed siccitas (quia simplex est intemperies) causa coniuncta carere est evidens. At omnis phlegmone, inquit, πλῆθος pro causa habet, item quoduis erysipelas, ac præterea Oedema, qui affectus omnes desinunt, humoribus quibus creatur discussis. Deniq; etiam affectus omnes, qui plethoricam habet hypothesin, causa, nempe plethora sublata, statim evanescent: ut omnino appareat secundum Galenum aliud esse inflammationem, et aliud sanguinem, aut bilem efficientem huiusmodi inflammationem: quos humores, etiam ipse Galenus subinde non recuset appellare συνειρησάσ αιτίας, sed nõ more Stoicorum.

Contra Iulianum.

Sic enim scribit, ἵνα μὴ τῶν αἰτίων εἶναι καλεῖσθαι συγγρημῶν, ἃ μὰ δὲ ἰσὰ τῶν ἀπλῶς ὄντων ἴσῃ, ἀλλὰ τὸ εἶναι τῶν γίνεσθαι τὸ εἶναι λεκθῆναι.

Quid igitur est Anonyme, quod tu tantopere nos prohibes ab usu istius uocabuli, quo etiam ipse usus sit Galenus, atq; eius rem significatam in morbis planissime exposuerit, quam tu unã cum Methodicis, ut supra ostendi, temerè negas? Illi enim duntaxat πλῆθος remedium indicare dixerunt: sed Galenus noster in hoc genere morborum, quo fiat aliquid, aut sit propter causam, non πλῆθος, sed causam indicatricem affirmat. ἵνα δὲ ἐν τῶν πρῶτα γομῶν ποσὴν μᾶλλον

ἐπιγινώσκου, ὅτι ἢ τὰ πάθη, ἀλλὰ τὰ αἰτία πῶς ἴσται
 πείσῃ ἐνδείκνυται, τὰ γὰρ βουθήματα ὑπεκκτιῶται
 ἢ τοῖς γινόμενοις, ἀλλὰ τοῖς ποιεῖν, ὡς ἢ ἕνεκα
 τῶν πλῆθει ἐναντία ἴσται, πάθη δ' ἐνδείκνυται οἷον φλεγ-
 μονῆ, ἢ πυρετῶν ἀναίροντων δὲ τῶν πλῆθει ὑπὸ τῆς
 κρούσεως, συναναρῶται καὶ τὸ γινόμενον ὑπὸ πλῆ-
 θους πάθη. Quæ cum per se manifesta sunt, ta-
 men superioribus ex Galeno recitatis consensu
 nea, ut qui iam causam coniunctam amplius re-
 quirat à Galeno, uideatur in clarissimo & me-
 ridiano sole, desiderare lumē. Rationes Ingras-
 siæ soluens Anonymus, ac refellens argumenta,
 ad hypotheses suas, tanquam ad sacram ancho-
 ram, fugit: quas non demonstrationum, sed ip-
 sius errorum fuisse causas, ab initio sanè osten-
 dimus. Postea Ingrasiiæ conclusionē falsam esse
 dicit, quia ex ueris colligat falsum. Quis unquā
 hoc Dialecticus dixit? quippe præmissis ueris ex
 necessitate cōclusio sit uera, alioqui tota syllo-
 gismorū analysi et doctrina nulla esset, si ex ue-
 ris sequeretur falsum. Sed donemus etiā hoc A-
 nonymo, qui tamē omnia minima solet in aduer-
 sarijs reprehēdere. Quia uerò paulò antè ostē-
 di, Galenū tribuere substantijs seu essentijs quo-
 rundā morborū cōiunctas causas, libet paulò al-
 tius tractationē de causis repetere, et autorū at-
 que opinionū diuortia explanare, ut perspicuū
 in de

Fol. 270.

inde cuilibet esse possit nostrum aduersarium, si negat in morbis causam continentem, non in Dogmaticorum, sed Themisonis, & Methodicorum heresi esse. Erasistratus causarum duntaxat proximarum, quibus generatur morbus, rationem habendam censet. Nam in procatarteticis uel antecedentibus, nihil esse momenti, ut quis scienter & perite curationem obeat. Contra illum scripsit Galenus, nec plura hoc loco de errore ipsius differendum uidetur, siquidem autore Dioscoride & Galeno, cause in primis cōiunctæ rationē is habendam arbitratur. In cōtraria sententia fuerūt Methodici, quorū autor & princeps fuit Themison, postea secuti sunt illū Asclepiades, Thessalus, Iulianus, cōtra quē Galenus scripsit, reprehendentem aphorismū illum Hippocratis: quo dicit, Morbi, quos facit repletio, eosdem curat inanitio. Quāquam autem mutilatus est ille liber Galeni, nihilominus quæ mens ipsius ac sententia de causa coniuncta fuerit, bene potest intelligi, quā partim hactenus exposui, partim deinceps interpretabor: ut quiuis intelligat, aduersarium, non Galeni hac in disputatione, sed Thessali potius aut Themisonis esse sectatorem. Methodici ergo nullas in morbis curandis causas considerandas arbitrantur. Nam si quæ causa sit, tum

Plenior explicatio cause continentis.

Methodicorum opinio, qui nullas dicunt esse in morbis causas cōiunctas.

morbum respectu symptomatis duntaxat cau-
 sam esse existimāt. In omnibus morbis cogno-
 scendis, ad duo duntaxat animū aduertunt: quæ
 communia ipsi seu *κοινότητες* nominant, quo-
 rum genus unum appelletur Astrictum, alterū
 nominetur Fluens: quibus omnia remedia, ut
 contrarijs indicentur, causarum (ut quæ nulle
 sint in morbis) habito nullo respectu. Sed de
 Methodicis rectè dixit Celsus, cognitionē mor-
 bi apud eos esse extra artem, sed medicinam in-
 tra usum esse *ἐμπειρία*. Galenus ex parte
 dogmaticos, partim empiricos esse testatur, aut
 potius neutros, cum uidelicet nec rationi, nec
 experientiæ satisfaciunt. *Αμύβητος* Methodicos
 sæpe nominat, nec in ullam inuehitur acrius,
 quàm in factionem hanc, ut quæ rationem pe-
 nitus ex arte sustulerit, cum scilicet nulla ratio
 absq; causis nec intelligi nec explicari queat.
 Quocirca uerè dictum illud est de Methodicis
 à Celso, quòd uidelicet nihil Empiricorū pro-
 fessione adiecerint, sed ademisse multa: quoniā
 illi multa circumspectiāt, hi tantū facilima pro-
 ponant, & non plus quàm uulgaria. Artis ab-
 solutio, causarumq; cognitio in omnibus, perti-
 net ad dogmaticos, qui, quòd nihil sine causa
 faciant, Rationales idcirco dicuntur à Celso.
 Sectæ istius princeps est & dux Hippocrates,
 Galenus

Galenus non tantum emulus atque imitator, sed etiam perfectior: apud quos duntaxat, Artis et scientiæ nomen tuetur medicinæ professio, quæ est inchoata et rudis apud Methodicos, infinita et incerta apud Empiricos, professionis et non item artis titulo in utrisque sectis notanda. His relictis dicamus de Dogmaticis, qui in omnibus rebus ut considerentur causæ, præcipiunt. Sic enim Hippocrates monet: Eiusdem inquam, solertiæ est, et morborum causas cognoscere, et mederi cognitis morbis. Tantum autem interest inter curationes morborum, quantum refert scire quæ nam ipsi inter se discrepent ratione causarum, ac plerumque certe non est simplex curatio. Nam ut sit, uerbi gratia, calidus aliquis morbus, non satis est scire refrigerandum, quoniam ne uulgus quidem istud ignorat. Artifices norunt ut sit refrigerandum, quo ordine, et quo modo, qualibus, et quantis remedijs, quis adhibendus uictus, quorum nihil incognitis causis recte potest institui: quibus causis necesse est opera medici dirigi, indicatibus scilicet causis quomodo tollendus sit morbus, qui nondum penitus obsedit corpus et nondum factus est incurabilis. Nam causis non tantum fiunt, sed etiam confirmantur morbi, ut interdum submotis causis, nihil tamè proficiatur. A melan-

cholico humore confirmatā elephātiāsin, nemo sanē queat ullis remedijs depellere, nec confirmatam ^{verū}, quæ generatur à pituitoso, aut Gallicum affectum, & ipsum sua quadam causa stabilitum: idem sentiendum de alijs, qui radices altius egerunt in corpore, quàm ut medicamentis possint cedere, ut sunt confirmatæ uenenatorum uires. In gangrena confirmata phlegmone est, quæ substantiam & partis insitum calorem omnino interimit. Ei mederi haud possis, quantumuis causam phlegmones, nempe im pactum in angustiis meatibus sanguinem remouere satagas: quare hac ratione omnino perfectus est morbus, nec causam aliquam habet, cuius depulsione ipse quoque desinat. Sunt alij quoq; absoluti & perfecti morbi, & maxime curabiles, quorum nullæ sunt amplius causæ, ut sunt simplices intemperies morbidæ, & in febribus Ephemera, & hectica, si non nimis inualuerit: sed in his causarum ratio nulla. In his qui sunt cum causis compositi, plurima & præcipua, partim antecedentium, partim coniunctorum. Antecedentium, ne fiant morbi, aut ne facti ingrauescant. Coniunctorum, ut facti quoq; depulsis è corpore causis, profligari queant. Prioribus cautio, posterioribus curatio debetur, quæ adhibetur etiam morbis quibusdam

busdam sine causa subsistentibus, qui soli secundum Methodicos curantur, ac penes eos dumtaxat indicatio est remediorum, quam tamen ineptissime duabus communitatibus perstringunt, de quibus paulo ante dixi. Galenus autem non solum morbos indicare remedia scribit, uerum etiam causas morborum, & quoad sint, & quoad nondum existentes generentur: nam his profligatis est corpore, & morbos desinere aut ne fiant, uel amplius ingrauescant, caute precauere. Ut ergo sublatis morbis simul tolluntur quoque symptomata, sic in nonnullis morbis, remotis causis, simul ipsi quoque desinunt, quandoquidem separatam a causa essentiam (uidelicet absolutam) nullam habeant. Nam si quae *Adiudicis* absoluta generetur a causa, iam non causa, sed *Adiudicis* indicatrix erit curationis. Antecedentes causae respectu coniunctarum, talem interdum rationem habere dicuntur, qualem coniunctae habent comparatione affectuum: quorum ipsae sunt perfectrices causae. In utrisque quantumuis causae fuerint remotae, ei nihilominus qui relinquitur perfecto affectui, adhibetur curatio: ut si putrida creet hectica, summo-
 ta putrida nihilominus hectica curata non erit. At in his remouetur primum causa, non ut ea sublata, simul morbus quoque desinat, sed ne au-
 geatur.

geatur, & ut submota causa, absoluto iam morbo remedia possint adhiberi. Cause igitur Antecedentes omnino προφυλακτικῶν desiderant, aut qua providetur, ne fiant morbi: aut qua, ne facti alterius ingrauescant. Aliquando ex hypothesis sunt, & dicuntur coniunctæ morborum etiam causæ, eisq; sublatis tolluntur quoq; statim, & desinunt morbi, ut si missione sanguinis, aut purgatione, subito morbus quispiam curatur. ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν πλεονάζοντων καὶ ἐκ τῶν ἐπιπέσειν τῶν ἐν τῷ σώματι τοῖς ἀγγείοις περιεχόμενον (ὅπερ ἰδίως ἐνομάσθησι πλεθόρας) ἐτοιμὸν τὸ παραχρῆμα λευκῶσαι τὸ τοῦ καὶ τῶν συμπληρωμάτων ὁ λευκῶσαι ἀπαλλαγῆσθαι δι' αὐτῶν. At si materia vitiosa uel qualitatis, uel quantitatis ratione, in certam particulam penetrans decumbat, non etiam submota antecedenti (qua fiebat) eam quoq; que morbi in parte aliqua pars est, profligari cōiungit. Neq; etiam humores ipsi quando fuerint corrupti admodum, uel missione sanguinis protinus, uel purgatione, si sint prauis, statum recuperabunt naturalem, & pristinum. Ita fit ut cause coniunctæ morborum (que radices altius egerunt) multis & diuturnis uacuationibus interdum uix euellatur. Aliquando morbi earum quando non succreuerunt ad magnitudinē tantam, ut possint deprehendi, nulli uidentur esse,

Causæ coniunctæ que altius radices egerunt, non facile uacuantur.

que

De causa continente. 173

quæ causæ latentes subito tamen mortiferum
 creant affectum, & nullis medicamentis cura-
 bilem. Cuiusmodi sunt humores, qui aut uene-
 na sunt, aut uim & facultatem habent uenena-
 torum. Illi si prius expurgentur, quam uehemen-
 ter alterant corpus, causæ sunt *συνεχόμεναι* con-
 tra naturam affectionis. Quod si grauius affli-
 xerint corpus, non simul etiam affectus desinit,
 ipsis desinentibus: cuius respectu iam non con-
 iunctæ, sed antecedentis causæ rationem ha-
 beant: qua sublata, necesse non sit morbū quo-
 què tolli. Quo in genere multum interest, &
 tantum inter affectum, & perfectum morbum,
 quantum sepe differunt scilicet curabilis &
 incurabilis morbus. Nec tum semper primū
 incipit esse morbus, cum est incurabilis. Paula-
 tim enim cum fiat aliquando, prius curabilem
 esse oportet, siquidem autore Hippocrate, *ὅτι
 ἔτι δὲ καὶ εἰς τοὺς ἀνδράσιν οἱ πόροντες, ἀλλὰ
 καὶ λατὰ μὲν οὐκ ἐπιφέρει, ἀδύνατος ἰσχυρίζεται.*
 Ergo latentes causæ in corpore, morbos consti-
 tuunt: qui si cognosci à nobis possent, & causæ
 remouerentur prius quam extrema uis earum
 corpus cōficeret, facile posset occurri mortife-
 ris illorū incrementis, sera nimis quibus inter-
 dum medicina paratur. Enimuero Galeno au-
 tore, morbi *ἀδύνατος* quantumuis paruum sit, ac
 sensus

sensus nostros effugiat, nihilominus est morbus, ut minuta phlegmone nihil differt à magna, nisi quod hæc symptomatib. conspicua est, illa uerò sensum nostrū latet. Hæc eò dicitur à me, ut intelligamus in grauiſſimis affectibus prius esse morbidū affectū quēdam, qui à nobis nō percipiatur. Nam si quis qualitatis gratia toto genere contra naturā uisioſus humor deliteſcat intra corpus, qui secundum naturam debeat excerni, adeoq; contra naturam etiam alterans, & afficiens ipsum corpus offendat, qui non magis morbus dicatur esse, quam ascarides, quàm atheromata, quàm uesicæ calculus, quæ propter numerum duntaxat non naturalem, morbos esse pronunciamus? Veruntamen aliorum morborum fientium adhuc respectu, quæ uisioſa & aduersa non habeant, dicuntur coniunctæ causæ, quanquam per se morbos constituunt: quatenus toto genere cōtra naturam sunt, & quodammodo duntaxat. At humores alij tantisper contra naturam, & morbifici non dicuntur, quamdiu non impediunt sanguinem: aut continentia, quo minus moueri, & affici possint secundum naturam. Non enim suapte natura & specie propria morbos constituunt, sed exuperantia quadam nocent. Alioqui futuro obnoxio corpore & aduersa, si specie sua

Venenatus hu-
mor in corpo-
re deliteſcens
rationem ha-
bet morbifi-
cam.

Quæ conten-
ta itatim mor-
bificam ha-
beant uim, &
quæ non.

contra

contra naturam essent illi humores, quam *αὐτὴ* natura tamen rerum non fert, quando-
 quidem naturale non sit, semper affici contra
 naturam. Ergo de corruptis, & plane contra
 naturam humoribus ita sentiendum, quòd ipsi
 scilicet & numeri, & qualitatis gratia sint mor-
 bifici. Et quatenus contra naturam afficiunt
 corpus, geminam habere videntur conditionē.
 Vnā, qua dicatur causæ cōiunctæ taliū affectio-
 nū quæ sientes adhuc rationē habeant *παθητικά*
καὶ. Alteram, qua antecedentis causæ, ut quan-
 do perfecta affectione remotis ipsis, affectus
 nihilominus perdurant. In eodem autem gene-
 re (nempe morbi) *παθητικά* opponimus morbo,
 quatenus absq; causa sua possit subsistere. Et
 Galenus *γινώσκοντα* uocat, hæc *προσώματα*, quæ re-
 motione causarum simul tollantur, quare con-
 iunctam habebunt causam. Alioqui si prohi-
 beantur fieri morbi, propter remotionem An-
 tecedentis causæ, non simul morbus, & cau-
 sa dicuntur desinere. Nequit enim id quod non
 dum est, cum eo quod est, simul auferri, & desi-
 nere. Ex quo perspicitur *εἰς τὴν μὲν αὐτὴν φύσιν* esse
 sub genere morbi secundum Galenum, & sic
 simul cum causis desinere, ut symptomata simul
 desinunt cum morbis. In Commentario porrò
 22. secundi Aphorismorum docet, remotio-
 nem hanc causæ in sientibus morbis non tan-

Quedam con-
 tens in arte
 natura, sunt
 morbifica, &
 quedam pro-
 greffu tempo-
 ris sunt mor-
 bifica.

Quomodo &
 quare *γινώσκοντα*
καὶ *παθητικά*
 & causas cō-
 iunctas.

Aliquādo cu-
tatio & proui-
sio separati-
m, interdum si-
mul expedien-
tur ut in lien-
tibus tertio
modo.

tum esse *προφυλακτικόν*, sed etiam *ιατρικόν*. Nam *πύ-
ρα* *προφυλακτικόν* esse, quando causa antece-
dens nihil adhuc morbidi creavit, ut si pletho-
ra ante morbum tollatur. Sed *ιατρικόν* absolutam,
quando perfectus morbus sine causa subsistens
curetur. In fientibus morbis, quodammodo
ex effectu & causa compositis, cauere ne quid
fiat amplius, & quod contra naturam factum
sit, non amplius precauere, sed sua quadam cu-
ratione tolli. Aliquando, si eius causa sit coniun-
cta, non aliam curationem quam remotionem
causae antecedentis desiderat affectio utcumq;
adumbrata & inchoata, nondum autem perfe-
cta. Interdum si iam non coniunctae rationem
habeat, sed antecedentis, quae aliqua ex parte
perfecerit affectum, & aliqua ex parte adhuc
augeat, tum non satis est, si causam remoueris,
sed praeterea peculiaris adhibenda curatio ad
id quod factum est: quum tamen in pathemati-
bus simul curemus adumbratum affectum: &
precaueamus, ne quid amplius causa efficiat,
quasi consolidando inchoatum affectum: quo-
rum exempla nunc subijciemus. Prioris exem-
plum tale est apud Galenum lib. 2. Prophet.
comm. 16. *καθ' ἅπασιν εἰσὶν καὶ αἱ ἰατρικαὶ μένους τῶν
καὶ εἰσὶν αἰσθητικαὶ, ἀλλὰ καὶ αἱ ἰατρικαὶ οὐκ εἰσὶν ἀπὸ φύσεως
ἀλλὰ ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς καὶ αὐτῶν τῶν φερέντων σώματων,
καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς φύσεως*

Quot modis
προφυλακτικόν
& *ιατρικόν* seu
θεραπευτικόν
iungantur.

priā curationē indicent. Ex quo Iulianus cōtra Hippocratē cōcludit, ἵτι τὸ πρῶτον ὕγρον οὐ νοσῶσι τὰ σώματα. Sed ut Iulianus Methodicus ἀπὸ γράφει τὸ ἐπὶ τῶν αὐτῶν μὲν πρῶτον φροντιστικῆ καὶ ἀνδύσε: ita faciūt omnes, qui causam coniunctā negant, quā nulla methodo freti futilib. argumētis ostendūt non esse, sed nequaquā demonstrāt.

Ac primò cōfundunt illi uocabula antecedentis cause, et cōiunctæ. Nam duntaxat, à quo generatur quippiā, uocant causam, nec distinguunt Antecedentē, et coniunctam. Quocirca quod propriū antecedentis est, id tribuūt quoq; coniunctæ. Vt uerbi gratia, morbus potest esse sine causa, qua est generatus, id est, sine causa antecedente: ergo omnino potest esse sine causa. Nam quod relinquitur, inquiunt, causa non est, sed effectus, qui iam causam nullam habeat. Sed nos habere morbum, causam dicimus interdū non antecedentem quidem, sed coniunctā. Vt phlegmones causa antecedens est plethora, aut aliud quiddam, sed coniuncta est, καὶ τὸ σφραγιστικὸν sanguinis impacti. Aliquando ex hypothesi causa coniuncta et Antecedens concurrunt, ut in pathematis, in quibus simul submouentur antecedens, coniuncta, καὶ τὸ σφραγιστικὸν, et symptomata. Cum ergo in plerisq; morbis antecedens non sit cum morbo coniuncta, ob id in morbis Methodici nullam

Methodici causam appellant duntaxat qua FIAT aliquid, et non qua SIT aliquid propter aliud quiddam.

Vt Erasistratus solius coniunctæ rationem habet & nullam antecedentis, ita methodici autem antecedentē tantum optinatur esse causam, & nullā coniunctā: dogmatici utraq; & cūr esse considerandam.

nullam causam esse dicunt indicatricem curationis, quam diuersa dogmaticorum tamen, & Hippocratis sit sententia. Nam ea si sit, fore inquit coniuictam: sed causas quibus generentur morbi, non etiam ex necessitate iunctas esse cum morbis: quandoquidem sublatis etiã ipsis, morbi nihilominus perdurent. Hęc Methodicorum, & Thessali, ac Themisonis est sententia: eadem quoq; est Anonymi, qui factos morbos nullam habere causam contendit. Proinde etiam si maneat antecedens causa cum facto morbo, ne tum quidem ratione habebit coniuncta, sed antecedentis. Quoniam sua presentia non creat morbum, sed creatum duntaxat auget: quo minus curatio ei possit adhiberi, sua presentia impedit. Quocirca nisi prohibeatur, augmentum morbi prius, ipse per se morbus curari haudquaquam poterit. Quo factum est, ut Asclepiades diceret: τὸ ἀλλοτὸν προκατασκευάζει τὸ νόσον, & eius remotionem iuuare curationem morbi, non autem curare morbum. Alio qui enim si esset συνυπάρχον ἀίτιον, humoris plenitudo, tum necesse esset ea remota, simul morbum quoque desinere. Sed inquit, sepe fit ut multitudine humoris detracta, incipiant deinde potius augeri morbi, quam diminui. Hęc in speciem uerisimilia dici, ait Galenus, sed rationi

Anonymus
in hæresi est
Methodicorum.

Si antecedens
maneat generatio morbo,
ne tum quidem ratione
habet coniuncta. Quare secundum Methodicos, si
Antecedens non potest esse
coniuncta, nulla
propterea erit
coniuncta.

Diviſio τῶν πλεθρῶν apud Galenum in libro contralutianum.

bus dogmaticis, & demonstrationibus fidem nullam facere. Postea Galenus πλεθρῶν bifariam distinguit. In id quod dicitur, πλεθρῶν διωρισμῶν, & id quod appellatur πλεθρῶν τῶν χόρων. Vtrunq; deinde rursus bifariam distribuit, in id quod toto corpore residet, & id quod certam, aut certas partes corporis occupat. Deinde utriusq; modi πλεθρῶν causam coniunctam morbi esse ostendit, ut Oedematis humorem pituitosum, & phlegmones humorem sanguineum, in certis partibus impactos. Eos autē morbos, qui habeant plethoricam hypothesein, ostendit simul etiam desinere, ut plethora fuerit detracta. Et has quidem causas, se appellare consueſſe coniunctas cum morbis, ut qui separatā a causis nullam habeant essentiam. Sin uerò contingat, sua propria quadam essentia morbum subsistere, tum non esse coniunctas, sed antecedentes potius, quippe quibus remotis nihilominus effectum seu morbum esse sit necesse: ut si phlegmone marasimum faciat, aut Oedema ἀσφίαιον, qui morbi à causa, qua sunt generati, absolutam quandam & separatam habent essentiam. Sed Methodici sic disputant: Si in humoribus inesset uis causæ, qua Morbi dicuntur esse, tum profectò quàm primùm uacuare liceret illos, uacuatissq; mox liberari aliquem morbo coningeret.

Methodicorum rationes, quibus freti morborum causas coniunctas negant.

geret. Sed pleriq; morbi longo tempore durāt, tamen si initio facta sit uacuatio multa. Ergo humores causa non sunt morborum cōiuncta, nec aliqua ratio illorū habenda in curationib. tantumq; ad communitates & causas aduer tendus est animus: nec latentium causarum, in morbis curandis, momentum aliquod erit: si quidem nullæ sunt causæ, & ipsi per se dun taxat morbi cum suis symptomatibus appa reāt. Respondeamus nūc Thessalo, eadem opera puto nos satisfacturos quoq; Anonymo: quod uidelicet ambo sint in eadē heresi, eodē respōso utrisq; occurrēdū. Verū nō est, quod dicūt, & tāquā cōcessum assumūt, quālibet causam promp te uacuādo tolli, sed morbos difficulter plerū que & ægrè propulsari. Tamen si plenitudo, in ampliorib. et totius corporis uenis, facillimè mis sione sanguinis detrahatur: & hac ratione, ple thoricam habentes hypothesin, morbi sine ne gotio curentur: secus tamen res comparata erit multitudine sanguinis, in angustos meatus im pacto, quæ discutientibus medicamentis tar dius inanitur, cuius dissipationem solutio sequi tur phlegmones. Idem sentiendum de humori bus uitiosis, aut qualitate, aut quantitate cor ruptentibus sanguinem. Nam quorum causa non magnopere deprauatus fuerit sanguis, in-

terdum simul omne uitium facile sit expurga-
 re, & in integrum restituere sanguinem. Hanc
 uacuationem sepe natura quoq; molitur, quā
 declarauit hoc Aphorismo Hippocrates. *ὅτι
 ὁ σίγμων ἐχρησίων κατὰ τὰς φλέβας ἐν τῷ κοιλίῳ
 ἤδεται ὅτινις τὸ ἄσπευ. Item, ἢ ὑπὸ λυγρῶ φλύμα,
 τὸ ἐχρησίων διάρρηξις ἐσχυρὴ ἐπιγίνεται, ὡς τῷ
 πῶσον. Item, ἐφ' αὐτῶν ὅτι διάρρηξις λαφύλια
 ἀγαθόν.* Sed corruptum penitus sanguinem non
 posse morbo liberari, ipse Galenus autor est,
 qui perinde ut acetum aut uinum omnino ace-
 scens emendari negat posse, ut uini recuperet
 naturam: ita nec sanguinem penitus corruptum
 restitui posse censet. Quinetiam magnam *διὰ
 φλοῦν* seu corruptelam emendari multo labo-
 re, & longo tempore, detrahendo partem ui-
 tiosam, & sufficiendo integriorem. Nec mor-
 borum profectò cause, in sanguine subito pos-
 sunt profligari, si magno uitio humorum affe-
 ctus ipse debeat restitui in pristinum & natiuū
 statum. Valent hæc argumenta contra falsam
 opinionem Methodicorum, qui nullo respectu
 cause morbos curari dicunt. Hippocrates au-
 tem & Galenus passim causas præcipiunt con-
 siderandas, & maxime coniunctas. In libro de
 optima secta Galenus istud accuratissime de-
 monstrat, ut mirari satis non possim, quā factum
 sit.

Contra Me-
 thodicos ua-
 lentes ratio-
 nes.

fit, ut contrariam sententiam Galeno affingeret aduersarius, quum tamen nusquam dicat morborum nullam esse causam coniunctam, præter hanc quam Herophilij introduxerunt, de qua alias diximus. An non plurimis in locis Methodi, docet præcipientem nihil per se indicare Antecedentem, indicare præseruationem seu *ἰσχυράκιον*, non curationem? Coniunctam uero causam indicare remedia, quemadmodum etiam morbus simpliciter, cum est sine causa illa, solet indicare, quæ debeat in cura adhiberi, contraria nimirum, quæ non semper affectibus, sed causis aliquando affectuum adhibeantur. Quamquam subinde curationem ad affectum dicit accommodari, ut præuisione ad causam antecedentem, ut causæ coniunctæ in morbis nullam uideatur habere rationem in Methodo, *ἰσχυρὰ* seu *ἰσχυράκιον*, inquit, pertinere ad morbum, sed *πρὸς τὸν ἀρχαῖον* ad causam morbi antecedentem: quæ duo, præcipua Medici sunt opera. Cæterum causarum antecedentium submotione, et præuisione tum demum occurrit morbis Medicus, et plurimos factos certe curare non potest, nisi tollat antecedentem causam, qua uel crescere, uel tempore et diuturnitate prorogari presentem contingit morbum. His duobus scopis distinguit omnia facienda, ne quid

Galenus non negat continere in morbis causam, sed negat antecedentes uim habere continentium.

sihido

Quare in methodo curationem adscribat semper morbo, & non causæ.

Quibus scopus dirigatur Methodus curandi.

Obiectio.

Quo pacto morborum nulla sit secunda Galenum causa coniuncta.

fiat scilicet contra naturam: & si quid factum sit, tollatur medicamentis. Quod si morbus omnino factum quiddam est, quomodo, inquires, causam habere poterit? quod si nullam, ne coniunctam quidem habebit. Nam, autore Galeno, & c. sunt, non & c. quae causam habent, ut supra ostendimus. Ex quo sequitur, Methodicis recte uideri, quando dicunt morborum (qui sunt omnes factum quiddam) nullam prorsus esse causam, siquidem coniuncta non sit, quae sane haud poterit esse, si duntaxat & c. & non item & c. rationem morbus habuerit. Respondemus, morbos sine exceptione omnes (præter pathemata) respectu Antecedentium & præcipientium causarum, in numero esse perfectorum et & c. ac ipsos perse, absq; causis, subsistere: eisq; solis & c. tantum, & non & c. debere. Quamobrem cum essentia sit, qua res esse, & non fieri dicatur, causæ à Galeno duæ constitutæ & c. scilicet, & c. quibus sunt morbi, sed non sunt, pars nequaquam erunt essentia morbi, ut respectu illarum causarum reat, secundum Galenū, qui si dixerit morbos non habere causas coniunctas. Et quanquā nulli morbi, quatenus sunt & c. quiddā, causam habeant, nihilominus in ESSENTIA ipsorum locum

locum habet, ut sint nimirum & dicantur qui-
dam simpliciter Facti, quidam uero sue essen-
tie habeant *ἰσχυρὰ* seu *συνεχὴν αἰτίαν*, quibus
nonnullarum rerum essentias & demonstrari
& definiiri diximus: quæ nimirum *αἰτία*, ma-
gnam quoq; facere indicationum differentiam,
contra Methodicos probat Galenus noster. Et
morbi quidem, hac causa compositi, non, nisi
ratione huius cause, curationem indicant, &
quod propter causam indicare dicuntur (cum
sit nimirum causa hæc pars essentia ipsorum) id
ipsis morbis indicari quodammodo, dicere nõ
sit absurdũ. Ergo phlegmone, ratione sue cau-
se, indicabit quibus remedijs sit profliganda.
Sed intemperies calida sine materia, si uim ha-
beat morbi, semetipsa, quo medicamento sit cu-
randa, declarabit. Phlegmone, respectu causa-
rum quibus nascatur, est *ἰσχυρὰ*, & factum
quid simpliciter. Sed cum sit quiddam habens
ἰσχυρὰ αἰτίαν, id est, intemperies sit calida,
cum sanguine impacto iuncta, hac ratione fiet
& *ἰσχυρὰ* quiddam, non autem *ἀπλοῦς ὁρμὴ*, à
Galeno, locis supra comemoratis, appellatur.
Quorum mentionem non fecit in Methodo, ut
nimirum *πρὸς φούδανδρον* & *ἰασίον* seu *ἰσχυρὰ αἰτία*, ho-
monymia uocabulorum non confunderet: cum
morbus non eodem modo *ἰσχυρὰ* quid-

Qua ratione
dicantur et-
iam à Gale-
no morborũ
quorundam
cause coniu-
ctæ.

Galenus diui-
dit morbos in
eos qui sim-
pliciter sunt,
& eos qui cõ
causa quadam
substantur cõ
iuncta.

dam sit respectu coniunctæ, quo est respectu
 causæ Antecedentis: quæ causa pars nequit
 esse *γυναιξ*, seu facti morbi. Ex quo par est
 intelligi, nihil indicare *διεσπασίου*, seu cura-
 tionem, nisi morbum, qui ex necessitate nõ est
 causa, sed effectus quidam, seu *γυναιξ*. Verum
 cum sit duplex ratio morbi, quo ad nimirũ qui-
 dam simpliciter esse dicitur, & alij sint qui
 causis quibusdam sint compositi: prius genus,
 semetipso: posterius, respectu causæ suæ, cura-
 ram indicabit. Ergo penes *γυναιξ* sic erit *γυναιξ*.
 Et omnis, quemadmodum penes causas effe-
 ctices *τῶν γυναιξ*, *πρὸς ποσὸν* esse dicimus.
διεσπασίου autem causis coniunctis, non per se,
 sed propter morbum, adscribimus: cum per se,
 nihil indicet curationem, nisi morbus, sed me-
 dicamenta (quæ sunt contraria) aliis morbi, &
 lias uerò causæ coniunctæ morborum indicat:
 quo tanquam ualidissimo argumento Galenus
 in libro de Optima secta, contra Methodicos
 disputans, ostendit, non cõmunitatibus, sed cau-
 sis potius morborũ coniunctis, indicari quid sit
 in curãdo faciendũ. Ex quo est euident, eos qui
 in morbis causas cõiunctas negēt, nõ Galenicis
 seu Dogmaticis, sed Methodicos potius appel-
 landos: cuius causæ inficiationẽ alicubi Diopseo
 ridet quoq; ipsis exprobrat, quãdo nimirũ ex
 genere

ueneno creatos morbos, negant ratione cause
 cōiunctæ indicare remedia: neq; enim uenena a-
 licuius cause rationē in curationibus posse ha-
 bere, dicūt Methodici. Nō antecedētis, quia an-
 tecedēs morbo perfectō separetur, ut sunt la-
 bor, aestus, frigus. Sed uenena nō hoc modo sepa-
 rari, quāobrem nō esse Antecedētis. Proinde con-
 iūctas simul quidē esse, simulq; augeri, minui, de-
 sinere morbos cū ipsis. At ueneni uim plerūq;
 morbū cōciliare, ut etiā si causam sustuleris, ni-
 hilomin⁹ pestifera qualitas et dicitur maneat ut
 in rabidi canis morsu, inquit, est euident. Quo-
 niā ad solidas partes pueniēs qualitas ueneni,
 nullū sinit locū esse cause cōiunctæ. Nulla enim
 erit amplius causa: qua sublata, ipsum quoq;
 morbū tolli cōtingat, ut hac ratiōe causa cōiun-
 cta dici ueneni nō possit. At nos respondemus
 Methodicis, primū ipsos causas nō rite diui-
 sisse. Nam ratio, quā ipsi adscribūt Antecedēti,
 cōgruit magis præincipienti. Deinde cōfirmatā
 uim et qualitātē ueneni in solidis, ultrō cōcedi-
 mus carere causa continente, et incurabilem
 esse affectum, qui sit hoc modo perfectus. Au-
 tore enim Galeno συμπαρομοῦς τῶν διαθε-
 σιας, ἢ ἂν ἀνευθεῖ τὰ ποιεῖσθαι τῶν διαθε-
 σιας, ἢ ἂν ἀνευθεῖ ἢ ὑγίαιας λόγῳ. At cura-
 bilis est (inquit) affectio, quando adhuc sit,
 et ueq;

Dioscorides II.
 6. cap. 34. cō-
 tra Methodi-
 cos, probat,
 esse causam
 morborū con-
 iunctam.

Argumenta
 Methodico-
 rum.

Responsum
 Dioscoridis.

Et uenenum rationem habuerit coniuncte cau-
 se. Nūquam enim potest rationem habere An-
 tecedentis morbum, nisi respectu confirmatio-
 nis *διὰ δόξως*, cum quodocumq; fuerit in cor-
 pore (siquidem toto genere contra naturā est)
 in eo morbum, tanquam causa coniuncta, con-
 stituat: qua sublata, etiā siens *διὰ δόξως* adhuc,
συντημωσ, ut scribit Galenus, *ἀπονοδίζηται*.
 Quō respicientes uenenum dicimus *φθόρον*,
 quatenus nimirum causę uim habet cōiunctę:
 quam, ut Dioscorides ait, principem facere cu-
 rationis scopum oporteat. Et antequam ad ima
 decumbant morbi, uarijs (inquit) modis est
 certandum, donec uis tota corporibus excutia-
 tur. Coniunctam uerō causam ipso uocabulo
φθόρον significari, et rerum ipsa natura, et
 uocabuli ipsius compositio declarat. Tametsi
 uoculę quoq; ipsi significationem causę, falsa
 interpretatiōe, Methodici Sophistę detrahūt.

Voculam
φθόρον
 methodici ne-
 gent comple-
 ti significā-
 tionem causę.

Neque enim *πῶς* significare aliquid, nempe
 uim effectricem in uocabulo *φθόρον*, sed esse
παρὰ δόξως, et productionis causa additum: sepa-
 ratim, quod pertineat ad rem significatam, ni-
 hil significās, ut si quis appelletur *μαρτυρῶν*,
 nihil significat *ἰατρῶν*, et in uocabulo *αἰσθητῶν*
λατῶν, pars uoculę, nempe *λατῶν*, nihil si-
 gnificat. Nam uelare, omnino oppositū signifi-
 cat et

eat ei, quod significatur uoce Reuelare. Siquidem, autore Aristotele, non idem significat uox cum alio composita, & ipsa per se separatim posita. idem quoque usu uenit in nominibus infinitis. Nam infinitum nomen cum sit, NON HOMO, pars huius nominis separatim nihil significabit: quoniam per se homo finitam rem significat, quæ subesse significationi infiniti nominis haud potest. Ex hoc numero φθοροποιός quoque uoculam esse dicunt, morbum duntaxat, & non item causam significantem. Respondet Dioscorides, se non inficias ire, quin in plerisque uoculis partes ita sint comparatæ, sed istius generis uocem non esse φθοροποιός. Nam quod separatis uocibus significetur, idem utrisque quoque compositis significari, tanquam si diceres ανιπινος φθορος, intelligi φθοροποιός: ac perinde esse, si quis compositè dicat, ανιπινος φθορος, atque si diceret, ανιπινος φθορος. Hæc ferè sunt quæ contra Methodicos differit Dioscorides, qui & ipse cum sit dogmaticus, causæ continentis in morbis habendam arbitratur rationem, ad hæc scribens modum. Qui uerò se dogmaticos profitetur, causam esse partim præparantem partim continentem asserunt. Sed de his dictum satis. Nunc porrò ex Anonymo quaero, utrum Methodicus an dogmaticus dici malit? Si dogmaticus

Nominis partes separatim nihil significant.

Dioscorides asserit causæ continentis in morbis.

ticus esse vult, haud dubie intelligit, canendam sibi palinodiam: et causam continentem, quam haecenus contendit esse nullam, reducendam postliminio sibi, et asserendam esse. Quod si recuset facere, Thessali magis ipsum quam Galeni sectatorē esse dicendū, qđ haecenus me planissimis argumētis ostendisse cōfido. Quibus adnumerari deinceps uelit, ipsi optionem relinquo: aut se rectē sentire meliorib. rationibus doceat, quam haecenus demonstrarit. Quae restāt deinceps Anonymi argumēta, uolumus persequi: tametsi plerisq; iam satisfactū sit, ut amplius desiderari nihil posse existimem: quo minus nostra

Aliod.

uera, ipsius autē falsa uideatur esse opinio. Ingrasias affirmat sanguinē in tumore phlegmones impactū, esse causam, et eam cōiunctā: quia

Fol. 269.

diminuto, minuatur quoq; phlegmone: et penitus discusso, tumor quoq; desinat. Occurrit ei

Anonymus
occurrit In-
grasias respo-
so Methodi-
corum.

Anonymus responso Methodicorū: Non enim si minuatur sanguis, ob id tumore quoq; subsidere. Quasi Ingrasias dicat, antecedentem phlegmones esse cōiunctā ipsius causam, quō deflexerunt etiā Methodici, cum refellerent cōiunctā.

Tale est argumentū Iuliani, quem in praesentis imitatur Anonymus. *ἀναρ ἐν ὑγροῖς ἀν τὰ πύσσω ἀετια, ἀνωταρ ἐγγίμ ἢ μίμ ἐν τὰς ἐκαστὸν ἀετιὰ, μὴ δὲ πύσσω ἀετιὰ ἕρπονίσην ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ μὲν ἕρπονίσην*

πίθη γὰρ πῶλον, ἢ ἄμικτὰ πλὴν ἀρχῆν αὐτῶν ἰκασίῳ
 ἐκπορώσασκεν τὸ σῆμα, ἐν ἄρῃ αἰσίῳ ἐμύχρῃ τὰ αἰ-
 τία. Ergo ἔστιν Anonymus Methodicus est, ad huc
 scribens modum:

Sanguinis enim redūdantia tota etiā sublata, ni-
 hilominus tamen tumor phlegmoneus manet.

Suprà respondimus: tantum hæc propono,
 ut ostendam Anonymum defecisse ad Thessaliam,
 relictis Galeni castris, in quibus uersabatur. Po-
 stea uerba interpretatur Galeni, quum scribens
 cōtra Iulianum dicit, uacuatione humorū tolli
 non διαδύσει, sed πᾶδον. Sed πᾶδον, id est, morbos
 fientes, inquit, concedimus sublata causa, simul
 ipsos quoq; tolli. Galenus aliās certē docet, non
 raro effectus quoq; absolutos à Græcis appel-
 lari πᾶδον. Et in libro de Optima secta, φλεγμο-
 νῶν perfectā ἔστιν putridā febrim, nominat πᾶδον,
 presertim hoc nomine, quo illic διαδύσει has
 considerat, respectu suæ coniunctæ causæ. Et
 in libro contra Iulianum, σπασμὸν, tremo-
 rem, ἔστιν similes affectus, ut πᾶδον nominet: nihi-
 lomius γυγόνος πάθος, paulò superius appellat,
 ἔστιν item νόσος, ac inferius etiam διαδύσει nun-
 cupat, sic scribens. ἵναι γὰρ σὺν ταῖς ἰνύσεσι κῶ-
 τίκαι πάντων ἀπαλλάττονται ἐχληρῶν, ἀλλ' ἔσ-
 τισιν τὰς διαδύσεις αὐτῶν οἱ ἰατροὶ πάντες,
 ἔστιν ἡ γινώσκουσι, ἠδ' ὡς διαγινώσκουσιν δύνανται.

Quare

Quare, ne à uocabulis quidem defensionis suæ præsidium aliquod Anonymus habere potest. Ergo demonstrauit Ingrasias, in morbis magnitudinis, ut in tumore, causam esse coniunctam. De gypseo humore respondēdo, aut ipsum morbi in numero, aut morbi secundum magnitudinem aut figuram, esse coniunctā causam. Nam sine his situs contra naturam non habet appellationē morbi. Reliqua argumēta sunt superiorib. similia, nec merētur cōsutationē. Tam multa absurda sepe dicit, ut uix ipsum intelligam.

Fol. 250.

Aliud.

Quid multa? inquit, non humore crasso & gypseo, sed tumore ab ipso facto submoto, magnitudo uitata, & alia quæ hunc sequuntur symptomata tolluntur, & unā euanescent.

Tumore (inquit) sublato, tanquam morbo, & non sublato humore gypseo, tolluntur magnitudo, & reliqua tumoris symptomata. Nesciebam magnitudinē esse symptoma tumoris. Hactenus semper putauī, tumorem esse speciem magnitudinis contra naturam, quæ sit morbus: & respectu humoris, tanquam genus quoddā. Quo pacto nunc genus tumoris factum sit ipsius symptoma, autore Anonymo, diuinare profecto non possum. Nec intelligo etiam, quomodo tumor possit subsidere, & particula ad magnitudinem

gnitudinem redire naturalem, si gypseus aut crassus humor, nempe causa coniuncta non remoueat. Illa profecto sunt *ὁπὲρ ἰμῶν λυξάουσα*, & Oedipodem quendam cōiectorem desiderant, quæ in præsentia inuoluit uerbis aduersarius. Postea luxationem, Ingrasias dicit esse causam coniunctam figuræ tortuosæ cuiusdam membri. Cōstat luxationem esse morbum solute unitatis instrumenti. Potuisset hoc loco respondere Anonymus, nihil impedire quo minus alius morbus, alij, tanquā symptoma quoddam accidat, nec luxationē simpliciter esse causam morbi. Minimè uerò consentanea est huius argumenti solutio, quam affert. Nam luxationem fatetur esse morbum, sed figuram deprauatam esse reuera symptoma. Reuera symptoma est, in cuius definitione includitur morbus. Sed in prauitate figuræ definienda, quis unquā morbum includi, audiuit? ut uerbi gratia luxationem? Aut ubi Galenus speciem, aut genus morbi, uspiam in symptomatibus reuera collocauit? Ergo symptomata & morbos perpetuò confundit Anonymus, ut probare scilicet possit nullam in morbis causam esse continentem. Figura (inquit) uitata morbus minimè est, sed symptoma. Præter Anonymum hoc nemo dicit, alij morbum morbo dicunt posse accidere,

Aliud.

Morbo accidit, ut aliquādo sit symptoma, sed reuera nō est symptoma.

Fol. 276.

sed morbum symptoma esse reuera nemo unquam dixit. De his qui sic loquuntur, & confundunt morbū cum symptomate, ad hunc modum scribit Galenus in libro de Differen. morborum: τὸν μὴ οὐ μίμνησκον, οὐκ ἀναμνήσκουσι τὸ ἴδιον ἄλγεον, ἀλλ' αὐτῶς ἰατροῖς περιηγήσασθαι. Quam copiose possim illum hoc loco refellere, facile intelligent, qui inter morbum & symptoma discrimen propositum à Galeno noverunt, sed nolo diutius demorari patientes lectores, ne sepius repetita, tandem fastidium pariunt. Sed tamen non possum quin exclamem, ut ille ait in Trinūmo, quum figuram uitiatam Anonymus morbum secundum Galenum esse negat. Metuo certè ne causa hæc continens et causam & ansam præbeat euertendi omnia dogmata Galenica. Suprà ostendimus, eum perperam interpretari locum illum Galeni, qui sit lib. 3. cap. 10. Methodi. Ingrassias rursus scitè docet exemplis, in asperitate tracheæ arteriæ, quæ sit morbus, pro causa coniuncta posse aliquando siccitatem assignari. Galenus asperitatem ad genus conformationis pertinere docet, atq; adeo esse morbum, non symptoma. Anonymus irridens Ingrassiam, symptoma esse dicit, & non morbum. Siccitatem uerò esse morbum. Ego & Ingrassia censemus esse causam, & non

Galenus lib. de causis morborum.

Aliud.

& non morbum. Non enim ipsa per se primò
 ledit actionē, sed interuentu asperitatis, qui est
 morbus in *Αιανλάρα*. Non enim omne quod ef-
 ficat uitiosam *Αιανλάρα*, ipsum quoq; morbi
 esse oportet, siquidē per se non sit impediēs ali-
 cuius actionis. At siccitatis huius nullum per se
 symptoma esse apparet, quare causa duntaxat
 erit, & non item morbus. Iterum Anonymus,
 quod per se causa est, morbū appellat: & quod
 morbus, id per se symptoma esse pronunciat:
 id ipsum, quod in alijs reprehendit, perpetuò
 committens peccatum, & serè semper (quod ip-
 se exprobrat in *grasie*) neglecto cause statu, in
 interrogatus de cepis, respondet de allijs. De ple-
 thora deinde & affectibus plethoricam ha-
 bentibus hypothesin. Item de lapide in uesi-
 ca, altercantur ambo, sed his aliàs respondi-
 mus. Attamen non possum, quin syllogismum
 hunc dissoluam ei, quem perpetuò nobis
 tanquam Achillem opponit. Omne quod ob-
 struit, est obstructio: Sed crassus humor ob-
 struit. Ergo, crassus humor est obstructio.
 Sæpe fit, ut syllogismi terminos non ritè de-
 scriptos habeant, quos si per metalepsin inter-
 pretèrè, falsitas syllogismi appareat. Etenim
 obstruere dicitur transitum & *ωάδ* ipsum,
 nempe obstructio, & causa item *ωάδ*, crassus
 Obstruit ob-
 structio sub ra-
 tione causæ
 (ut uulgo loq-

quantur) for-
malis. Sed hu-
mor obstruit,
sub ratiqne ef-
ficientis.

uidelicet humor. Si significetur medio termino,
humor, maior scilicet propositio erit falsa. Sim-
uerò significetur $\omega\acute{o}\theta$, tum minor claudica-
bit. At si gemina significata usurpentur, tum
quatuor terminis confectus erit syllogismus.
Quare uitiosum constat esse hunc syllogismū.
De hoc genere uitij, sic monet Aristoteles in
Analyticis prioribus. $\omega\theta\lambda\lambda\acute{\alpha}\nu\epsilon\iota\ \delta\epsilon\ \delta\iota\alpha\ \phi\acute{\omega}\sigma\delta\ \iota\delta\acute{\omega}\nu\ \alpha\upsilon\mu\eta\tau\acute{\iota}\sigma\tau\alpha\iota$, $\pi\alpha\rho\acute{\alpha}\ \tau\acute{o}\ \mu\acute{\epsilon}\nu\ \lambda\epsilon\kappa\lambda\acute{\omega}\varsigma\ \iota\kappa\tau\iota\theta\epsilon\iota\delta\acute{\omega}\nu\ \tau\acute{\eta}\varsigma\ \lambda\alpha\tau\acute{\eta}\nu\ \iota\lambda\acute{\iota}\omega\ \pi\rho\acute{\tau}\alpha\sigma\tau\iota\mu\ \delta\epsilon\ \rho\epsilon\varsigma$. Sed aduersarius hæc puerilia
non curat: quare quæ restant, persequamur. In-
grasias, & omnes docti, tumorem aliud esse di-
cunt, & aliud obstructionem. Nam tumor ob-
struit, id est, facit obstructionem: sed obstructio
non facit obstructionem, alioqui ipsum sese
quidpiam efficeret. Sed Anonymus quod facit,
& id quod fit, idem esse pronunciat. Altercan-
tur ambo deinceps de lana caprina. Ingrasias,
phlegmones tumorem & obstructionem differ-
re opinatur, & phlegmonen tumoris, tumorem
causam obstructionis in ileo dicit esse. Anony-
mus phlegmonē & obstructionē idē dicit esse,
ac non (quod æquius erat) morbū alterius mor-
bi accidens esse fatetur: quod Galenus facit in
libro de Differentijs morborum, ad hunc scri-
bens modum. $\acute{\epsilon}\iota\ \gamma\alpha\rho\ \delta\ \chi\epsilon\tau\acute{\omega}\nu\ \tau\ \kappa\acute{\alpha}\ \tau\acute{o}\iota\varsigma\ \sigma\iota\mu\acute{\omega}\iota\varsigma\ \tau\acute{\eta}\ \eta\pi\alpha\tau\acute{\omega}\varsigma$, $\acute{\epsilon}\iota\ \tau\acute{\upsilon}\chi\omicron\iota$, $\phi\lambda\epsilon\beta\acute{\omega}\iota$, $\acute{\epsilon}\tau\iota\delta\ \mu\ \tau\omicron\iota\epsilon\tau\omicron\mu\ \pi\alpha\theta\acute{\omega}\nu\ \iota\sigma\tau\iota$
γνῶσις

ἡ γὰρ τὸν πῶρον, ἢ ἢ μεταλαμβάνει τὸ αἷμα τὸ ἐν
 τοῖς λυρτοῖς τὸ ἥπαρ, ἀγγα, δὴ ἢ ὅταν εἴη νο-
 σήματα, τὸ, τὸ φλῆβες αὐτὸ πῶρον, ἢ ἢ κατὰ τὸ
 πῶρον ἢ ἢ ἢ ἢ. Quis quasi albedinem & dulce
 dinem in saccaro idem dicit, nisi qui rerum di-
 scrimina prædicamentorum generibus non po-
 test distinguere? Non enim si quæ subiecto sunt
 idem, propterea simpliciter sunt idem: ut si
 phlegmone & obstructio sunt in ileo, idcirco
 idē sunt phlegmone & obstructio. Verūtamen
 omnibus, quæ in hac disputatiōe proponūtur,
 ijs hypotheses suas tanquam Lydium lapidem
 admouet, quibus tamen magis ueritatem ratio-
 num adulterat, quàm ut eam sine errore dete-
 gat & explanet, quas millies repetens necesse
 non est: ut subinde eas falsas esse doceam. Rur-
 sus ad lapidem suum redit, quem in uesica dicit
 esse ipsam obstructionē, si obstruat, fretus hoc
 syllogismo. Obstructio obstruit. Lapis obstruit.
 Ergo lapis est, obstructio. Nullus unquam to-
 ties in lapide uno offendit: quàm ille in lapide
 uesicæ. Syllogismus ille facit pro Anonymo, cō-
 cludendo in secunda figura ex ambabus affir-
 mantibus. Hunc ei propter suas hypotheses &
 prolegomena condonabimus. Et quid mirum, si
 penes ipsum sit uictoria, cum tam multa ex Ga-
 leno testimonia proferre possit, quibus probat

ut dicitur, esse ipsam *botan?*

Fol. 294, Quapropter ubi (inquit) ad tantam molem perveniunt humores, aut incrementa aliorum corporum, ut iam meatum aliquem obstruant, non sunt nisi ipsa obstructio, & minime obstructionis causa, quemadmodum erat causa, ubi totum meatum nondum occuparunt.

Methodici hoc dicunt. Sed Galeni sententia hæc non est, non est ergo ut hac in opinione Galenicum se gloriatur esse Anonymus, quum perpetuo causam & effectum esse idem docet: quod unum est ex ipsius axiomatibus admirandis. Redolent reliqua, quæ deinceps sequuntur argumenta, philosophiam: quam ipse à seipso, non ex Galeno vel Aristotele, didicit. Volumus etiã pulchram illam objectionem Ingrastie solvere. Si, inquit, morbus est affectus permanens, sequitur, ut obstructio neq; morbus, neq; non morbus esse possit. Non esse non morbum, partim per se constat, partim autoritate perspicuum est Galeni. At non esse morbum, probatur hoc argumento, quo liquet, ipsam non esse permanentem sine causa. Morbus enim non est, quod non permanet remota causa. Ergo ut initio dictum fuit, neq; morbus erit, neq; non morbus, obstructio. Nos morbum & permanentem quidam respondemus esse obstructionem ratione causæ antecedentis.

cedentis, respectu cuius ipsos per se permanere morbos affirmat Galenus: non autem respectu eius causæ, qua definitur essentia morborum, quæ ἐπιγενεσις uel σωματικὴ appellatur, ut supra millies est dictum. Hactenus et ipsis per se ueris rationibus, et argumentis opinioni Anonymi oppositis, et confutato errore, me satisfacisse huic disputationi arbitror. Reliquum est, ut studiosos lectores hortor et rogem, ut diligenter cognoscant controuersiam: et quid utrinque dicatur et scribatur, ponderent: postea, quæ uerior sit sententia, iudicent. Ingenuè et cæcidè fateor, me nulla nec ambitione, nec pertinacia adductum, contra Anonymum scripsisse: sed partim defendèdi ueri studio excitatum, partim lacesitum contumelijs: quibus non solum me, sed alios etiam afficit, ad scribendum me contulisse: ne fortasse philosophiam existimet tam agrestem et infantem, quæ ueritati disputationis quoque istius non posset succurrere. Ac meritò hominem illum philosophi omnes odisse debent, qui primum præclarissimam philosophiæ scientiam contemptissimè traducit: quasi illi demum sint præstætes medici, qui abstinerint à philosophiæ studio: in quorum numero fuit etiam Thesalus. Deinde quum dicat, Philosophos inanium rerum cogitatione occu-

pari, nihil potuit ab homine, qui uult uideri doctus, dici aut scribi absurdius. Faxit igitur Deus Opt. Max. ut inani persuasione eruditionis relicta, tales homines, qualis est Anonymus, magis ad cultum ueræ philosophiæ, quàm contemptum se conserant, ut melius & rectius de grauibus cōtrouersis disputare possint: ac non cum semetipsos, tum alios, prauis opinionibus imbuant. Quid autem optabilius tali homini posset contingere, quàm si Pallas ita ipsum alloqueretur, ut Diomedem affatur apud Homerum, sic inueniens,

ὄχλῳ δ' αὖ ται ἀπ' ἰφθιμῶν ἐλθὼν, ἢ πρὶν ἐπιγῆν
 ἔφθ' ὑψηλῶν οἰσὶν ἢ μὲν θάδην, ἢ δ' ἰκτὸν ἀνδρῶν.

FINIS.

EXCVDEBATVR ANNO

M. D. LVIII.

I N D E X.

A Busus malè obijci- tur in bonarum re- rum ignominiã. 7	Antecedentes causæ præser- uationem desiderant. 172
Adolescentis æruginem uo- mentis exemplo redarguit oppugnator causæ con- iunctæ. 58. 59	Antisthenis dogma. 139
Antecedens causa aliquando in Coniunctam permuta- tur. 135	Aristotelis argumētū quod- dam refellitur. 105
Antecedēs causa, et efficiēter antecedēs, non sunt idē. 80	Aristotelis dictum. 62
Antecedēs causa, qua ratio- ne sit proxima & immedia- ta. 43. 44	Asperæ arteriæ siccitas. 154
Antecedens causa, quo respe- ctu etiam Galeno coniun- cta dicatur. 47	Auicennæ defensio. 145
Antecedens causa ut defini- enda. 48. 49	Auicenna immeritò taxa- tus. 52
Antecedens ut causa sit mor- borum. 50	¶ Causa actu & facultate. 17
Antecedentem causam non esse per se, sed per acci- dens. 30. 40. 79. 121	Causa antecedens & coniun- cta quid differant. 16
Antecedentes causæ non ne- cessariæ. 83	Causa & efficiens, pro eo- dem. 12
	Causa quid, secundum Gale- num. 24
	Causa una per se et proxima nō est duorū effectuum. 80
	Causæ per se essentiæ rerū, quæ sint, declaratur. 121. 122
	Causæ per se simul sunt cum eo, cuius sunt causæ. 46
	Causæ uocabulo, Galenus quomodo utatur. 11. 12
	Causam potius medendi ra- tionem indicare, quàm affe- ctum. 137

Causarum genus, quo quid non existens generatur, fatale non est. 15

Causa coniuncta est in omni motu. 26. Galeno pro causa principe accipitur. 24. 25. in multis eorum quae sunt, reperitur. 48. in quibus morbis est. 22. 50. haec non est omnium, sed tantum nonnullorum effectuum. 34. quibus nominibus ab Aristotele, Galeno & Cicerone sit appellata. 16. quid sit. 78. 79. Stoicis quae sit. 18. 32. 33. ut accidens a Galeno dicatur. 25. ut definiatur. 48. 49

Cause coniunctae est, simul esse cum morbo, non antecedentis. 36. eius eversio multa Galeni dogmata tollit. 69. nusquam non meminit Galenus. 18

Cause coniunctae oppugnatore absurdissima dicit. 98. 99. *de rationibus* inducit. 66.

99. idem antecedenti cause

tribuit definitionem coniunctae. 29. causam & effectum pro eodem habet.

75. cum Montisiano consentit. 156. ex causa, morbum facit. 84. Methodicus fit. 167. 179. idem nolens uolens causa esse fatetur. 117. 118. ordines praedicamentorum perturbat, & principia negat. 62. putat id symptoma esse, quod in libris Symptomatum extet. 76. 77. seipsum refellit. 97. solleccismum committit. 50. Stoicos, non Galenum defendit. 82. turpiter principium petit. 29. ubi accidens dicit Galenus, ibi symptoma dicere audet. 73. ignorantia oppugnatore huius, & instantia. 96. 158. analyticae doctrinae ignarus est. 48. eiusdem paralogismi. 41. 95. 143. 144. 145. & ferme sub finem libri.

Cause coniunctae plenior explicat.

plication.	167	Curatio ad morbos, præservationis ad causas dirigenda.	68
Causæ coniunctæ uitiōsa definitio reprehenditur.	29	Curatio & præservationis.	176
Causam antecedentem & efficienter antecedentē, idem non esse.	16.17	Curtij absurda interpretatio.	57
Causam coniunctam Cicero appellat efficienter antecedentem.	144	Definitio nominis & notionis eadem species definitionis.	74
Causam coniunctam esse, affirmat Galenus.	164	Democritus, rerum quatenus sunt, nullam esse causam opinatur.	37
Causam coniunctam esse in permanentibus, locus Galeni.	41.42	Demonstrationes ueræ, principijs nituntur.	38
Causam coniunctam, Galenus antecedentē uocat, <i>ἡ ἀνω νόσος</i> .	50.51	<i>ἡ ἀνω νόσος</i> Aristotelis quid.	89
Causam coniunctam, Galenus uocat <i>ἡ ἀνω νόσος</i> .	163	dicitur & locorum & partium ratione. <i>ἡ ἀνω νόσος</i> est æquiuoca.	93
Causam coniunctam morborum nullam, quomodo possit concludi.	47	<i>ἡ ἀνω νόσος</i> aliæ significaciones explicantur.	91
Celsi dictū de Methodicis.	168	Differentiæ, generis & speciei naturā sequuntur.	88.94
Cordis substantiam quæ constituant.	146	Dioscoridis locus cōtra Methodicos, pro causa coniuncta.	187
Corpus per se non est alterabile præter morbum.	66	Dogmatici Methodici.	165
		Dysenteria quid sit.	92
		Effectus etiam absolutos, dici <i>ἡ ἀνω νόσος</i> à Græcis.	192

ἐκ τῆς

ἑπὶ τῆς πυρετοῦ, αἰνιμοῦ καὶ σπυρινοῦ.	Febri putridæ duplex cau-
111. 115	sa. 129
Elephantiasis, leuce, & Gal-	Febri subiectum. 146. 151
licus affectus sunt incur-	Febriū differentie tres. 130
biles. 170	Fernelius putat etiam mor-
Ephemera, putrida & he-	bum esse in Relatione. 106
ctica febres. 126	Fiens quid significet. 163
ἑπὶ τῆς quæ dicantur. 123	Figura ut sit morbus. 89
¶ Fallacia accidentis. 51	Figura & habitus. 66
Falsa, non ueris modò repu-	Fuligo putrida, febris esse
gnant, sed etiã dissident in-	non potest, sed est causa cõ
ter se. 54. 120	iuncta. 153
Falsitatis neq; oratio, neque	¶ Galenus quid de antece-
excusatio simplex. 110	dente & causa coniuncta
Falsum ex ueris non sequi-	sentit. 48. 51. 80. 183
tur. 166	Galenus quas causas per ac-
Febri aduersario chimera	cidens appellare soleat. 79
est. 149	Galenus quomodo duas tan-
Febri cuiusmodi intempe-	tum morbificas causas su-
ries sit. 126	mat. 23
Febri ephimeræ & putri-	Galenus cur abstinerit à no-
dæ subiecta. 152	mine causæ coniunctæ. 51
Febri nõ est pathema. 160	Galenus causam coniunctam
Febri particularis an nulla	nusquam negauit. 183
sit. 148	Galenus causam coniunctam
Febri putrida, quid differat	uocat immediatam nõ an-
ab alijs febribus. 126	tecedentem. 80
Febri putridæ cura. 128. 133	Galenus reprehendit Eras-
	stram.

stratios, non quòd coniunctam causam in morbis stauerent, sed eam solā considerarent, & alias negligerent. 54	Humores corrupti geminā conditionem habent. 175
Galenī locus è li. 3. Therap. meth. deprauatus ab oppugnatore causæ coniunctæ, explicatur. 72	¶ Immediatorum duplex ratio. 45
Galenī sententiam de causā cōiuncta, aliqui absurde sunt interpretati. 56. 57	Immediatum & per se differunt. 123
Galeno ut nulla sit morborū coniuncta causa. 184	Infinitum in quantitate. 49
Gangræna. 170	Ingrassie defensio. 162
Genus sequitur speciei naturam. 94	¶ Lapis in uesica nō est morbus. 142
Gypseus humor. 192	Lapidem esse coniunctā causam, aduersarius ipse affirmat. 97
¶ Habitūs & figuræ quid sint. 66	Logicæ philosophiæ laus. 7 8
Hippocrates dogmaticus. 169	Logicæ seu dialecticæ ignorantia prodigiosas opiniones parit. 96
Hippocratis dictum de causis morborum. 169	Luxatio quid sit. 193
Homonymia causæ antecedentis, apud Galenū. 25. 26	¶ Magnitudo symptomatum moris inepte ponitur. 192
Homonymiæ distinguend. 45	Magnitudo ut sit morbus. 89
Humanæ naturæ corruptæ, deformitas. 6. 7	Medicus nullus sine philosophia eruditus. 119
	Metalepsis callida. 70
	Methodici nec antecedentem nec coniunctam morbi causam dicunt. 114
	Methodi-

Methodicorum cōmunicantes.	168	93	86
Methodicorum in curandis morbis opinio.	167.168		Morbus uerè non est symptoma. 193
Methodicorū opinio de causam coniuncta.	177		Morbi dupliciter fiunt. 19
Methodicorū sententia affe- ctū nō causam iudicare	136		Morbi fiētis ratio triplex. 60.109 110.180
Μέθιμοι & ἰατροί.	112		Morbi homonymia. 104
Montisiani defensio.	125		Morbi consideratio. 110
Morbus cum suis causis & symptomatibus, eiusdē præ- dicamenti.	92		Morbi, non sunt morbi se- cundum ea, quæ concedit aduersarius. 141
Morbus & Morbositas.	103		Morbi schetici. 110
Morbus & sanitas non alte- rant.	65		Motus omnes à quadam cau- sa proficiscitur. 38
Morbis & symptoma, rela- ta esse non possunt.	106		¶ Nisi figura sima, obstruc- tionis causa cōiuncta. 144
Morbus fiens habet antece- dentem causam, sed finitus non semper coniunctā.	20		Nōmina infinita. 189
Morbus fiens malè negatur species morbi.	161.175		Numerus ut sit morbus. 89
Morbus in prædicamentō qualitatis esse ostenditur.	65.67.83 94		¶ Obscuritatis excusatio. 101
Morbis ut in prædicamento relationis sit collocandus.			Obstructio cuiusmodi mor- bus. 70
			Obstructio & humor ob- struens, ut sint & non sint, idem. 42.64
			Obstructio & phlegmone non sunt idem. 197
			Obstructio & tumor non sunt idem. 196
			Obstructio

Obstructio impedit transi- tum primò, non crassus hu- mor. 69	Philosophiæ laus. 4. 5. & 7.
Obstructio non est corpus, sed <i>πρόσ</i> . 64	Phlegmone est <i>πρόσ</i> . 39
Obstructio quid. 70. 74	Phlegmones causa non pro- fluens, sed impletus san- guis proxima est. 39
Obstructionem & humorē facere, idem est <i>ἀναλόγησιν</i> inducere. 42	Plato cur res naturales om- nes fientes appellet. 163
<i>ἰμύριον ἀνάλογον</i> que. 17	Plato Dei trinitatem, Aristo- teles unitatē demonstrat. 6
Orestis parricidium exem- plum antecedentiū causa- rum. 55	Plato scitē corrupta huma- næ naturæ deformitatem expressit. 6
Pater & Paternitas. 102	Plethori antecedens & con- iuncta fientium morborū causa. 107. 108
Pathema à morbo quid di- stet. 113	Plethora ut sit causa conium- ctæ morbi. 116. 117
Paroxysmus putridæ febris non est pathema. 52. 53	<i>πλεθώρα</i> . 180
Paulum apostolum malè al- legare contra philoso- phiam. 8	Præservatio & curatio quo- modo iungantur. 176
Per se quid dicatur 32	Protagoræ dogma. 139
Petri Rami dialectica. 81	Pupillæ dilatatio 76. 77
Philosophiæ lumen. 74	Putredo febris putridæ 140
Philosophia quid. 5	Rabidi canis virus. 177
Philosophiæ contemptores, infelices sunt disputatores. 85 86	Relata Aristotelis. 95
	Relata ut definiantur. 105
	Relatio & Relatum miserè torquentur. 101. 102
	Respon-

Respondetur ad methodicorum argumenta. 181	Stoicorum opinio de causa coniuncta unde sit orta. 33
¶ Salubritas aeris quid. 90	Syllogismus ex oppositis, ab adversario concessis. 141
Sanguis in phlegmone est causa coniuncta. 61	Syllogismus vitiosus. 197
Sanguis in phlegmone cau- sa est, & pars, non tota phle- gmone. 39	Syllogismi cuiusdam acuta solutio. 195. 196
Schettici non affectus tantum sunt, sed etiam cause. 116	Συμμετρίαν ἡγεῖται ἰατροὶ, secun- dum Galenum idem. 81
Συμμετρίαν ἡγεῖται ἡ καὶ δικά- ται. 114. 115	¶ Theologia philosophiam pedissequam non recusat. 5
Scientia ut sit, & non Rela- tum. 94	Tumores evanescentes. 56
Simul quæ dicantur. 124	Tumores humoribus ablatis tollit, testimonio Galeni. 161
Sophista est fera, ut Plato di- xit, quæ difficulter capi- tur. 71	¶ Valleriolæ defensio, in cau- sa febris putrida, idem sen- tientis quod Avicenna. 52
Spasmus & similes morbi quando habeant causam causam coniunctam. 165	Valleriolæ defensio dicentis sanguinem in phlegmone causam. 60
Spasmus & tremor inter- dum symptomata. 77	Valleriolæ alia defensio. 75
Stoici omnes euentus neces- sariis causis generari opi- nantur. 15. 16	Verisimilitudo opitulatur so- phisticis disputatoribus. 54
Stoicorum medicorum cau- sa coniuncta quæ. 45	Veritati succurrendum. 3. 84
	Veritatem nihil tam obscu- rat, quam fucus argumen- torum. 38
	¶ Φθόρον δὲ ἰατρῶν. 188

F I N I S .